

**CİNSİYET AYRIMCILIĞININ
ÖNLENMESİNE YÖNELİK
ÇALIŞMALARIMIZ**

Giriş

Sermayenin küreselleşmesi sürecinde devleti yeniden yapılandırma çalışmaları, kamu hizmetlerini ve bu hizmetleri üretenleri doğrudan etkiliyor. Kamuda "reform" adı altında hedeflenen değişiklikler ve personel rejimi "reformu" hazırlıkları, hiç kuşkusuz, kamu çalışanı kadınların yaşam ve çalışma koşullarını daha da olumsuz etkileyecek. Başta eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik olmak üzere kamu hizmetleri şirketlerin kar alanı haline getirilmek isteniyor. Sendikal hak ve özgürlükler önündeki engeller sürerken; siyasi iktidar, çalışma koşullarını tek yanlı belirleme konusundaki ısrarını sürdürüyor. Kamuda çalışan kadınlar, hizmet üretimi içinde cinsiyet ayrımcılığından ve eşitsizlikten kaynaklanan sorunlarla boğuşurken, kamu hizmetlerinden yararlanma konusunda da geleceğe güvenle bakamıyorlar. Yeni Personel Rejimi Yasası ile, iş güvencesi tüm kamu çalışanları için ortadan kalkarken, kadın emekçiler daha da dezavantajlı duruma düşecektir.

Küresel sermaye çizgisinin sosyal ve kültürel yaşama müdahalesi, en çok da kadına müdahaledir. Özgürlük diye lanse edilen kültür, kadın bedeni üzerinden gelişen yozlaşma ile hızla yaygınlaşmaktadır. Bu süreçte ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal etmenler temel belirleyicilerdir elbette. Biri diğerinden bağımsız değildir. Küreselleşen kapitalist sistem, kadının emeğini dünden daha çok sömürmekte ve daha kötü şartlarda yaşamaya mahkum etmektedir. Yapısal uyum adı altında uygulamaya konulan politikalar, kamusal alanın daraltılarak özelleştirilmelerin hızlandırılması, üretimin azaltılması, emeğin maliyetinin düşürülmesi şeklinde sonuçlanmıştır. Kamusal ve sosyal hizmetlerin nicel ve nitel olarak kısıtlanması sonucunda, gelirler düşmüş, bunun sonucunda işsizlik ve toplumsal şiddet artmıştır.

Ataerkilliğin tarihsel kuruluşundan günümüze kadar uzanan ve daima diğer sömürü, tahakküm ve şiddet mekanizmalarıyla iç içe geçerek kendini yeniden üreten kadına yönelik şiddet olgusu, içinden geçtiğimiz kapitalist küreselleşme döneminde ortaya çıkan savaş ve militarizm, yoksullaşma, zorunlu göç ve ekolojik tahribatlar sonucunda daha da yoğunlaşmış, kadın ticareti ve savaşlarda toplu tecavüzler gibi şiddet biçimleri öne çıkmıştır. Kadına karşı şiddet dünyada en yaygın olan, ancak yasal olarak en az tanımlanan insan hakları sorunudur. Kadını ikincilleştiren ve baskı altına alan egemen sistemin ürünü olan kadına karşı şiddet, bugün dünyanın her yanında farklı sınıf, statü, etnik, milli, dini vb. gruplardan her yaşta kadını çeşitli biçimlerde etkilemeye devam etmektedir.

Güçlü bir erkek egemen toplumsal yapıya sahip olan ülkemizde de 'geleneksel' şiddet biçimlerinin yanı sıra, kadına yönelik şiddet son zamanlarda bazı yeni biçimler olarak güçlenmektedir. Buna rağmen bu konuda hala anlamlı bir ilerleme sağlanamamaktadır. Yoksullaşma, siyasi ve dinsel gericilik, savaş ve militarizm ortamında kadına yönelik her türlü ayrımcılığın yanı sıra fuhuş, aile içi şiddet ve siyasal şiddet gibi konularda yoğunlaşmalar yaşanmaktadır. Öte yandan ceza yasalarının yetersiz kaldığı ve hızlı bir toplumsal çözülmenin yaşandığı günümüzde hala namus cinayetleri yaygın olarak yaşanmakta

Kadınlar, bir yandan emekçi kimlikleriyle diğer yandan cinsiyetçi işbölümünün yarattığı sonuçlarla eziliyorlar. Toplumsal hayatın değişik alanlarında, siyasette, sendikal hayatta, kültürde, sanatta, sosyal faaliyetlerde yer almada zorlanıyor.

Günümüzde kadınların, kamu sektörü başta olmak üzere işgücü içindeki oranı giderek artmaktadır. Kadınlar, bütün hizmet sınıflarının iç hiyerarşisinde alt düzeylerde yoğunlaşmış olsa bile, iş güvencesi açısından en güvenilir ve tercih edilir çalışma alanı olduğu için kamu

kesimini tercih etmektedirler. Türkiye’de kadınların önemli bir bölümü güvencesiz ve kayıt dışı çalışıyor. Kayıtlı çalışan kadınların ise %33’ü kamuda çalışıyor. 2 milyonun üzerindeki kamu çalışanının ise sadece %23’ü kadın. Birçok sektör, hala erkeklerin tekelinde ve birçok kamu hizmeti, kadınların üretebileceği işler olarak görülmüyor. Bugün kamuda çalışan kadınların %70’i yüksek öğrenim mezunu iken, yüksek öğrenim gören erkeklerin oranı % 50. Üstelik üst düzeyde istihdam edilen kamu çalışanı kadınların oranının %2'lere kadar düştüğünü görüyoruz. Kamu sektöründe çalışan memurların %33’ü kadın olmasına rağmen, yönetimlerde ancak %27 oranında temsil edilmektedirler. Kadınların iş güvencesi açısından yoğunluklu olarak tercih ettikleri bu alanlarda; özellikle eğitim, sağlık, büro hizmetleri gibi özlük ve mesleki sorunlar yoğunlukla yaşanmaya devam ediyor.

Öğretmenlik mesleği, geleneksel cinsiyet rollerine uygun olması nedeniyle kadınların en çok tercih ettikleri alandır ve toplum tarafından da teşvik edilmektedir. Ancak, iş ve sosyal yaşantılarında olumsuzluklar yaşayan eğitim emekçisi kadınlar, iyi anne, iyi eş ve iyi öğretmen olma baskısı altında, kendilerine zaman ayırma, okuyup kendilerini geliştirme, sosyal çevre oluşturma, kendi meslek alanlarında ilerleme, kariyer yapma ve siyasal, sendikal faaliyetlere katılma konusunda ciddi sıkıntılar yaşamaktadırlar.

Kadınların istihdam alanındaki eşitsiz konumu, bu alandaki yapısal ayrımcılık tarafından da desteklenmektedir. İşe giriş, emeklilik ve belirli işlere yönlendirilmede, çalışma koşulları, ücretler, izinler ve sosyal haklarda yükselme ve mesleki eğitim olanaklarından yararlanma, işyerinde cinsel tacize maruz kalma gibi. Kısacası cinsiyete dayalı ayrımcılık, hem aile içinde hem de kamusal alanda varlığını sürdürmektedir. Her ne kadar kamu sektöründe çalışan kadınlara karşı mevzuatlarda ayrımcı uygulamalar yoksa da, yukarıda yapılan tespitlerden kaynaklı, fiili ayrımcılık ücret eşitsizliğine de ciddi anlamda yansımaktadır. Sektörler, meslekler ve hiyerarşik yapılanmada dengesiz bir yığılma yaşanmaktadır. Cinsiyetçi işbölümü kadınları aile yaşamına bağladığı için, toplumsal süreçlerden dışlanmayı doğal ve değişmez göstermektedir. Demokratik siyaset ve tartışma kültürünün eksikliği, kadınların siyasal ve yönetsel süreçlerden dışlanmasına neden olmaktadır. Toplumsal yaşam deneyimleri, geleneksel ev sorumlulukları, anne ve eş rolleriyle sınırlı olan kadınlar, iki ayrı dünyanın değer ve davranış biçimleri arasında bocalamaktadırlar.

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, yasal anlamda tüm dünyada kadınlarının siyasal, ekonomik ve kültürel hak ve özgürlüklerini elde ettikleri bir dönem olmuştur. Fakat ataerkil zihniyet yasaların pratikte yaşam bulmasını engellemektedir. Eşitsizlik ve ayrımcılığa uğramış olan toplumsal kesimlere kamusal destek ve öncelik verilmesini öngören olumlu eylem politikaları, “fırsat eşitliği” yerine “fırsat önceliğini” öngörmektedir. Oysa sadece yasal eşitlik kadınların işte, siyasette, eğitimde, sendikalarda erkeklerle eşit temsil ve katılım hakkını garantilememektedir. Bugün çalışma yaşamına ilişkin ne Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) istihdamda ve eşit ücret alanında ayrımcılığı yasaklayan (no. 100-111) sözleşmeleri, ne de yasalar geniş ölçekli ayrımcılığın üstesinden gelememiştir. 1979 yılında uygulanmaya başlanan, 1985 yılında Türkiye’nin de imzaladığı, Kadınlara Karşı Her Tür Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)’nde de ağırlıklı olarak yer vermesine; Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği Kararları’na rağmen uygulamalarda aksaklıklar yaşanmaya devam ediyor. Ülkemizde Anayasaya “pozitif ayrımcılık” kavramının girmesi bile krize neden olabilmekte, toplumun hazır olmadığı söylenebilmektedir.

Çalışma yaşamında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, yaşamın her alanında kadın erkek eşitliğinin sağlanmasıyla mümkündür. Eşitliğin sağlanması salt mevzuatla mümkün değildir. Eşitliğin mevzuat tarafından öngörülmesi zorunlu ve gerekli olmakla beraber, uygulamaya yansıtılması da aynı ölçüde zorunlu ve gereklidir. Çünkü hukukun uygulamaya, uygulamanın da hukuka ihtiyacı vardır. Yüzyıllar boyu adeta kemikleşerek günümüze gelmiş anlayış, tutumların sorgulanması, bunların aşılması yönünde ciddi çalışmaların yürütülmesi

gerekmektedir. Davranış kalıplarının ve rollerin sorgulanarak değiştirilmesi kapsamlı etkin eylem programlarının geliştirilip uygulanmasına ve sosyal tarafların da konuya sahip çıkmalarına bağlıdır.

Kapitalizmin yaşam koşullarına göre kendini yeniden şekillendiren erkek egemen kültür, bilinç ve pratik üzerindeki hakimiyeti ile sınıflar, halklar ve cinsler arasındaki eşitsizliği her geçen gün daha da derinleştirmektedir. Bu kültürü yıkabilmek çok boyutlu bir mücadele gerektirir elbette. Toplumlarda var olan tüm eşitsizlikler iç içe geçmiş ve temeli cinsiyet eşitsizliğine dayanır. Eşit, özgür ve demokratik bir toplum yaratmak, cinsiyet eşitsizliğine yönelik özgün bir mücadele yöntemi geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bin yıllardır toplum ve dolayısıyla kadın tarafından doğal ve değişmez olarak algılanan "Cinsiyet eşitsizliği olgusunun" görünür kılınması için öncelikle bir bilinçlenme ve aydınlanma sürecinin başlatılması gerekmektedir.

Sendikalar, güvenilirliğini ve gücünü pekiştirmek için mevcut potansiyel üye tabanlarının öncelikli sorunlarını dile getirmek durumundadır. Buda temel toplumsal sorunlardan biri olan "Toplumsal Cinsiyet" sorununu, perspektif ve politikalarına dahil etmek, yapılanmasına yansıtma ile mümkün olacaktır. Cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi, hem sendikaların güçlenmesine, hem de toplumsal değişime öncülük etme rolünün pekişmesine yardımcı olacaktır. Bunu gören bir noktadan hareketle, sendikamız kuruluşundan bu güne çok ciddi politikalar geliştirmiş, çalışmalar yürütmüştür.

Bu bağlamda Kadın Sekreterliğimizin, oluşturduğu program çerçevesinde öncelikli olarak mücadele çizgimiz çerçevesinde geliştirdiği çözüm yöntemleriyle; var olan olumsuzlukların giderilmesi, kadın eğitim emekçilerine yönelik ayrımcı uygulamaları açığa çıkarılması, becerilerini, yeteneklerini ve kabiliyetlerini sergilemelerini sağlayacak çalışma koşullarını elde edilmesi, işyerinde ayrımcılığın bütün biçimlerini ortadan kaldırılması, kadınların toplumsal yaşama ve sendikal örgütlenmeye aktif katılımının artırılması, liderlik becerilerinin geliştirilmesi, emeğini ve kendini örgütleyebilmesi için destek eğitim programları ve projelerini hayata geçirmek ve kadın haklarını savunup geliştirmek perspektifiyle çeşitli faaliyetler yürütülmüştür. Yine Eğitim Sen'de kadının sendikal mücadeleye katılımını arttırmak için oluşturulmuş olan örgütsel mekanizmaları örgütün bütününe yaymak, bu yapıları güçlendirmek için çalışmalar sürdürülmüştür.

Bunun için, şube kadın sekreterleriyle belirli dönemlerde toplantı ve eğitim seminerleri düzenlenerek, şubelerde yapılan çalışmalara dair raporlar alınmış, dönemselsel eylem ve etkinlik programları çıkarılarak yaşama geçirilmiştir. Bu bağlamda, kadın üyelerin sendikal mücadeleye katılımını artırma ve bilinçlendirilme, sorunlarının çözümüne yönelik eğitim programları düzenleme ve genel eğitim programları ile bütünselleştirmek amacıyla; üyelerimizin cins ayrımcı (cinsiyetçi) düşünceleri aşabilmeleri, kadın erkek eşitliğini içselleştirebilmelerini sağlamak amacıyla karma eğitim çalışmaları, kampanyalar, basın yayın faaliyetleri, kadın kurultayları, paneller, seminerler, sempozyumlar düzenlenmiş; kadın üyelerimizi güçlendirmek amacıyla "Kadın Eğitimcilerin Eğitimi" gerçekleştirilmiş, sendikamızın kütüphanesi ve arşivi kadınlarla ilgili yayınlarla zenginleştirilmiştir.

KADIN EĞİTİM ÇALIŞMALARIMIZ

1-) KADIN SEKRETERLERİ EĞİTİMİ

Kadın üyelerin sendikal mücadeleye katılımını artırma ve bilinçlendirme, kadın sorunlarının çözümüne yönelik eğitim programları düzenleme ve genel eğitim programları ile

II. OLAĞAN GENEL KURULU

bütünselleştirmek amacıyla, kadın eğitimini sistematik olarak sürdürebilmek ve kurumsallaştırmak amacıyla hazırladığımız proje doğrultusunda, 28-29 Eylül 2002 tarihlerinde şube kadın sekreterleri eğitimi gerçekleştirildi. 70 şube kadın sekreterinin katılım sağladığı eğitimde "Toplumsal Cinsiyetçiliği Nasıl Yaşıyoruz?" "Küreselleşmenin Kadın Üzerindeki Etkisi", "Eğitim Sen'in Kadın Politikaları" konuları işlendi. Grup çalışmalarında şube kadın sekreterlerinin çalışma raporları ve önümüzdeki sürece yönelik eylem ve etkinlik planı önerileri alındı.

Şube Kadın Sekreterleri Eğitiminde, Eğitim Sen'in kadın-erkek eşitliği konusundaki politikalarını dört başlıkta değerlendirmek üzere yapılan grup çalışması sonucu aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır.

Kadın Eğitim Emekçilerini Sendika İle Bütünleştirmek Üzere;

- Eğitim seminerleri, panel, söyleşi ve sohbet toplantıları düzenlenmeli,
- Kadın komisyonları oluşturulmalı ve sürekliliği sağlanmalı,
- Kadın komisyonları için çalışma programı hazırlanmalı,
- İşyeri temsilcileri toplantılarında kadın sorunlarıyla ilgili gündem oluşturulup, tartışılmalı,
- Özel günlerde (8 Mart, 25 Kasım, Anneler Günü, 1 Mayıs, 1 Eylül) çeşitli sosyal kültürel etkinlikler şenlik, konser, tiyatro, şiir dinletisi, film gösterimi, çay, kermes gibi etkinlikler düzenlenmeli,
- Kadın üyelerle hastalık, doğum, ölüm, evlilik ve boşanma gibi durumlarda dayanışmayı güçlendirici çalışmalar yapılmalı,
- Kadın çalışanların ihtiyaçlarını tespit etmeye yönelik anket çalışması ve işyeri toplantıları yapılmalı,
- Yerel düzeyde yaşanan özgün kadın sorunlarına cinsel taciz, tecavüz, intihar gibi müdahale için basın açıklamaları ve eylemler yapılmalı,
- Yerel kadın platformları ve emek platformu düzeyin kadın dayanışmasının sağlama çalışmaları yürütülmeli,
- Yeni üye olan kadınlara yönelik özel gündemli toplantılar yapılmalı, Kadın üyelerin yoğun olduğu işyerlerinde özel toplantılar, okul gezileri düzenlenmeli,
- Sendika mekanlarının kadın üyelerinin ihtiyaçlarına uyarlanması için çalışmalar yapılmalı,
- Ders kitaplarının cinsiyetçilikten arındırılmasına yönelik komisyon çalışmaları yapılmalıdır.

Çalışan Kadınlara Fırsat Eşitliği Sağlamak İçin:

- Terfi sorunu yaşayan kadın üyelere hukuki destek sağlanmalı,
- Pantolon eylemi gibi TİS sürecinde kreş ve doğum izni eylemi yapılmalı,
- İşyerinde taciz karşısında kadın üyelere hukuki destek sağlanmalı,
- Medeni Yasa değişiklikleri ile ilgili bilgilendirme toplantıları eylem ve etkinlikler düzenlenmelidir.

İş ve Aile Sorumluluklarının Paylaşılması İçin:

- İş ve aile sorumluluklarının paylaşılması konusunda panel, forum gibi etkinlikler düzenlenmeli,
- AÇEV ile anne destek ve baba destek programı sürdürülmelidir.

Bu Çalışmaları Sürdürürken Karşılaşılan Engeller:

- Öncelikle bu çalışma ve etkinliklerin sürekli, planlı ve programlı bir biçimde sürdürülememesi,
- Söz konusu çalışmaların yalnızca duyarlı ve sayıca az belirli bir çevre tarafından yürütülmesi sonucu, eylem ve etkinliklerin rutinleşmesi, yaratıcılıktan ve inandırıcılıktan yoksun hale gelmesi,
- Sendikanın politik ve örgütsel öncelikleri sonucu bu çalışmalar ikincilleştirmesi ve önemsizleştirilmesi,
- Kadın sekreterliklerinin sendikanın bütünsel politikalarının bir bileşeni olarak görülmeyip yalnızca kadınlara ait bir alan olarak kabul edilmesi,
- Şube Kadın sekreterlerinin Genel Merkezle sistemli, düzenli ve eşgüdümlü bir çalışma yapamaması ve kadın sekreterliklerinin çalışma alanı konusunda kafalardaki belirsizlik,
- Örgütteki cinsiyetçi yaklaşım ve kadın sorununun her düzeydeki sendika üyesi tarafından hafife alınması,
- Kadın sekreterliklerinin ve kadın komisyonlarının eylem ve etkinliklerinin finansmanında yaşanan güçlükler,
- Kadın sekreterlerinin yönetim kurullarındaki ikincileştirilen konumları,
- Kadın üyelerin ihtiyaçları ile örgütsel öncelikler arasındaki gerilim sonucu kadın üyelerin kendi sorun ve ihtiyaçlarına yabancılaşması, güçsüzleşmesi ve sendikadan uzaklaşmasına neden olmaktadır.

Kadınların Talepleri ve Gereksinimlerini Sendika Politikası Haline Getirmek İçin:

- Genel Merkez Kadın Sekreterliği ile Şube Kadın Sekreterlerinin eşgüdümlü çalışma yürütebilecekleri bir örgütsel yapılanma sağlanmalı,
- Yukarıda belirtilen sorunlar ve engelleri karşısında sendika politikalarını belirlemek için, kurultay ve sempozyumlar düzenlenmeli ve bunun için kapsayıcı bir toplantı düzenlenmeli,
- Toplu görüşme öncesi KESK'e verilmek üzere, kadınların taleplerini ve ihtiyaçlarını belirlemek için toplantılar ve anket çalışmaları yapılmalı,
- TİS görüşmelerine kreş, doğum izni ve "işyerinde cinsel taciz" konusu eklenmeli,
- Kreş ve doğum izinlerine yönelik KESK'le ortak bir kampanya başlatılmalı,
- 25 Kasım Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Dayanışma gününden başlayarak işyerinde cinsel taciz konusunun, emek hareketinin gündemine girmesi için mücadele başlatılmalı,
- Çalışan kadınlara yöneticilik konusunda fırsat eşitliği sağlamak için, mesleki eğitim ve hizmet içi eğitimde öncelik tanınması için MEB'le görüşülmeli,
- İşyeri temsilcilerinin eğitiminde kadın temsilcilere öncelik tanınmalı,
- Kadın üyelere yönelik güçlendirici eğitimler yapılmalı,
- Kadın sekreterlikleri arasında işbirliği ve etkileşimi güçlendirmek ve ortak bir dil yaratmak için sürekli yayın, bülten vb. çıkarılmalı,
- Kadınların sendika ile bütünleşmesini sağlamak için, aile içi şiddet ve ev işlerinin paylaşılması konularında sendika içi kampanyalar örgütlenmeli,
- Kadın sekreterliklerinin eylem ve etkinliklerinin finansmanına bütçe ayrılmalı,
- Cinsiyet eşitsizliği sorununun, sadece kadınların sorunu olmadığını bilince çıkarılması için Genel Merkez, Şube Yöneticileri ve İşyeri Temsilcileri düzeyinde eğitim çalışmaları yapılmalıdır.

2-) KADIN EĞİTİMCİLER EĞİTİMİ

Cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi, sendikamızın güçlenmesine olduğu kadar toplumsal değişime öncülük etme rolünün pekişmesine de katkı sağlayacağı düşüncesinden hareketle, sendikamızın etkinlikleri arasında önemli bir yer tutan, kadın eğitiminin düzenli ve yaygın olarak yürütülmesi planlandı. Merkezi düzeyde yürütülen eğitim etkinliklerinin şubelere yayılması ihtiyacı, sendikamızın kadın eğitimcilerin yetiştirilmesi ihtiyacını da ortaya çıkarmıştı. Eğitim yoluyla sendika üyesi kadınların güçlendirilmesi ve karar mekanizmalarında daha fazla kadının görev alması teşvik edilerek, sendikal ve politik bilinçlerinin gelişiminin sağlanması, sendikayla iletişimlerinin geliştirilerek örgütsel olarak bütünleştirilmeleri, cinsiyetçiliğe karşı mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Kadın Eğitimcilerin Eğitimi Projesi

a) Amaçlar: Evde, işyerinde ve toplumda yaşanan cinsiyet ayrımcılığını açığa çıkararak, kadınlarla birlikte cinsiyetçiliğe karşı mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Eğitim yoluyla sendika üyesi kadınların güçlendirilerek karar mekanizmalarında daha fazla kadının görev alması teşvik edilecektir. Kadın eğitiminin düzenli olarak yürütülebilmesi için sendikamızın kadın eğitimcilerini yetiştirilecektir. Kadın eğitimci ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra kadınların sendikal konularda yetkinleşmesi de sağlanacak, programı tamamlayan kadın eğitimcilerden işyeri temsilcileri eğitiminde ve diğer karma sendikal eğitimlerinde de yararlanılacaktır.

b) Hedefler:

Kısa Dönem: Eğitim Sen üyesi kadınlar arasından uygun özelliklere sahip kadınları sendika eğitimcisi olarak yetiştirmek.

Uzun Dönem: Eğitim Sen'in kadın politikalarını ve örgütlenme perspektifini örgütte yaygınlaştırmak ve içselleştirmek.

Kadın üye ve kadın yönetici sayısının artırılması ve kadın üye oranının işkolundaki kadın oranına eşitlenmesidir.

c) Konular:

EĞİTİM SEN ve KESK mücadele tarihi
Sendika-Siyaset-Demokrasi
Türkiye'nin siyasal ve yönetsel yapısı
Türkiye'de cinsiyetçiliğin görünümüleri
Kapitalizm ve Erkek egemenliği
Küreselleşme ve kadın emeği
Dünyada ve Türkiye'de kadın hareketinin tarihsel gelişimi
Sendikal hareket ve erkek egemenliği
Kadın ve siyaset
Kadınlar için siyasetin araçları
KESK ve EĞİTİM SEN'in kadın politikası
Kadının ezilmişliğine tarihsel bir bakış
Eğitimde cinsiyet eşitsizliği
Ders kitaplarında cinsiyetçilik
Eşitlik için sendikal politikalar
Cinsiyet ayrımcılığını tanıma (atölye çalışma)

Eşitlik evde başlar (Atölye)
Uluslar arası emek hareketinin kazanımları
Eşitlik ve ilerlemenin önündeki engeller (Atölye)
Kadınların sendikayla tam bütünleşmesi için politikalar (Atölye)
Sendikal eğitimin amacı ve içeriği
Sendikal eğitimde program tasarımı
Gereksinim saptama teknikleri
Cinsiyetçiliğe karşı duyarlılık ve güçlenme programları
Etkili iletişim
Kamu yönetimi temel kanunu
Çalışan kadınların işte ve evde karşılaştıkları sorunlar (örnek alan çalışması)
İşyerinde cinsel taciz (rol oynama + sunuş + tartışma)
Sendikal eğitimin amacı ve içeriği
Çalışma yaşamında kadına yönelik ayrımcılık.

d) Katılımcılar: Eğitim Sen üyesi kadınlardan, eğitimci olma özelliklerine sahip 30 kadın belirlenecektir. Katılımcılar belirlenirken yüksek lisans yapan akademisyen üyelere öncelik tanınacaktır. Katılımcılar arasında yabancı dil bilen kadınların yer almasına özen gösterilecektir. Kadın sorunları konusunda duyarlı, diksiyonu düzgün, şube referansı olan kadınlara öncelik tanınacaktır. Adayların özellikle genç olması ve uzun vadede örgütün ihtiyacını karşılamayı taahhüt etmesi ve bir özgeçmişle Genel Merkeze başvurması gerekmektedir.

e) Programın Uygulanması: 44 kişilik grup Ankara'da her biri beşer gün sürecek dört aşamalı bir eğitime tabi tutulacaktır. Eylül 2002 tarihinde başlayıp Aralık 2002, Mart 2003 tarihinde devam edecek ve Eylül 2003 tarihinde tamamlanacaktır. Katılımcılar eğitimin sonunda herhangi bir elemeye tabi tutulmaksızın 4. aşamanın tamamlanmasını takiben çalışma gruplarına ayrılacaklardır. Böylece konularında derinleşerek uzmanlaşmaları sağlanacaktır. 4 aşamalı eğitim programı tamamlayan eğitimcilerin konularında uzmanlaşmasına yardımcı olmak üzere ortak eğitim yürüttüğümüz uluslararası sendikaların da yardımıyla yurt dışındaki kurslara ve ILO'nun Turin'deki Eğitim Merkezinde yapılan kurslarına uzmanlık alanlarına uygun olarak katılmaları için bir çalışma yürütülecektir.

f) Eğitimciler: Daha önce eğitim çalışmalarımızı yürüten eğitimcilerden bu eğitimde de faydalanacaktır. KASAUM'dan, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden, konunun uzmanlarından ve uluslararası eğitimcilerden faydalanacaktır.

g) Değerlendirme: Bu eğitim programının sonucunda yetişen eğitimciler, şubelerde kadın eğitimleri düzenleyecekler ve sendikamızın karma eğitimlerine de katılacaklardır. Ayrıca konularıyla ilgili eğitim materyalleri hazırlayacaklardır.

h) Proje Yönetimi: Kadın Sekreteri Elif AKGÜL ve Eğitim Sekreteri Fevzi AYBER projeyi ortak yürütecektir.

Kadın Eğitimciler Eğitimi Projesi'ni her bir aşaması beşer gün olmak üzere, dört aşamada gerçekleştirdik. 2002-2003 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz eğitim çalışmamızda, 38 Kadın Eğitimci yetiştirildi. Kadın Eğitimcilerimiz İşyeri Temsilcileri eğitiminde ve diğer karma sendikal eğitimlerinde de yer alacaklardır. Eğitimcilerimiz sorumlu oldukları bölgelerde uygulamaya çalışmalarını sürdürmektedirler.

6-7 Kasım 2004 tarihlerinde Ankara da, Merkez Eğitimcilerle ortak toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda yapılan atölye çalışmalarında şubelerde yapılan eğitim çalışmaları

değerlendirilerek, önümüzdeki sürece yönelik çalışma yöntemi ve programı belirlendi. Kadın Eğitimcilerle, Merkez Eğitimciler bölgelere göre sınıflandırılarak eğitim grupları oluşturuldu. Toplantı sonucu şekillenen program Eğitim Sekreterimiz ile birlikte düzenlenerek şubelere gönderildi. Kadın Eğitimcilerimize sertifikaları verildi.

Sonuç Olarak Gerçekleştirdiğimiz Eğitim Çalışmaları;

- Kadın Sekreterliğinin ve cinsiyet eşitliği politikalarının Eğitim Sen'de kurumsallaşması ve içselleştirilmesi yönünde kısa süre içinde olumlu sonuçlar vermiştir.
- Gündem oluşturma ve kadın üye sayısının yükselmesinde olumlu sonuçlar alınmış, yönetime yansımada önemli aşama kaydedilmiştir. Sendikamızın yürüttüğü eşitlik politikaları sonucunda kadın üye oranımız %30'dan %41.7'ye yükselmiştir. Şube yöneticilerimiz arasında kadın yönetici oranı %18, delegasyonda ise kadın delege oranı %12.5 olmuştur.
- Eğitim çalışmalarında önerilen eylem ve çalışma programları örgütümüzde yaşama geçirilmiş ve toplumsal yaşamda da yankı bulmuştur. Pantolon eylemi, doğum izinlerine yönelik gerçekleştirdiğimiz ve kazanımla sonuçlanan kampanyalarımız, 1. Kadın Kurultayımız ve gerçekleştirdiğimiz birçok faaliyet, eylem ve etkinlikler bu çalışmaların ürünüdür.
- Sendikamız üyesi kadınların evde, işyerinde ve sendikada yaşadıkları sorunlar açığa çıkarılarak çözüm yollarına ilişkin öneriler geliştirilmiştir.
- Şubelerdeki fiziki ve sosyal ortamın kadın üyelerin örgütle olan bağını güçlendirecek bir nitelik kazanması için bazı şubelerdeki örnekler aktararak bunun yaygınlaştırılması benimsenmiştir.
- Eğitim Sen'in kadın politikalarını ve örgütlenme perspektifini örgütte yaygınlaştırılmasını kolaylaştırmak için, kadın sekreterliklerinin kuruluş deneyimleri ve sendikaların neden cinsiyet eşitliği politikaları izlemesi gerektiği üzerine seminerler ve sunuşlar yapılmıştır.
- Kadın Sekreterlerinin görevlerini benimsemeleri ve cinsiyet eşitliği politikalarının sendikamızda içselleştirilmesi doğrultusunda önemli bir mesafe kat edilmiştir.
- Kadın yönetici ve üyelerimizin örgütlenme kampanyası içerisindeki performansı ve kadın üye sayımızdaki hızlı artışı, eğitimlerimizin büyük oranda hedeflerine ulaştığını ispatlamıştır. Gerçekleştirdiğimiz birçok başarılı eylem ve etkinliğin kararları bu çalışmaların ürünüdür.

KURULTAYLARIMIZ

1-) BİR SORGULAMA SÜRECİ OLARAK EĞİTİM-SEN 1.KADIN KURULTAYI

15 yıllık bir süredir eğitim emekçilerinin hakları için mücadele eden örgütümüz Eğitim-Sen, oldukça önemli mesafeler kat etmiş, pek çok olumlu politikalar üretmiştir. Bugün gelinen noktada ise kadın emekçilerin, kamusal ve siyasal yaşama bilinçli katılımı, daha büyük bir önemle algılanmaktadır. Eğitim-Sen'de kadın üye oranı % 41 ile en üst düzeydedir. Bu oran yaklaşık %34 olan dünya ortalamasının da üzerindedir.

Toplumda kadının yerine ilişkin ideolojiler kadının istihdamdaki konumunun temel belirleyicisi olmaktadır. Eğitim emekçisi kadınların istihdam alanındaki eşitsiz konumu, bu alandaki yapısal ayrımcılık tarafından da desteklenmekte ve belirgin bir ayrımcılığa uğramaktadırlar.

- Çalışma koşulları,

- Ücret eşitsizliği (dolaylı: statü farkı ve doğum izinlerinden kaynaklı)
- İzinler ve sosyal haklar,
- Yükselme ve mesleki eğitim olanaklarından yararlanma,
- İşyerinde cinsel tacize maruz kalma

Sorgulamak ve Değiştirmek şiarıyla Ekim 2002 tarihinde başlatıp, 2-3-4 Temmuz 2004 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirdiğimiz Eğitim-Sen 1. Kadın Kurultayımızın amacı: eğitim emekçisi kadınların özgün ihtiyaçlarının tespit edilmesi; özel ve kamusal alanda varolan cinsiyetçi uygulamaların saptanarak çözüm önerilerinin geliştirilmesi; cinsiyet eşitliği politikalarını geliştirerek, sendikal politikaların bir parçası haline getirilmesi; istihdamda, işe girmede, terfi ve yükselmelerde cinsiyetçi anlayışlara dayanan tutum ve uygulanmalardan doğan ayrımcılığın açığa çıkarılarak, çalışma yaşamında, sendikal ve toplumsal alanda kadın örgütlenmesinin güçlenmesini sağlayacak pozitif eylem ve destek programlarının geliştirilmesi yönündeydi. Bu amaçlar doğrultusunda belirlenen;

- Kapitalist Küreselleşme ve Kadın Emeği
- Kadına Yönelik Şiddet
- Eğitimde Cinsiyetçilik
- Olumlu Eylem ve Güçlenme Politikaları
- Eğitim İşkolunda Çalışan Kadınların Sorunları ve TİS Talepleri

konuları üzerinde yoğunlaşma yaşandı.

Kurultay'a Nasıl Hazırlandık?

- Kurultayımızın işleyiş hukukunu belirlemek amacıyla hazırladığımız yönetmelik şubelerimize gönderildi.
- Tüm Şubelerden kadın üyelerin etkin katılımını hedef alan hazırlık sürecinde, öncelikle kurultay gündemini oluşturmak üzere, Kasım 2002 tarihinde Şubelerimizden gelen görüşler doğrultusunda Kurultay konu başlıkları belirlendi.
- Bu başlıklar çerçevesinde 9 Aralık 2002 tarihinde Şube Kadın Sekreterlerimiz oluşturdukları "Kadın Kurultayı Komisyonu"yla hazırlık çalışmalarına başladı. Şubelerimizin oluşturdukları Kurultay Komisyonları'nın bir yıllık bir çalışma sonucu hazırladıkları tebliğlere, Şube Forumları gerçekleştirilerek son şekli verildi ve Genel Merkezimize iletildi.
- 30 Haziran 2003 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Kadın Sekreterleri ve Kadın Eğitimciler toplantısında yapılan değerlendirme sonucu, hazırlanan tebliğlerin yetersiz olduğu, Şube Forumlarının yeterince gerçekleştirilemediği tespitinden hareketle 2003 sonbaharında gerçekleştirmeyi planladığımız Kurultayımızın, Şubat 2004 tarihine ertelenmesi kararı alındı.
- 10-11 Ocak 2004 tarihinde kadın sekreterleri ve kadın eğitimcilerimizle gerçekleştirdiğimiz ikinci toplantıda, Kurultay gündemini oluşturan dört ana başlığa ilişkin, 45 şubemizin hazırladığı 105 tebliğ üzerinde oluşturduğumuz çalışma gruplarıyla atölye çalışması gerçekleştirildi.

Elde edilen sonuçların sağlıklı bir şekilde toparlanması, teknik çalışmaların eksiksiz yapılabilmesi ve Kurultayımızın daha verimli geçebilmesi için, önceden öngördüğümüz Şubat 2004 tarihinin yetersiz olacağı gerçeğini de ortaya koymuştu. Bu nedenle öncelikle Kadın Kurultayımızın tarihinin 2-3-4 Temmuz 2004 tarihine ertelenmesi ve atölye çalışmalarını derleyip toparlayacak merkezi düzeyde bir Kadın Komisyonu'nun oluşturulmasının gerekliliği ortaya çıktı. Bu bağlamda daha önce DEK ve KESK Kadın Kurultayının örgütlenme sürecinde yer almış Genel Merkez Yöneticisi, Merkez Kadın Komisyonu üyesi arkadaşlarla, Ankara şubelerimizin kadın sekreterleri, kadın eğitimciler ve akademisyen üyelerimizden oluşan 15 kişilik "Kurultay Hazırlık Komisyonu" oluşturuldu.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

Komasyon, hazırlık sürecinde ortaya çıkan tebliğler ile 10-11 Ocak 2004 tarihinde gerçekleştirdiğimiz hazırlık toplantısı Sonuç Raporları üzerinde düzenleme yaparak, özet raporları hazırladı.

Merkez Kadın Komasyonumuzun düzenlediği Taslak Raporlar, kitap halinde 500 adet basılarak tüm delegelerimize önceden gönderildi. Ayrıca kurumlara yönelik 500 adet davetiye, 20 bin adet kurultayımızın tanıtım broşürü ve afiş basılarak şubelerimize gönderildi. Kurultaya yönelik, Eğitim Sen mücadele tarihinde kadın alanına yönelik yapılan çalışmaları kapsayan bir Sinevizyon gösterimi hazırlandı ve sunuldu.

Kurultayda, Merkez Kadın Komasyonu tarafından düzenlenen özet raporlar, kürsüden okunarak delegelere sunuldu. Ayrıca ana raporların yanı sıra, her konuya ilişkin olarak akademisyen üyelerimiz, birer sunum gerçekleştirdi. Komasyonlar kurultay çalışmalarını izleyip, raporları sonuçlandırarak kürsüden tekrar sundu. Delegelerin öneri ve eleştirileri ışığında yapılan oylama sonucu raporlara son şekli verildi. Sonuç Raporu Komasyonu tarafından hazırlanan sonuç bildirgesi, kurultay delegelerinin görüş ve oylarına sunulurken, basına ve kurumlara ulaştırıldı.

Kurultayımıza 220 delege katıldı. Kadın Sekreterlerimiz, Kadın Eğitimcilerimiz ve Merkez Kadın Komasyonu üyelerimizin doğal delege olarak katıldığı kurultayımızda, geri kalan delegelikler, tebliğ hazırlayan şubelerimizin üye oranlarına göre belirlendi. Ayrıca 20 delegelik kontenjan akademisyen üyelerimize ayrıldı.

Uluslararası Eğitim Sendikalarıyla (GEW, AOB, NL, KTÖS, FENPROF, ÖELEI, SINES, LARARFORBUNDET) iletişime girerek kurultayımıza katılmaları yönünde çağrıda bulduk. Hollanda AOB sendikası katılım sağladı.

Kurultayımıza, yurt içinden pek çok kurum adına temsilciler katılarak deneyim ve görüşlerini aktardılar. Filistin temsilcileri, CHP ve AKP Kadın milletvekilleri, Bağımsız Kadın Örgütleri, Sendika, Konfederasyon temsilcileri ve akademisyenlerin etkin katılım sağladığı kurultayımızda oldukça zengin bir tartışma platformu yaratıldı önemli kararlar alındı, programlar çıkarıldı.

I. Kadın Kurultayımızın, kadın hareketine dinamizm ve enerji katacağına, emekçi kadınların duruşunu güçlendireceğine; susturulmaya, geri plana itilmeye çalışılan kadınların söz söyleme, karar alma ve alınan kararlara sahip çıkma gücünü arttıracığına inanıyoruz Kurultayda saptanan sorunlara yönelik geliştirilen çözüm önerileri ve alınan kararların yaşama geçmesi için çalışmak ve taleplerimizin arkasında durmak öncelikli hedefimizdir.

Bu bağlamda Eğitim-Sen Kadın Kurultayı'nın temel hedefi, iki yıllık bir yoğunlaşmayla birlikte, bin yıllardır toplum ve dolayısıyla kadın tarafından doğal ve değişmez olarak algılanan "cinsiyet eşitsizliği" olgusunun görünür kılınması için, öncelikle bir bilinçlenme ve aydınlanma sürecini başlatmak, bununla birlikte sorgulama-örgütlenme-mücadele eksenini yaşamın tüm alanlarında harekete geçirmektir. Egemen kültürün dayattığı tahribatları aşabilmenin önemli yollarından biri de, sorunlarının bilincine vararak; kendi öz gücüyle, tüm demokratik mücadele zeminlerinde güç haline gelmek, özgürleşebilmektir. Çünkü eşitsizliklerin ortadan kaldırılabilmesi, ancak ezilen cinsin siyasal alana ve toplumsal üretime bilinçli ve aktif katılımıyla mümkün olacaktır.

Eğitim Sen I. Kadın Kurultayı Sonuç Bildirgesi

Biz eğitim emekçisi kadınlar, sendikalarda kadınları güçlendirmek amacıyla, "Sorgulamak ve Değiştirmek İçin" sloganı ile 2-3-4 Temmuz 2004 tarihinde, Eğitim Sen I. Kadın

Kurultayı'nda, 220 delegenin katılımıyla Ankara'da toplandık. Dünyada ve Türkiye'de uzun yıllardır sürdürülen emek mücadelesi ile kadın mücadelesinin tarihsel ve güncel kazanımlarının ve erkek egemenliğine meydan okuyan taleplerinin varlığından güç alarak yola çıktık. Bizler, üç gün boyunca;

- Kapitalist Küreselleşme ve Kadın Emeği
- Kadına Yönelik Şiddet
- Eğitimde Cinsiyetçilik
- Olumlu Eylem ve Güçlenme Politikaları
- Eğitim İşkolunda Çalışan Kadınların Sorunları ve TİS Talepleri

başlıkları altında toplanan beş ana konuda tartışarak sendikamızdaki kadın politikalarını yönlendirecek kararlar aldık.

Kadın Kurultayımız, içinde olduğu tarihsel ve siyasal koşulların çevrelediği sorunlarla birlikte toplandı. Kapitalist küreselleşme sürecinde dünyanın tüm coğrafyalarında kadınlar, daha çok yoksulluğa, esnek üretim süreçlerinde süresiz ve güvencesiz çalışmaya, bölgesel çatışmalarda şiddete uğramaya, fuhuşa, aşağılanmaya maruz kalmaktadır. Bizler, ABD Emperyalizminin, çokuluslu şirket çıkarlarının ve silah tekellerinin hegemonyasında; emekçilerin, ezilen sınıfların, halkların ve farklı toplumsal kesimlerin yaşamlarını ve geleceklerini karartma pahasına Ortadoğu'nun altüst edildiği bir dönemde çalışmalarımızı sürdürdük. Yaşadığımız bölge hızla militarize olurken Ortadoğu'nun yoksul ve emekçi halkları can güvenliğinin bulunmadığı, daha çok yoksulluğa, açlığa ve insanlık dışı yaşam koşullarına mahkum olarak yaşamak zorunda bırakıldı. Bütün bu gelişmeler, zaten yüzyıllardır güçlü bir erkek egemenliği altında yaşayan Ortadoğulu tüm kadınlara çok daha zor koşulları dayatmaktadır. ABD'nin Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP)in gerçekleştirilmesinde önemli rol biçtiği ülkemizde yirmi yıllık bir savaşın ardından geliştirilmiş olan beş yıllık barış süreci tehdit altındadır. Bu koşullarda kadınlar ve çocuklar yeniden taciz, tecavüz, işkence, aşağılama ve saldırılarla yüz yüze kalacaktır.

Bu gerçeklerden yola çıkan Kurultayımız, almış olduğu kararları basın ve kamuoyunun bilgisine sunar.

Kapitalist Küreselleşme ve Kadın Emeği konusunda Kurultayımız:

- 2005 Yoksulluğa Karşı Kadın Yürüyüşü'ne somut taleplerimizle katılmaya;
- Örgütün her düzeyinde bu yürüyüşe aktif katılımın örgütlenmesine;
- GOP (Genişletilmiş Ortadoğu Projesi) ve emperyalist saldırılara karşı Ortadoğu ve Kafkasya'daki eğitim sendikalarının kadın birimleri arasında en kısa zamanda bölgesel bir kadın toplantısının örgütlenmesine;
- Uluslar arası sendikal hareketler ve kadın hareketleri ile dayanışmanın geliştirilmesine ve ortak eylem programlarının oluşturulmasına karar vermiştir.

Eğitim İş Kolunda Çalışan Kadınların Sorunları ve TİS (Toplu İş Sözleşmesi) Talepleri konusunda Kurultayımız:

- Türkiye'de, neo-liberal politikalarla, kamusal hizmet alanında yapılan düzenlemelerin eğitim iş kolunda çalışan tüm kadın emekçiler üzerindeki etkilerini görünür kılmaya ve kamuoyunu bilgilendirmeye ve eylem programları hazırlanmasına;
- Okul öncesi kurumlarının parasız, zorunlu olmasına, yaygınlaştırılması için yasal düzenlemelerin yapılmasına;

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- İş yerinde yaşanan cinsel taciz şekillerinin tanımlanmasına ve bunlarla ilgili yaptırımların belirlenmesine;
- Kayıt dışı sektörde çalışan kadınlarla eğitim emekçisi kadınların ortak sorunlarına karşı ortak politikaların, eylemliliklerin ve güç birliklerinin oluşturulmasına;
- Eğitim alanında çalışan kadınların ve öğrencilerin istekleri dışında bekaret ve cinsel ilişki kontrolüne tabi tutulmamasına, böyle durumlarda sendikamızın mağdurlara hukuksal ve psikolojik destekte bulunmasına karar vermiştir.

Kadına Yönelik Şiddet konusunda Kurultayımız:

- Örgütümüzün, aile içi şiddet ve cinsel taciz konusunda duyarlı hale getirilmesine;
- Töre ve namus cinayetleri konusunda bağımsız kadın hareketiyle birlikte politikalar geliştirilmesine ve işbirliği içinde eylem programları hazırlanmasına;
- Şiddete karşı duyarlılık geliştirmek için hizmet içi seminerler düzenlemek amacıyla MEB'e önerilerde bulunmaya ve uygulama için zorlayıcı olmaya;
- Şiddete eğilimli ve sorunlu öğrencilerin topluma kazandırılabilmesi amacıyla MEB ve Sağlık Bakanlığı ile işbirliği halinde öğrencilerinin rehabilite edilmesini sağlayacak çalışmalar yapılmasına;
- Eğitim Sen'in bu konuyla ilgili olarak MEB ile ortak eğitim materyalleri hazırlanmasına karar vermiştir.

Eğitimde Cinsiyetçilik konusunda Kurultayımız:

- Önümüzdeki eğitim-öğretim yılı başında eğitimde cinsiyetçiliğe karşı kampanya başlatılmasına;
- Öncelikle kız çocukları ve kadınların eğitim hakkını kullanmalarının önündeki engellerin kaldırılması için çaba gösterilmesine;
- MEB'de bir eşitlik komisyonu kurulması ve bu komisyonda Eğitim Sen'in temsil edilmesine;
- Eğitim fakültelerinde ders programlarına "Toplumsal Cinsiyet" dersinin zorunlu olarak konulmasına karar vermiştir.

Olumlu Eylem ve Güçlenme Politikaları konusunda Kurultayımız:

- Sendikamızda varolan kadın sekreterliğinin tüzükle güvence altına alınmasına;
- Sendikamızda işyeri temsilciliğinden başlayarak şube ve genel merkez delegeliği ve yönetim kurullarının seçimlerinde her organ için ayrı ayrı hesaplanmak üzere %40 kadın kotasının uygulanmasına;
- Sendika yönetimlerine bildirilen taciz ve şiddet olaylarına yönelik cezai yaptırım uygulanması için merkez disiplin kurulu yönetmeliğinin yeniden düzenlenmesine karar vermiştir.

Biz kadınlar, sendikamızın kapatılması amacıyla açılan davanın bizi yıldırma amaçladığını biliyoruz ve sonuna kadar mücadele etme kararlılığında olduğumuzu basına ve kamuoyuna duyuruyoruz.

Sendikamız Kadınlarla Varolacak, Kadınlar Sendikasıyla Güç Bulacaktır!

Eğitimde Cins Ayrımcılığına Hayır!

Yaşasın Eğitim Sen! Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz!

2-) KESK II. KADIN KURULTAYI

"Sözümüzü Örgütleyor, Hayatı Değiştiriyoruz" sloganı ile 21-22-23 Ekim 2004 tarihinde, 250 delegenin katılımıyla Ankara'da gerçekleştirdiğimiz 2. KESK Kadın Kurultayı;

- Kapitalist Küreselleşme ve Kadın Emeği,
- Sendikal Örgütlenme,
- Olumlu Eylem Ve Güçlenme Politikaları,
- Siyaset ve Kadın,
- Şiddete Savaş Ve Militarizme Karşı Kadın Politikaları,
- Kadın ve Kültür

ana başlıkları üzerinde yaşanan tartışma ve değerlendirmeler sonucu, Konfederasyonumuzun Cinsiyet Eşitliğine yönelik politikaları şekillendirildi.

Eğitim Sen'den 110 delege katılım sağladı. Eğitim Sen 1. Kadın Kurultayı konuları dışında, "Kadın Ve Siyaset" ve "Kadın Ve Kültür" konularında şubelerimizden gelen 70 tebliğ, İstanbul Şube Kadın Sekreterlerimiz tarafından ortak rapora dönüştürüldü. Raporlar, Merkez Kadın Komisyonumuzca düzenlenip son şekli verilerek 1. Kadın Kurultayımızın sonuç raporlarıyla birlikte KESK Kadın Sekreterliğine gönderildi. Kurultayda KESK'e bağlı diğer sendikaların raporlarıyla ortaklaştırılarak delegasyonun onayına sunuldu. Ayrıca sendikamızdan doğru merkezi düzeyde hazırladığımız kamu emekçisi kadınların çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlar ve Kamu Yönetimi Reformu'na ilişkin bir tebliğ sunuldu. Yaşanan üç günlük yoğunlaşma sonucu sonuç raporları oluşturuldu.

Ulusal ve uluslar arası düzeyde birçok kurum ve kuruluş temsilcisi kadının katılım sağladığı KESK Kadın Kurultayında, oldukça zengin bir tartışma platformu yaratıldı, kararlar alındı, eylem programları çıkarıldı.

Bilinçlenmek, sorgulamak ve değiştirmek hedefiyle başlattığımız KESK 2. Kadın Kurultayının amacı, sendikal ve toplumsal alanda emekçi kadınları ve kadın örgütlenmesini güçlendirmek ve bütün kadın hareketleriyle dayanışma ağları geliştirmektir. Kamu emekçisi kadınların özgün ihtiyaçlarını tespit etmek, özel ve kamusal alanda var olan cinsiyet eşitsizliği politika ve uygulamaları tarihsel boyutlarıyla irdeleyerek görünür kılmak, çözüm önerileri geliştirmek, sendikal politikaların bir parçası haline getirmek amacıyla düzenlediğimiz KESK 2. Kadın Kurultayı, gerek örgütümüzün, gerekse diğer emek örgütlerinin cinsiyet eşitliği politikalarına ışık tutacaktır.

KESK II. KADIN KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Biz KESK'li kadınlar, "SÖZÜMÜZÜ ÖRGÜTLÜYOR, HAYATI DEĞİŞTİRİYORUZ" sloganıyla, KESK II. Kadın Kurultayı'nda 300 delegenin katılımıyla 22-23-24 Ekim 2004'te Ankara'da toplandık. Cinsiyete dayalı işbölümünden dolayı yaşadığımız sorunlara çözüm üretebilmek, bizimle ilgili tüm politikalara müdahale edebilmek ve örgütlü gücümüzle kadınlar lehine hayatı değiştirmek için fikir alışverişinde bulunarak tartışma yürüttük.

Biz Kamu emekçisi kadınlar;

- Kapitalist Küreselleşmenin Kadın Emeğine Etkileri
- Sendikal Örgütlenme, Olumlu Eylem ve Güçlenme Politikaları
- Siyaset ve Kadın

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Şiddet, Savaş ve Militarizme Karşı Kadın Politikaları
- Kadın ve Kültür, konu başlıklarında Konfederasyonumuz ve Sendikalarımızda kadın politikalarımıza yön verecek kararlar aldık.

Küresel Kapitalist politikalar tüm yaşamımız üzerinde büyük tahribat yaratmakta, hızla ve insafsızca büyüyen sermaye; eşitsizlikleri, yoksulluğu, işsizliği ve gelir dağılımındaki adaletsizliği derinleştirmekte, ekolojik dengeyi yok etmekte, halkları karşı karşıya getirmekte, militarizmi ve milliyetçiliği yükseltmektedir.

Dünyada ve ülkemizde Kapitalist Küreselleşme sürecinde dayatılan neo liberal programlar ve politikalar sonucunda tüm coğrafyalarda kadınlar daha çok yoksulluk, işsizlik, fuhuş, bölgesel çatışmalarda şiddete uğrama ve aşağılanmaya maruz kalmaktadır.

Ülkemizde de Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözüme kavuşturulmamasından dolayı şiddet gün geçtikçe tırmandırılmakta, bu durum en çok kadınları etkilemektedir. Yaşanan bu durumda taciz, tecavüz, göç, yoksulluk, intihar gibi uygulamalarla karşılaşmış ve karşılaşmaktadır. Bugüne kadar sürdürülen barış mücadelesi ile önemli kazanımlar elde edilmesine rağmen sorunun demokratik çözümü konusunda halen pratik adımlar atılmamaktadır.

Türkiye'de özellikle 1980'lerden itibaren İMF, DB, DTÖ gibi sermayenin kuruluşları ile girilen ilişkiler ve GATS anlaşmaları ile sosyal devlet yara almış, kamu hizmetleri özelleştirme ile tasfiye edilme sürecine girmiştir.

KESK Kamu hizmetleri alanında örgütlü 11 sendikası (EĞİTİM SEN, SES, BES, TÜM BEL-SEN, HABER SEN, KÜLTÜR SANAT SEN, ESM, YAPI YOL SEN, TARIM OR-KAM SEN, BTS, DİVES) 300.000 üyesi ile saldırılara karşı örgütlü gücünü harekete geçirmektedir.

Kurultayımız;

Kapitalist Küreselleşmenin Kadın Emeğine Etkileri Konusunda;

- Kamu reformu adı altında, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda devleti yeniden yapılandırma; kamu hizmetlerini ticarileştirme adımlarından ve yasal düzenlemelerden vazgeçilmelidir. Kamu Yönetimi Temel Kanunu, Yerel Yönetimler Yasası, Personel Rejimi Reformu Yasası, İş Yasası gibi genelde tüm emekçileri özelde kadınları köleleştiren bu saldırı yasalarına karşı, işçi kadınlarla mücadelenin birleştirilmesi; bu birleştirmeye ön adım olarak bir konferans örgütlenmesi,
- KESK, GOP (Genişletilmiş Ortadoğu Projesi) ve emperyalist saldırılara karşı Ortadoğu ve Kafkasya'daki emek örgütlerinin kadın birimleri arasında en kısa zamanda bölgesel bir kadın toplantısı örgütlenmesi,
- Temel ve asgari ücret belirlenirken ev içi emeğin görünür kılınması için "görünmeyen emek sesini yükselt" kampanyası başlatılması,
- Toplu sözleşmeli, grevli sendikal hak ve özgürlüklerin önündeki engellerin kaldırılması; çalışanların ortak örgütlenmesine olanak sağlayacak özgürlükçü ve demokratik bir çalışma yaşamı esas alınması,
- "Yoksulluk, kadın ticareti, savaş ve göç" konulu gerçekleştirilecek olan 2005 Dünya Kadın Yürüyüşüne KESK'in katılımı ve ülkemizde örgütleyici olması,

Sendikal Örgütlenme, Olumlu Eylem ve Güçlendirme Politikaları konusunda;

- Kadınların Sendika yönetimlerinden başlamak üzere meclise kadar tüm karar organlarında kadın katılımını arttırmak için "Kadınlar Yönetimlere" sloganı ile kampanya yapılması,
- KESK'e bağlı tüm sendikalarda kadın sekreterlikleri oluşturulması; bu sekreterlikler tüzüksel güvenceye kavuşturulması, Kadın Sekreterliğinin adı, görevleri ve bütçesinin tüzükte yer alması,
- KESK genel merkezinde Kadın sekreterine bağlı olarak çalışacak "Çalışma Hayatında Ayrımcılığın Takibi" için, bir komite oluşturulması ve mümkün olduğunda bu komitede KESK'e bağlı her hizmet kolundaki sendikaların temsilinin sağlanması,
- Çalışanların sayısına ve cinsiyetine bakılmaksızın işveren tarafından ücretsiz okul öncesi kurumların açılması için kampanya başlatılması,
- Kadınların sendikal çalışmalara aktif katılımını sağlamak, kadın bakış açısının alınan kararlara ve çözüm önerilerine yansımaları ve kadınların güçlenmesini sağlamak amacıyla kadınlara yönelik en az %40 kota uygulanmasıdır. Kota uygulamasının sendikalara bağlı işyeri temsilciliğinden, delege seçimine, şube ve genel merkez yönetim kurulundan, konfederasyon yönetimine kadar uygulanması; denetleme, disiplin ve yönetim kurullarında yani bütün yönetim organlarında kotanın ayrı ayrı uygulanması için gerekli tüzük değişikliği yapılması,
- KESK tarafından 8 Mart'ın resmi, ücretli tatil olması için gerekli çalışmaların yapılması,

Kadın ve Siyaset konusunda;

- Tüm kamu çalışanlarına yönelik siyaset yasağının kaldırılması için mücadele edilmesi,
- Erkek egemen siyaset kültürünün oluşturduğu savaşçı ve militarist siyasete karşı kadınların ortak barış kültürünü geliştirmek amacıyla merkez ve bölgesel düzeyde ortak platformlar oluşturulması, KESK'in buna öncülük etmesi,
- Yazılı ve görsel basında kadının cinsel obje olarak kullanılması karşısında KESK ve diğer örgütlerle birlikte kampanyalar yürütülmesi,
- Kadın örgütlerinin ortak gündemler etrafında birlikte iş yapmaları çabasının gösterilmesi, Siyasal partilerdeki, sendikalardaki ve kadın örgütlerindeki kadınlar arasında iletişim ve işbirliği sağlanması ve ortak hedefler doğrultusunda çalışılması, Bağımsız kadın örgütleri ve emekten yana siyasi partilerdeki kadınlarla da ortak kadın programları oluşturulup kurultayların düzenlenmesi,

Şiddete, Savaş ve Militarizme Karşı Kadın Politikaları Konusunda,

- Son süreçte yaşanan yoğun saldırılara karşı (Kamu personel yasası, yerel yönetimler yasası vb ile) kamu emekçileri üzerinde oynanan ekonomik şiddetin boyutunun fark edilerek bugün kamu emekçisi, yarın sözleşmeli, ertesi gün işsiz kalabileceğimiz gerçeği üzerinde durulması ve bu saldırıların kadınları daha yakıcı boyutta etkileyeceği gerçeği göz ardı edilmeden KESK'in bunun üzerinden diğer

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- emek örgütleri (DISK vb) ile ortak duruş oluşturması, bunu deklere eden eylemliliklerin örgütlenmesi,
- Uluslararası Af Örgütü'nün önümüzdeki iki yılda gerçekleştireceği 'Kadına Yönelik Şiddete Hayır' kampanyasının aktif bir biçimde desteklenmesi, İLO nun kadınlara yönelik şiddetle ilgili yasasının KESK tarafından afiş haline getirilerek sendikalara gönderilmesi, işyerlerinde asılması,
 - İşyerinde cinsel tacize uğrayan kadınlar için kadının beyanı esas alınarak rehabilitasyon merkezleri açılması doğrultusunda politika üretilmesi,
 - Her türlü kitle iletişim araçlarında mevcut şiddet unsuru taşıyan ve bunları özendiren yayınlara yönelik kamuoyu oluşturmak amacıyla eylem ve etkinlikler düzenlenmesi. Medyanın kadın ve çocuklara yönelik şiddeti teşvik edici yayınların engellenmesi, Milli Eğitim Bakanlığının müfredat programlarında konuya yer vermesinin takipçisi olunması,
 - Cezaevlerinde yaşanan şiddet, taciz ve tecavüz uygulamalarına karşı KESK'in tutum alması,
 - Batman da yaşanan intiharlara, Diyarbakır da artan fuhuşa, Tunceli de yakılan ormanlara, töre ve namus cinayetlerine karşı sorunları tespit edip çözüm üretebilmek için KESK bölge üzerinde savaşın, şiddetin sebep ve sonuçlarını tespit eden ve çatışmalı ortamın son bulmasını talep eden ve bunları kamu oyuna deklere edip gündemleştirmeyi sağlayan bir komisyon kurulması, Bu çerçevede 25 Kasım 2004'te Diyarbakır'a 8 Mart 2005'te Tunceli'ye gidişin örgütlenmesi,
 - Kaynakların, borç faizleri ve silahlanma yerine kamu hizmetleri ve kadınlara yönelik programlar için kullanılması, devletin kadın sorunları ve çalışmalarına yönelik bütçeden pay ayırması için mücadele edilmesi,
 - En büyük şiddet insan sağlığını tehdit eden şiddettir. Bu bağlamda ilk adım olarak gıdalara konulan koruyucu maddelerin (potasyum sorbat) kullanımını engellemek amacıyla bir kampanya başlatılması,

Kadın ve Kültür Konusunda;

- Emperyalizmin kültürel kuşatması, yozlaştırma yönelimlerine ve kadın üzerindeki etkilerine karşı alternatif emek kültürü ve bilincinin yaygınlaştırılması için kültürel alanda üretimde bulunan ressam, yazar, sanatçı, gazeteci vb. kadınlar ve meslek örgütleri ile KESK Kadın Sekreterliğinin ortak çalışmalar yaparak sendikal politikalar geliştirilmesi ve çeşitli kültürel ve sanatsal faaliyetler yapmak için projeler (sinema, tiyatro, söyleşi vb) üretmek üzere KESK bünyesinde Kültür ve Sanat Komisyonu oluşturulması,
- Kadını aşağılayan programların (reklam, dizi ve benzeri) Kadın Sekreterliği üzerinden teşhir edilmesi ve kampanya (kadını cinsel meta olarak gösteren reklamların iletişim araçları kullanılarak protesto edilmesi ürünün alınmaması vb) düzenlenmesi,
- KESK bütünü içinde Medya İzleme Komitelerinin kurulması

- Kadın kültür taşıyıcısıdır, çok dilli ve çok kültürlü bu toplumda yaşadığımız göz önünde bulundurularak herkesin anadilde eğitim görmesinin, anadilde kendisini ifade etmesinin önündeki engellerin kaldırılması için toplumsal duyarlılığı oluşturmak için KESK'in mücadele etmesi kararlarını aldık.

Biz KESK'li kadınlar birlikteliğimizden doğan güçle bu kurultayda SÖZÜMÜZÜ ÖRGÜTLEDİĞİMİZİ ve HAYATI DEĞİŞTİRME kararlılığımızı açığa çıkardığımızı basına ve kamuoyuna duyururuz!...

YAŞASIN KADIN DAYANIŞMAMIZI!...

KADINLAR SENDİKAYA, SENDİKA YÖNETİMLERİNE!...

YAŞASIN BARIŞ VE DEMOKRASİ MÜCADELEMİZİ

YAŞASIN KESK, YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZİ!...

KAMPANYALARIMIZ

SÖZÜMÜZÜ ÖRGÜTLÜYÜRÜZ KAMPANYASI

15 Şubat-30 Haziran 2003 tarihlerinde, çalışma hayatında kadına yönelik ayrımcı uygulamalara karşı eşitlik talebini yükseltmek, kadınların kadın olmaktan kaynaklı sorunlarını bilinçlere çıkarmak ve çözümler üretmek, kadın çalışanlarla sendikal örgütlenme arasındaki engelleri kaldırarak, sendikal mücadeleye kadınları aktif katılımını sağlamak, evrensel normlar ve kamu emekçisi kadınların taleplerinin dikkate alınarak, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için basınç oluşturmak amacıyla, KESK'in başlattığı ve örgütümüzden doğru güçlü bir çalışmayla gerçekleştirdiğimiz "Sözümüzü Örgütleyorum" kampanyası kapsamında çeşitli eylem ve etkinlikler düzenlendi.

Doğum izinlerinin 24 haftaya çıkarılması, kreşlerin açılması ve Annelik Koruması Sözleşmesinin imzalanması ile taleplerimiz olumlu sonuç vermiştir. KESK Kadın Sekreteri ile birlikte Devlet Bakanı Hasan Gemici ve Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ziyaret edildi, kampanya taleplerimiz ifade edildi.

Dilekçemizde Yer Alan Talepler Şunlardır:

- Eğitimde ve sağlıkta kadınla erkek arasında fırsat eşitliği;
- Annelik izni ve aile sorumlulukları (ana-babalık izni, evlat edinme, kadın sağlığı, hamile ve emzikli annelerin hakları, çocuk bakımı, yaşlıların bakımı);
- Cinsel taciz de dahil şiddetin bütün biçimlerine karşı bariz adımlar atılması;
- Çalışma yaşamında eşitlik, iş güvencesi ve sosyal güvence;
- En az 50 kişinin çalıştığı işyerlerinde ve küçük il/ilçe ve beldelerde merkezi kreşler açılması;
- Terfi ve atamalarda eşitlikçi davranılması;
- Çocuğun sevk işlerinin anne veya babanın isteğine bağlı yapılması ve çocuk yardımının günün koşullarına uygun olarak belirlenmesi;
- Doğum öncesi 2 ay, doğum sonrası 1 yıl ücretli izin verilmesi;
- Şiddete uğrayan kadınlara hizmet vermek üzere rehabilitasyon merkezleri açılması;
- Aile yardımının kadınlara da verilmesi ve günün koşullarına göre iyileştirilmesi.

Kapman Kapsamında Düzenlediğimiz Eylem Ve Etkinlikler:

- Başbakanlığa yönelik üyelerimizin gönderdiği dilekçe örneği:

**T.C. BAŞBAKANLIK MAKAMINA,
ANKARA**

Sayın Başbakan

..... Bakanlığı'na bağlı, kurumunda,
..... sicil no'su ile çalışmaktayım.

Ülkemizde ücretli doğum izinlerinin sürelerinin yersizliği, çalışan kadınlar açısından önemli sorunlara yol açmaktadır. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi çalışan kadınlar toplam 9 hafta, 1475 Sayılı İş Kanunu'na tabi çalışan kadınlar toplam 12 hafta ücretli doğum izni kullanmaktadır.

Ücretli doğum izinlerinin yetersizliği, çalışan kadınlar üzerinde sosyal, fiziki ve psikolojik tahribatlara yol açmaktadır. Diğer yandan emzirme koşullarının ve kreş olanaklarının yetersizliği, yaşadığımız sorunları daha da büyötmektedir.

ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Haziran 2000'de 183 sayılı Annelik Koruması Sözleşmesi'ni kabul etmiştir. Sözleşme, ücretli doğum izinlerinin 14 haftadan az olamayacağı, kadın çalışanın eski yaptığı işe veya eşdeğer bir pozisyona dönme hakkının olduğu, hamile kadınların risk taşıyan işlerde çalıştırılmayacağı gibi koruyucu hükümlere sahiptir. Ancak ne yazık ki, ülkemiz halen bu sözleşmeyi onaylamamıştır.

Ülkemiz tarafından imzalanan ILO sözleşmelerinde doğum izni konusunda çeşitli düzenlemeler bulunmaktadır. 22 Aralık 1966 yılında yürürlüğe giren İş ve Meslek Bakımından Ayırım Hakkındaki 111 Sayılı ILO Sözleşmesinin onaylanmasına dair 811 Sayılı Kanunla "ILO'nun kabul ettiği özel koruma ve yardım önlemlerinin yaş, cinsiyet, sakatlık, sosyal ve ekonomik durum nedeniyle yapılan özel koruma ve yardımın ayırım sayılamayacağına" dair hüküm iç hukukumuzda yürürlüğe girmiştir. Yine Türkiye'nin 1989 yılında imza koyduğu Avrupa Sosyal Şartı'na paralel olarak İş Kanunu'nda kadınların analık durumunda ve diğer gerekli hallerde çalışırken özel koruma hakkına sahip oldukları hükme bağlanmıştır. 1986 yılında yürürlüğe giren "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme"nin 5 ve 11. maddeleri konuyla ilgili hükümlere yer vermektedir.

Ancak mevzuatımızda yer alan sınırlı düzenlemelerin dahi yaşama geçmesinde önemli sorunlarla karşılaşmaktadır. Türkiye, bir an önce ILO'nun 183 Sayılı Annelik Koruması Sözleşmesi'ni onaylamalı ve hayata geçirilmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

Türkiye'deki kadınların sosyal koşullarının ve çalışma hayatındaki eksikliklerin dikkate alınarak; çalışan kadınlara doğum öncesi 6 hafta, doğum sonrası 18 hafta olmak üzere toplam 24 haftalık ücretli doğum izni verilmelidir. Bu süreler, hiçbir hak kaybına yol açmadan hizmet süresinden sayılmalıdır.

Ayrıca evrensel hukuk çerçevesinde hem anneye hem de babaya verilecek ebeveyn izinleri yeniden düzenlenmeli; babanın da ücretli doğum izninden yararlanması sağlanmalı ve ebeveyne, ücretli doğum izninden sonra 1 yıl dönüşümlü olarak kullanabilecekleri ücretsiz doğum izni kullanabilme hakkı tanınmalıdır.

Bu nedenle gerekli yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için Bakanlar Kurulu'nun sendikalarımızla da görüşerek gerekli hazırlıkları başlatmasını talep ediyorum.

Saygılarımla.

Adı Soyadı, imza

- 3 Nisan 2003 tarihinde şubelerimizden doğru “Annelik Haklarının Korunması”na ilişkin taleplerimizi içeren dilekçeler Başbakanlığa, CHP ve AKP’li kadın Milletvekillerine fakslandı.
- 7-8-9 Nisan 2003 tarihleri arasında Annelik Haklarına (doğum İzinleri, Süt İzinleri, Kreş) ilişkin taleplerimizi iletmek üzere, KESK Kadın Sekreteri ve MYK üyesi kadınlarla birlikte devlet bakanı Hasan Gemici, Kadının Statüsü Sorunları Genel Merkezi, CHP’li ve AKP’li kadın milletvekilleriyle görüşmeler yapılarak, taleplerimizi içeren dosyalar verildi.
- 10 Nisan 2003 tarihinde kreş talebiyle üyelerimizin çocuklarıyla birlikte işyerlerine gitme eylemi gerçekleştirildi.
- EĞİTİM SEN’den doğru 25 bin olmak üzere, KESK düzeyinde toplanan toplam 29 bin adet dilekçe, 18 Nisan 2003 tarihinde Ankara’da gerçekleştirdiğimiz merkezi bir eylemle başbakanlığa teslim edildi. Eyleme şubelerimizden doğru kadın üye ve yöneticilerimiz geniş katılım sağladı.

Başbakanlık Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı bize gönderdiği 07.05.2003 tarihli yazıda; dilekçelerimizin ilgili makamlarça incelenmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderildiğini bildirmiştir. Ayrıca KSSGM’den bize gönderilen B.02.1.KSS.0.82/0198 sayı ve 02.04.2004 tarihli yazıda; Başbakanlık; “Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına, ILO’nun 183 sayılı Sözleşmesinin imzalanması için hazırlıkların yapılması ve doğum izinleri için Devlet Memurları Kanunu, İş Kanunu ve SSK Kanunlarında değişiklik yapılması talimatı vermiştir.” Şeklinde belirtilmiştir.

Mücadelemiz sonucu önce işçi statüsünde çalışan kadınların, sonra kamu emekçisi kadınların doğum izinleri 16 haftaya çıkarıldı. Bu kampanya sonucu kamu emekçisi kadınların mücadelesi yeni bir kazanıma daha imza attı. Bugün işyerlerinde pantolon giyebilen kadınlar, sosyal haklarında yeni değişikliklerin öncüsü oldular. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, ücretli doğum izni süresinin toplam 9 haftadan 16 haftaya çıkarılmasını kabul etti. Komisyonun bu tutumunda, mücadelemizin büyük etkisi olmuştur. ILO’nun 183 sayılı annelik koruması sözleşmesi imzalanması için mücadelemizi sürdüreceğiz.

EĞİTİMDE CİNSİYET AYRIMCILIĞINA HAYIR KAMPANYASI

Tüm iktidar ilişkilerinin yeniden üretiminde kilit rol oynayan eğitim ve okul, cinsiyete dayalı eşitsizliklerin yeniden üretiminde de önemli bir rol oynar. Ancak aynı ölçüde kadınların güçlendirilmesi sürecinde de etkili bir araç olabilir. Bu nedenle eğitim ve okulun bu potansiyelinin kadınlar için kullanılabilmesi, daha geniş ölçekli toplumsal dönüşümlerle ilgili olmasına rağmen eğitimin cinsiyet ayrımcılığından arındırılmasını gerektirmektedir.

Eğitim sisteminde kadın-erkek eşitliğini sağlamak, her şeyden önce temel bir anlayış değişikliğini gerektirmektedir. Kadınlar arasında okumaz yazmazlığı tamamen ortadan kaldırmak, meslek eğitimine, bilim ve teknolojiye ulaşmalarını sağlamak ve eğitimin eşitlikçi, özgürleştirici potansiyelini her iki cinsin lehine kullanmak gerekmektedir. Eğitim politikalarının, öğretmenlerin, okuldaki yaşamın, eğitim materyallerinin ve eğitim ortamlarının yanı sıra, ana babaların ve daha geniş toplumun da bu konuda duyarlılığının yükseltilmesini içeren köklü dönüşümleri gerektirmektedir. Bunun için öncelikle eğitim sisteminde yaşanan tüm sorunlara karşı duyarlılık geliştirmek ve kamu oyu oluşturmak gerekiyor. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığını ve Yüksek Öğretim Kurumunu eşitlik taleplerimiz doğrultusunda harekete geçirmeyi, örgütlü olduğumuz bütün işyerlerine ulaşarak tüm eğitim emekçilerini kampanyamızın amaçları doğrultusunda harekete geçirerek kamuoyu oluşturmayı hedefledik.

Kampanya Projesi

Kampanyanın Amacı:

Eğitim alanında cinsiyetler arasında eşitliği sağlamak için olumlu eylem programlarının geliştirilmesidir.

Kampanyanın Hedefleri: Milli Eğitim Bakanlığını ve Yüksek Öğretim Kurumunu eşitlik taleplerimiz doğrultusunda harekete geçirmek bunun için, örgütlü olduğumuz bütün işyerlerine ulaşarak tüm eğitim emekçilerini kampanyamızın amaçları konusunda bilgilendirmek, harekete geçirmek ve kamuoyu oluşturmaktır.

Kampanyanın Talepleri:

- Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde "Eşitlik Komisyonu" oluşturulması,
- Eğitim Fakültelerinin lisans programlarına "Toplumsal Cinsiyet"le ilgili zorunlu ders konulması,
- Bakanlığın Hizmet İçi Eğitim Programlarına "Toplumsal Cinsiyet" konusunun dahil edilmesi,
- Eğitim programlarının her düzeyinde ve içeriğinde, ders kitapları ve materyallerinin cinsiyetçi referanslardan arındırılması, eğitimin her aşamasında toplumsal cinsiyetle ilgili derslerin ve konuların yer alması,
- Kız çocukları ve kadınların eğitim hakkını kullanmaları yönünde destek ve teşvik politikaları geliştirilmesi, kız çocuklarına yönelik burs olanakları yaratılmasını ve yaygınlaştırılması,
- Okulların yoğunluklu olarak bulunduğu bölgelerde kreşler açılması.

Araç ve Yöntemler

- Merkezi düzeyde gerçekleştirilecek basın açıklamasıyla kampanyanın kamu oyuna tanıtılması, Şubeler düzeyinde basın açıklamalarının gerçekleştirilmesi,
- Kampanyanın amaçlarını içeren broşür ve afişin çıkarılması,
- Taleplerimizi içeren imza kampanyasının başlatılması,
- Toplanacak imza metinlerinin kitlesel basın açıklamasıyla Milli Eğitim Bakanlığına verilmesi,
- Diğer kurumların (Kadın örgütleri, Sendikalar, DKÖ, STÖ, siyasi partiler vb.) desteğinin sağlanması,
- Pilot okullarda eğitim semineri verilmesi.

Proje Koordinatörü: Merkez Kadın Sekreteriği

Proje-Süresi: 17 Kasım 2004-10 Şubat 2005 tarihleri arası

18 Kasım 2005 tarihinde Genel Merkez ve şubelerimizin yaptıkları basın açıklamalarıyla kampanyamızı başlattık. Merkezi düzeyde işyerlerine yönelik kampanyamızın amaç ve hedeflerini içeren broşür ve afiş basılarak şubelerimize gönderildi. 15 Şubat 2005 tarihine kadar işyerlerinden toplanan imza metinleri, Genel Merkezimizde toplanacak. Şubemiz, kampanya sürecinde pilot okullarda 'Eğitimde Cinsiyet Ayrımcılığı' konusunda öğrenci ve öğretmenlere yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirdi. Kampanyamızı 25 şubat 2005 tarihinde merkezi düzeyde gerçekleştireceğimiz bir etkinlikle, iş yerlerimizden topladığımız imzaları, taleplerimizi içeren bir dosya ile Milli Eğitim Bakanlığını ve Yüksek Öğrenim Kurumuna teslim ederek sonuçlandırılacaktır.

“Eğitim ve Toplumsal Cinsiyet, Eğitimcilerin Bilerek Yada Bilmeyerek Uyguladığı Ayrımcılık, Kız Çocuklarının Okullaşması Sorunu Ve Cinsiyetçilik” konusunda merkezi düzeyde Ankara’da belirlediğimiz pilot iki okulda, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinden, Prof. Dr. Meral Uysal, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinden Prof. Dr. Işıl Ünal’ın katılımıyla eğitim seminerleri gerçekleştirildi.

SEMPOZYUMLARIMIZ

Kadınlar çalışma yaşamının her alanında sorunlarla karşılaşılıyorlar. Hamilelik ve çocuk doğurma dönemlerinde, yükselme ve terfilerde, mesleki eğitimlerde kadınlar görmezden geliniyor. Düşük ücretler ve olumsuz çalışma koşullarına ek olarak yaşanan cinsiyet ayrımcılığı, kamu emekçisi kadınların çalışma şartlarını daha da ağırlaştırıyor. Konfederasyonumuz ve Sendikamız kadınların karşı karşıya kaldıkları bu sorunların çözümü için mücadelesini sürdürmekte kararlıdır.

- Konfederasyonumuzun 24-25 Ekim 2003 tarihinde düzenlediği KESK Kadın Kurultayı Hazırlık Sempozyumuna şubelerimizden doğru 80 kadın sekreteri ve kadın eğitimcimiz katılım sağladı. Merkezi düzeyde Kamu Personeli Rejimi Yasa Tasarısı, Personel Rejimi Yasa tasarısı ve Yerel Yönetimler Yasasının Eğitim Emekçisi kadınlar üzerindeki etkileri konulu tebliğ sunuldu.KESK Kadın Kurultayının konu başlıkları belirlendi. İşleyişi tartışıldı.
- TİS görüşmelerine yönelik eğitim emekçisi kadınların annelik, ekonomik ve özlük taleplerini belirlemek amacıyla, KESK düzeyinde Temmuz 2002 tarihinde gerçekleştirilen Sempozyuma şubelerimizden alınan görüş ve öneriler doğrultusunda hazırladığımız tebliğ sunuldu. Kadın Sekreterlerimiz de katılım sağladığı Sempozyumda, KESK ve KESK’e bağlı sendikalarla TİS taleplerimizi içeren ortak bir taslak oluşturuldu.

ANNELİK HAKLARINA İLİŞKİN TİS TALEPLERİMİZ

Ülkemizde ücretli doğum izinlerinin yetersizliği, çalışan kadınlar üzerinde sosyal, fiziki ve psikolojik tahribatlara yol açmaktadır. Diğer yandan emzirme koşullarının ve kreş olanaklarının yetersizliği, yaşadığımız sorunları daha da büyütmektedir.

ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), Haziran 2000’de 83 sayılı Annelik Koruması Sözleşmesi’ni kabul etmiştir. Sözleşme, ücretli doğum izinlerinin 14 haftadan az olamayacağı, kadın çalışanın eski yaptığı işe veya eşdeğer bir pozisyona dönme hakkının olduğu, hamile kadınların risk taşıyan işlerde çalıştırılmayacağı gibi koruyucu hükümlere sahiptir. Ancak ne yazık ki, ülkemiz halen bu sözleşmeyi onaylamamıştır.

Yine Türkiye’nin 1989 yılında imza koyduğu Avrupa Sosyal Şartı’na paralel olarak İş Kanunu’nda kadınların analık durumunda ve diğer gerekli hallerde çalışırken özel koruma hakkına sahip oldukları hükme bağlanmıştır. 1986 yılında yürürlüğe giren “Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme”nin 5 ve 11. maddeleri konuyla ilgili hükümlere yer vermektedir.

- Mevzuatımızda yer alan sınırlı düzenlemelerin dahi yaşama geçmesinde önemli sorunlarla karşılaşmaktadır. Türkiye, bir an önce ILO’nun 183 Sayılı Annelik Koruması Sözleşmesi’ni onaylamalı ve hayata geçirilmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.
- Türkiye’deki kadınların sosyal koşullarının ve çalışma hayatındaki eksikliklerin dikkate alınarak; çalışan kadınlara doğum öncesi 6 hafta, doğum sonrası 18 hafta

II. OLAĞAN GENEL KURULU

olmak üzere toplam 24 haftalık ücretli doğum izni verilmelidir. Bu süreler, hiçbir hak kaybına yol açmadan hizmet süresinden sayılmalıdır.

- Ayrıca evrensel hukuk çerçevesinde hem anneye hem de babaya verilecek ebeveyn izinleri yeniden düzenlenmeli; babanın da ücretli doğum izninden yararlanması sağlanmalı ve ebeveyne, ücretli doğum izninden sonra 1 yıl dönüşümlü olarak kullanabilecekleri ücretsiz doğum izni kullanabilme hakkı tanınmalıdır.
- Doğum iznini takiben en az 6 ay, günde 3 saat çocuğun ihtiyacına göre annenin talep edeceği biçimde emzirme izni verilir.
- Hamilelik ve emzirme dönemi boyunca kadınlar, nöbet, vardiya, mesai gibi fazla çalışmaya tabi tutulamazlar. Ayrıca bu dönemlerde radyasyon, kimyasal madde, hastalık riski taşıyan ortamlarda, fiziksel güç gerektiren ve iş yoğunluğu olan yerlerde çalıştırılmamalıdır.
- Yükselme ve terfilerde, kadın başvuruları sosyal koşullar ve devlet kademelerindeki yönetici kadınların oranının azlığı göz önünde tutularak yüzde 30 oranında pozitif destek sağlanmalı ve gereken düzenlemeler yapılmalıdır.

KİK GÖRÜŞMELERİMİZ

Milli Eğitim Bakanlığıyla 2002 yılında yaptığımız Kurum İdari Kurulu görüşmelerinde, "Doğum yapan eğitim çalışanlarına doğum öncesi dört haftalık sürede içinde olmak üzere, bir yıllık süre ile aylıklı izin verilmesi, doğuma bağlı olarak ayrıca aylıksız izin verilmesi", "Eğitim çalışanlarının çocukları gündüz bakımına yönelik kreş ve çocuk yuvalarının açılması, ana okulu ve ana sınıflarının yurdun her yerine yaygınlaştırılması" kararları alınmış ancak Bakanlık imzasının arkasında durmadığı için yaşama geçirilmemiştir. Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirdiğimiz KİK görüşmeleri sonucu "Durumu uygun olan okullarda (kız meslek liseleri) kreş açılması ve maliyeti çerçevesinde ücretlendirilmesi çalışmalarının başlatılması." şeklinde kreş talebinde ortaklaşmıştır. Kadınların talepleri ve beklentilerini sendikanın politikaları haline getirmek için Toplu görüşme öncesi KESK'e verilmek üzere kadınların taleplerini ve ihtiyaçlarını belirlemek için toplantılar ve anket yapıldı, TİS görüşmelerine yalnızca kreş ve doğum izni taleplerimiz yer aldı.

ANKET ÇALIŞMALARIMIZ

Kadın Çalışanların Profili Anketi:

Aralık 2001 de şube kadın sekreterleri eğitiminde aldığımız kara doğrultusunda Dr. Fevziye Sayılanın tarafından, Eğitim İşkolunda çalışan, sendika üyesi ve üye olmayan hizmetli, memur, öğretmen, öğretim elemanı kadınların çalışma yaşamları, aile, sendika ve toplumsal alanda karşılaştıkları sorunları, sendikal çalışmaya aktif katılmalarının önündeki engelleri tespit etmek amacıyla hazırladığımız "Kadın Profili Anketi" Türkiye çapında şubelerimiz tarafından uygulanmıştır. **Anketimizden bazı çarpıcı sonuçlar şöyle:**

- Evli kadınların % 55.5'i doğum ve sonrasındaki çocuk bakımı sorumluluklarının, işteki konumunu olumsuz etkilediğini düşünüyor. Eş desteği, asıl olarak geleneksel işbölümündeki erkek rollerine uygun biçimde faturaların ödenmesi, alış veriş ve ev içi tamirat işlerinde odaklanmaktadır.
- Eğitim sektöründe çalışan kadınların % 58'i siyasi konulara ilgi duyduğunu, % 42'si ise ilgilenmediğini belirtmiştir.
- Cinsiyete dayalı eşitsizlik konusunu, % 31.4'ü geleneksel yapılara, % 27'si toplumsal eşitsizliklere, % 23'ü eğitim sorunlarına bağlamaktadır.

- Kadınların herhangi bir kadın örgütü ya da grubuna üyelik ya da katılım oranı ise % 3.4 gibi son derece düşük düzeydedir.
- Sendika üyeliği, siyasal konulara ilgi ile kadın hareketine katılım arasında doğrudan bir ilişki görülmektedir. Sendika üyesi kadınlarda siyasal konulara ilgi % 65 iken, üye olmayanlar da bu oran % 35'e düşmektedir. Benzer biçimde, sendika üyesi olanların kadın hareketine katılım oranı % 80 iken, üye olmayanlar da bu oran % 25'e düşmektedir.

Kurultayımıza bilimsel bir zemin sunan anketimizin sonuçları, Eğitim Sen 1. Kadın Kurultayı Kitabında Basılmıştır.

BASIN YAYIN, EYLEM VE ETKİNLİK FAALİYETLERİMİZ

25 Kasım-8 Mart- Anneler Günü (2002-2005)

Kadın mücadelesi açısından önem taşıyan 8 Mart, 25 Kasım, 9 Mayıs gibi özel günlerde şubelerimize merkezi düzeyde hazırlanan ve örgütümüzün bakış açısını içeren basın açıklaması metinleri, bülten, özel sayı ve afiş çıkarılarak gönderilmiştir. Şubelerimizin büyük bölümü çeşitli eylem ve etkinlikler (panel, forum, şenlik, miting vb.) düzenlemiş ve etkinlik raporları aylık bültenimizde yayımlanmıştır. Birçok eylem ve etkinlik yerellerde oluşturulan Kadın Platformlarıyla ortak gerçekleştirilmiştir. Şubelerimizin düzenledikleri panel ve seminerlere merkezden doğru katılım sağlanmıştır.

- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslar Arası Mücadele Günü nedeniyle çıkarılan ve örgüte dağıtılan özel sayılarda, kadına yönelik; özel, kamusal ve toplumsal alanda yaşanan geleneksel şiddet biçimleri, militarizm ve savaş ortamlarında (yoksulluk, göç, taciz, tecavüz, kadın ticareti, fuhuş sektörü vb) yaşanan şiddetin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel bütün biçimleri ve uluslar arası sözleşmeler işlenmiştir.
- 8 Mart'larda çıkarılan broşür ve kitapçıklarda yoksulluk, şiddet ve militarizmin kadınlar üzerindeki etkileri, çalışan kadınların sorunları, toplumsal cinsiyetçilik, toplumsal yaşamın her alanında yaşanan cinsiyet ayrımcılığı, sendikal ve siyasal mücadelede kadınlar, kadınlara yönelik toplumsal şiddet (göç, ev içi şiddet, töre cinayetleri vb), Kamu Yönetimi Temel Kanunu, Personel Rejimi Reformu ve Yerel Yönetimler Yasasının kadınları etkileyen boyutları, konuları işlenerek başta eğitim emekçisi kadınlar olmak üzere, tüm emekçi kadınların karşılaştığı cinsiyetçi uygulamalar deşifre edildi ve sendikamızın eşitlik politikaları aktarıldı. 2005 8 Mart broşürü 20 bin adet basılarak şubelere gönderildi. "2005 Yılı Dünya Kadın Yürüyüşü" nedeniyle broşürde ağırlıklı olarak yürüyüşün talepleri işlendi.
- Sendikamızın aylık bülteninde, kadın eğitim emekçilerine yönelik yazılar yayınlandı, 8 Mart, 25 Kasım, Anneler Günü ve diğer etkinlikleri haberleştirildi. Kadın Sekreterliklerinin faaliyetleri ve güncel gelişmeler sendikamızın bülteninde işlendi. Bültenimizin hemen her sayısında düzenli olarak kadın eğitim emekçilerinin sorunlarına yönelik yazılar yer almıştır.
- Yüksek lisans öğrencisi üyemiz Fatma Gürses'in "Türkiye'de Medyada Kadın Öğretmenin Temsili" adlı tez çalışması kitap halinde basılarak şubelerimize gönderildi.
- Genel örgütlenme kampanyasının bir parçası olarak kadın eğitim emekçilerine seslenen bir özel sayı çıkarıldı. Evde, işyerinde ve toplumsal yaşamda ayrımcılıkla mücadele için sendikamızın izlediği "cinsiyet eşitliği politikaları" propagandasını yapan bir özel sayı hazırlanarak örgüte ulaştırıldı.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Örgütlenme Kampanyası çerçevesinde, şubelere yazı gönderilerek genel örgütlenme kampanyasına kadın komisyonlarının aktif olarak katılması ve kadın üyeleri harekete geçirmesi istendi. Bu amaçla, sosyal- kültürel etkinlikler ve dayanışma faaliyetleri yapılması önerildi.
- Kadın Sekreterleri ve Kadın Eğitimciler Eğitimi materyalleri spiral dosya halinde çoğaltılarak şubelere gönderildi.
- Yasalarda ayrımcılık içeren maddeler ve Medeni Kanun değişikliklerine ilişkin metinler hazırlanarak örgüte gönderildi.
- 7 Aralık Pantolon Giyme Eylemi ve Eşitlik için Örgütlenme Kampanyasıyla ilgili metinler hazırlanarak şubelere gönderildi.
- Çalışma yaşamını konu alan "Kadınlar Çalıştıkça" ve Türkiye'de kadınların siyasi mücadelesini konu alan "Kadınlar Vardır" ve kadın mücadelesini içeren film ve belgesel CD'leri çoğaltılarak şubelerimize gönderildi.
- Genel Merkezde Kadın Sekreterliğine ait bir kütüphane oluşturuldu. Kadınlarla ve Eğitim-Sen'in kadın etkinlikleriyle ilgili basında çıkan yazı ve haberler arşivlendi. Kadın Sekreterliği ile ilgili dosyalar sistemli bir şekilde tutulup, KESK'ten ve Şubelerden gelen yazışmaların arşivi oluşturulmuştur. Kadın Sekreterliği çalışmalarına yönelik WEB sayfası oluşturuldu.

ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZEYDE KADIN ÖRGÜTLERİYLE KOORDİNASYON VE DAYANIŞMA İLİŞKİLERİMİZ:

- Medeni Yasa değişikliklerinin TBMM'nde görüşüldüğü dönemde Ankara'daki kadın grupları ve bağımsız kadın kuruluşlarıyla birlikte baskı oluşturmak amacıyla bu görüşmeler izlendi. Yasalarda ayrımcılık içeren maddeler ve Medeni Kanun değişikliklerine ilişkin metinler hazırlanarak örgüte gönderildi. Medeni Yasanın Yürürlüğü Hakkındaki Kanun'un 10.maddesinin değiştirilerek, gerekli yasal düzenlemenin yapılmasına yönelik bağımsız kadın örgütlerinin başlattıkları imza kampanyasına destek sunuldu.
- 7 Mayıs 2004 tarihinde TBMM Genel Kurulunda, Anayasanın 10. Maddesindeki değişiklik amacıyla hazırlanan Yasa teklifinde "Kadına pozitif ayrımcılı uygulanır" ifadesi yerine "Kadın erkek eşit haklara sahiptir" ifadesinin kullanılmasına karşı basın açıklaması metni şubelere gönderildi, merkezi düzeyde açıklama yapıldı. Bu yönlü kamuoyu oluşturmak amacıyla Şubelerden doğru Kadın Milletvekillerine faks gönderildi.
- TCK'nın görüşülüp karara bağlandığı 14 Eylül 2004 tarihli meclis oturumuna ilişkin olarak, Türkiye'deki kadın kurumlarının ortak mutabakat sağladığı TCK' da değişmesi ön görülen maddelere yönelik, 14 Eylül 2004 tarihinde Türkiye'nin çeşitli illerinden kadın kurumlarının Ankara'da buluşarak gerçekleştirdiği eyleme katılım sağlandı.
- 3 Mayıs 2004 tarihinde TBMM de görüşülen Anayasanın 10.Maddesine eklenmesi öngörülen "Kadın erkek eşit haklara sahiptir" ifadesi yerine "Kadına pozitif ayrımcılık uygulanır" ifadesinin kullanılması yönünde talebimizi dile getiren basın açıklaması yapıldı. Konfederasyonumuzun bu yönlü hazırladığı faks metni şubelerimizden doğru AKP ve CHP'li kadın Milletvekillerine fakslandı.
- Bağımsız Kadın Kuruluşlarının organize ettikleri Diyarbakır, Batman, İstanbul ve Konya "Kadın Buluşmaları"na merkezi ve şubeler düzeyinde katılım sağlandı. 2-7 Şubat 2003 tarihleri arasında KESK'in de desteklediği "Savaş Karşısı Kadın Platformu"nun organize ettiği "Savaşa Hayır" Silopi yürüyüşüne katılındı. 10 Haziran 2003 tarihinde bağımsız kadın örgütlerinin organize ettikleri "Bingöl Barış Masası" eylemine, 29 Haziran 2003 tarihinde Ankara'da düzenlenen ve Türkiye

çapında 13 bin kadının katılım sağladığı, "Barış Hemen Şimdi" mitingine etkin katılım sağlandı.

- EI(Eğitim Enternasyonal), Alman Eğitimciler Sendikası GEW, Norveç Eğitimciler Sendikası NL, Hollanda Eğitimciler Sendikası AOB ile iletişimimiz sürmektedir.
- "17 - / 22 Mart 2003 tarihleri arasında "2000 yılı Dünya Kadın Yürüyüşü" Koordinasyonun Hindistan'da düzenlendiği toplantıya katıldı. Toplantıya Türkiye'de emekçi kadınların ve diğer toplumsal kesimlerden kadınların yaşadıkları sorunlar dile getirildi. 2005 yılına ilişkin bir eylem planı ve bir deklarasyon yayınlama kararı alındı. 2005 yılında Dünya çapında gerçekleştirilecek kapsamlı eylemlilikler 2004 yılına kadar ülkelerden gelecek görüş ve öneriler doğrultusunda şekillendirilme kararı alındı.

2005 DÜNYA KADIN YÜRÜYÜŞÜ

Eğitim Sen'nin 1. Kadın Kurultayında alınan karar doğrultusunda, **2005 Yılı Dünya Kadın Yürüyüşü'nün** Türkiye Komitesinde yer alınarak, Türkiye eylem programının oluşturulması ve hayata geçirilmesi yönünde çalışmalarımız devam etmektedir. **Startı** 8 Mart'ta dünyanın dört bir yanında verilecek yürüyüş, Şartı tanıtmak amaçlı genel eğitim etkinlikleriyle Brezilya'dan başlayacak, 17 Ekim 2005 Burkina Faso'da bitecek. Yürüyüş komitesi 9-10-11-12 Mayıs 2005 tarihlerinde Türkiye'den geçecektir. Ülkemizde de çeşitli eylem ve etkinlikler düzenlenecektir. 17 Ekim 2005 tarihinde yerel zamanla 12:00'den 13:00'e kadar bir saat dayanışma eylemleri düzenlenecek. Küresel Yorgana eklemek için (50cmx50cm) kare şeklinde ulusal bir yorgan yapılacak.

25 Kasım ve 8 Mart'a yönelik çıkardığımız broşürlerde yürüyüşün amaç, hedef ve talepleri işlendi.

Farklılıkların servet, insanların ise zenginliğin kaynağı kabul edildiği; iletişimin geliştiği; yazılarla, şarkı ve hayallerle bezenen bir dünya kurmak istiyoruz. Böyle bir dünyayı yaratacak güce sahibiz.

İnsanlığın yarından fazlasını kadınlar temsil eder. Yaşamı üretir, çalışır, sever, mücadele ederler. Yaşamak için ve insanlığın varlığını sürdürmesi için gerekli işlerin pek çoğunu onlar yerine getirir.

Dünya Kadın Yürüyüşü ataerkil sistemi ve kapitalizmi; kadınları ezen, küçük bir azınlığın kadınlar ve erkeklerden oluşan büyük çoğunluğu sömürmesini sağlayan sistemler olarak görür. Her iki sistemin kökleri de ırkçılığa, yabancı düşmanlığına, sömürgecilığe, emperyalizme, köleliğe ve zorla çalıştırmaya dayanır ve onları güçlendirir. Kadınları ve erkekleri özgür olmaktan alıkoyan her türden gericiliğe hayat verir. Yoksulluk ve yoksunluğu açığa çıkarır. İnsanların ve özellikle kadınların haklarını ihlal eder ve dünyayı tehlikeye atar. Böyle bir dünyayı reddediyoruz. Sömürünün, baskının, hoşgörüsüzlüğün ve yoksulluğun artık var olmadığı doğruluğun, farklılığın, hak ve özgürlüklerin saygı gördüğü başka bir dünyayı inşa etmeyi öneriyoruz. Bu yeni dünyanın temelini oluşturan değerler ise eşitlik, özgürlük, dayanışma, barış ve adalettir.

Dünya Kadın Yürüyüşünün Yoksulluğa ve Şiddete Karşı 17 Talebi:

- Yasalar, eylem planları ve ulusal düzeyde projeler ile ayrımcılık önlenmeli. Temel Kaynaklar (su, gıda, ev, sağlık, sosyal güvence); Kültür, Yurttaşlık, Doğal ve Ekonomik Kaynaklar; Eğitim Kaynaklarından Eşit Yararlanılması; İşyerinde Eşitlik ve Sorumlulukların Paylaşılmasında Eşitlik sağlanmalıdır.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Acil Önlemler: Tobin Vergisi'nin uygulanmasıyla elde edilecek gelir, yoksul ülkeler ve öncelikle kadınlar için kullanılacak özel bir fonda toplanmalı; zengin ülkelerin GSMH'sı %0,7 oranında gelişmekte olan ülkelere aktararak yapısal uyum politikalarına son verilmeli, kamu hizmetleri kesintisi önlenmelidir.
- Yoksul ülkelerin borçları iptal edilmelidir.
- 20/20 formülü; endüstrileşmiş ülkelerin yoksul ülkeleri yapacakları yardımın %20'si sosyal harcamalar için kullanılmalı, yoksul ülkelerin aldıkları yardımın %20'si sosyal programlara kullanılmalıdır.
- Ekonomi üzerinde kontrolü olan, bütün ülkelerin, kadınların ve erkeklerin eşit ve demokratik temsiline dayalı, monolitik olmayan dünya çapında politik bir örgütlenme yaratılmalıdır. Bütün Devletler, yoksulluğu ortadan kaldıracak yasalar ve stratejiler benimsemelidir.
- İnsan haklarını savunduğunu iddia eden devletler, kadınları kontrol altında tutan politik, ekonomik, dini, kültürel her tür otoriteyi mahkum etmeli ve kadınların temel haklarını ihlal eden rejimleri kınamalıdır.
- Kadına yönelik şiddet herhangi bir gelenek, görenek, din, kültür ve politik iktidar maruz göstermeksizin temel insan hak ihlali olarak tanınmalıdır.
- Kadına yönelik her tür şiddete son vermek için devletler, eylem planları, politika ve programları yerine getirmeli ve yeterli mali imkan sağlamalıdır.
- BM, kadınlarla ve çocuklarla ilgili bütün sözleşme ve akitleri onaylamalı ve iç hukukuna uyumlu hale getirmek için devletlere baskı uygulamalıdır.
- Protokoller en kısa sürede kabul edilmeli ve böylece uygulama mekanizması kurulmalıdır. (CEDAW ve Çocuk Hakları Sözleşmesi)
- 1949 yılında yürürlüğe giren İnsan Ticareti ve Fahişeliğin Durdurulması Sözleşmesi uygulanmalıdır.
- Uluslararası Suç Mahkemeleri devletlerce tanınmalı, cinsel taciz ve tecavüz savaş suçu olarak tanımlayan hükümlere uyulmalıdır.
- Bütün devletler silahsızlanma politikalarını benimsemeli ve Kara Mayınlarına Karşı Sözleşmeyi kabul etmelidir.
- Cinsiyet ayrımcılığına, zulme ve cinsel şiddete maruz kalan kadınların sığınma hakkı kabul edilmelidir.
- BM ve devletlerin kişinin cinsel eğilimlerinin haklardan tam olarak yararlanmasını engellemeyeceğini kabul etmelidir. Büyük güçlerin birçok ülkeye uyguladığı, kadınları ve çocukları mağdur eden ambargo ve ablukalar kaldırılmalıdır.
- Cinsel yönelimleri nedeniyle ayrımcılığa ve zulme uğrayanların sığınma hakkı derhal kabul edilmelidir.

ULUSLARARASI KONFERANS

Avrupa Kamu Hizmetlerinde Kadınlar İçin Ücret Eşitliğini Kazanmak PSI/EPSU ve EI Ortak Konferansı ILO, Cenevre 7-8 Ekim 2004

7- 8 Ekim 2004 tarihlerinde PSI (Kamu Hizmetleri Enternasyonel)/EPSU (Avrupa Kamu Hizmetleri Federasyonu) ve EI (Eğitim Enternasyonel) tarafından Cenevre'de yapılan "Eşit Ücret" konulu konferansa katılındı. Yaklaşık 35 ülkeden 100 katılımcının yer aldığı konferansta, değişik ülkelerden sunumlar yapıldı. Ülkemizde çalışan kadınların ve eğitim emekçisi kadınların cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan ekonomik, özlük, sosyal, siyasal ve kültürel sorunlarını içeren bir tebliğ hazırlanarak sunuldu. Ayrıca sendikamızın cinsiyet eşitliğine yönelik politikaları ve pratikte gerçekleştirdiği çalışmalar aktarıldı.

Toplantıdan çıkan sonuç, cinsiyetler arası ücret eşitsizliği sorununun dünya çapında ürkütücü derecede büyük olduğu ve giderek de büyümekte olduğudur. Dünya çapında muhafazakar hükümetler ve şirketler küreselleşmenin bir parçası olarak iş gücünü sendikasıylaştırmak, yerelleştirmek (devletin sosyal hizmetler vs. sorumlulukları kendinden uzaklaştırıp yerel yönetimlere dolayısıyla halka yıkması) ve kuralsızlaştırmak için düğmeye bastığı, bu politikaların ücret eşitsizliğinin büyümesine yol açtığı ve kadınların zararına işlediği tespiti yapıldı. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, kamu hizmetlerinde çalışan kadın işçiler aleyhine eşitsizliği artırmış ve artırmaya devam ettiği.

Konferansın Sonuç Bildirgesi

1- 6-7-8 Ekim 2004'de Avrupa'nın her yerinden 100'den fazla kamu hizmeti ve eğitim sendikası temsilcileri ILO'da toplanarak ücret eşitliğinin kazanılması için gerekli stratejileri tartıştılar. Konferans, Kamu Hizmetleri Enternasyonu'nun 5 yıllık ücret eşitliği kampanyasının ve 4-8 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilen ücret eşitliği için küresel eylem haftasının bir parçasıdır.

2- Konferans, çoğu Avrupa ülkesinde eşit ücret yasaları olmasına rağmen kadın ve erkek arasındaki ücret eşitsizliğinin tüm eğitim ve kamu sektörlerinde bir problem olarak yaşandığı tespit etmiştir. Avrupa'da henüz hiçbir ülke kadın ve erkek arasında ücret eşitliğini başaramamıştır. Avrupa Birliği kamu sektöründe ücret farklılığı ortalama %12'dir, ancak bir çok ülkede %50'ye kadar çıkmaktadır. Cinsiyet halen bir işin değerini nasıl algıladığımızı belirlemeye devam etmektedir. kadın işleri için daha iyi ücret bizim öncelikli gündemimiz olmalıdır. Toplumun bütünü ücret eşitliğinin kazanılmasından faydalanacaktır.

3- EPSU ve PSI adına Jane Pilling tarafından konferans öncesi gerçekleştirilen kamu hizmetlerinde ücret eşitliği araştırması kadınların halen part-time işler, düşük ücretli işler ve kadının becerilerini ve katkılarını aşağılayan işler gibi sınırlı bir meslek grubunda yoğunlaştığını tespit etmiştir. Kamu hizmetlerinde kesinti ve özelleştirmeler cinsiyet eşitliğini net bir şekilde olumsuz etkilemiştir.

4- PSI konu hakkında eğitim programları, işyeri anketleri, bir kaynak paket, bilgilendirici el ilanları ve uluslar arası düzeyde çeşitli eylemler aracılığıyla sendikal bilinci geliştirmeye çalışmaktadır. ILO kayda değer bir şekilde, eşitlik üzerine ve 2006'da "İşyerinde Eşitlik Zamanı" ILO Küresel Raporu İzleme Eylem Planının bir parçası olarak çok taraflı üst düzey toplantılarını hedefleyen bir dizi çok taraflı toplantılar yapmaya karar vermiştir.

5- EPSU cinsiyet eşitliği hedeflerini Avrupa düzeyinde toplu sözleşmeye yönelik çalışmalarına entegre etmiştir. Şu anda ETUC'un bir parçası olarak AB içinde tüm sektörler için ücret farklılığını azaltmayı hedefleyen önlemleri kapsayan bir anlaşma yapmak için cinsiyet eşitliği üzerine müzakereler yapmaktadır.

6- Eğitim Enternasyonu AB seksiyonu ETUCE aracılığıyla eşitlik yasının uygulanmasına ve tüm AB ülkelerinde bu görev için organların oluşturulmasına çalışmaktadır.

7- Eşit ücret, PSI'nin Nitelikli Kamu Hizmeti kampanyası ve EPSU'nun Genel Çıkarlara Yönelik Hizmetler için AB Yasal Çerçevesi kampanyasının ayrılmaz parçası olmaya devam edecektir.

8- Konferansa katılan konuşmacılar ve katılımcılar kadınların emek piyasasına eşit bir şekilde katılabilmesi için eşit ücretin başarılması gerektiğini tartıştılar. Düşük ücret, kadın ve erkek arasındaki ücret eşitsizliği ve kadın işinin düşük değerlendirilmesi sorunlarının acil olarak ele alınması gerekmektedir. Bazı Merkez ve Doğu Avrupa ülkelerinde çoğunluğu kadın olan işçilerin, kamu sektörüne yatırımın çok düşük olması nedeniyle aylarca ücretleri

II. OLAĞAN GENEL KURULU

ödenmemektedir. Düşük ücret, özellikle sağlık sektöründe, artan şekilde kadın işçilerin daha iyi koşullarda istihdam koşulları bulmak üzere yurt dışına göç etmesinin arkasında yatan temel nedendir. İÇ Piyasada Hizmetler üzerine AB taslak direktifinin etkileri hakkında yoğun kaygılar vardır.

9- Konferans'ın ILO Yönetim Kurulu'na çağırısı:

- Cinsiyet eşitliği planlarını kapsayan, diğer ayrımcılıkları da hesaba katarak toplu sözleşme stratejileri geliştiren ve işin değerlendirilişini cinsiyet ön yargılarından arındıran, ücret eşitliği konularında sendikal örgütlenme için kapasite inşa programları gerçekleştirilmeli.
- Sektörel yada ulusal düzeyde adil ücret ve ücret eşitliği talebini yaygınlaştırmak üzere mevcut olmayan yerlerde çoklu forumlar oluşturulmalıdır.
- Sektörel, ulusal ve uygun olan yerlerde alt bölge yada bölgesel düzeyde bir dizi hazırlık toplantısı ve 2006'da ücret eşitliğini yaygınlaştırmak için uluslararası ölçekte yüksek düzey bir uzmanlar toplantısı organize edilmelidir.
- İlgili sendikalarla işbirliği içinde cinsiyet önyargılarından arındırılmış iş değerlendirmesinin nasıl yapılacağına ilişkin bir rehber kitapçık geliştirilmelidir.
- Cinsiyet ve diğer ayrımcılık biçimleri temelinde ücret farklılığını ölçmek için istatistiksel göstergeler üzerine rehberliğin geliştirilmesi gerekir.
- 100, 111, 183 numaralı ILO Sözleşmeleriyle birlikte 156, 175 ve 177 numaralı sözleşmelerinde imzalanması için verili tanıtım faaliyetleri güçlendirilmelidir.
- Kasım 2004 toplantısında bu sonuçların gelecek iki yıl içinde elde edilebilmesi için bütçeden önemli bir miktar kaynak ayrılmalıdır.
- 8 Ekim 2004 tarihinde konferans katılımcıları tarafından karar altına alınmıştır.

Cenevre, İsviçre

BASIN AÇIKLAMALARI

8 Mart Basın Açıklaması

8 Mart 2002

Üretimde makineleşme teknolojik gelişmelerin yaşandığı ve emek hareketlerinin damgasını vurduğu yirminci yüzyıl başında endüstrileşmiş ülkelerde ortaya çıkan Kadınların Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Gününün gerisindeki itici güç, kadın sorunlarının ve eşitlik hakkının dünyanın gündemine taşınması idi.

8 Mart 1857 yılında New York'da konfeksiyon ve tekstil fabrikalarında çalışan kadınlar insanlık dışı çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı bir eylem düzenledi. İki yıl sonra işyerinde bazı temel hakları kazanmak için sendika kurdular. 8 Mart 1908 yılında yine New York'da 15.000 kadın çalışma saatlerinin azaltılması, insanca ücret, oy hakkı ve çocuk emeğine son vermek için yaptıkları eylemde "Ekmek ve Güller" sloganını kullandılar; ekmek iş güvenliğinin gül ise daha iyi bir yaşamın sembolüydü.

1910 yılında Kopenhag'da toplanan Sosyalist Enternasyonal Konferansında, Kadınların Uluslararası Dayanışma Ve Mücadele Günü önerisi, ABD'deki konfeksiyon işçilerinin grevinden esinlenen Clara Zetkin tarafından yapıldı. Kadın hakları hareketini- özellikle oy hakkını- onurlandırmayı amaçlayan öneri oy birliğiyle kabul edildi. Böylece 8 Mart, dünyada kadınlarının yüzyıldır yürüttüğü özgürleşme mücadelesinin kutlandığı ve kadınların güncel taleplerinin ifade edildiği bir gün haline geldi.

Biz eğitim emekçisi kadınlar, bütün dünyada kadınların birlik mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanan 8 Mart'ta yaşadığımız cinsiyet ayrımcılığının ve eşitsizliği hatırlatarak, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasında eğitimci kadınların üstlendiği rolü vurgulamak üzere bir araya geldik. Eğitim-Sen cinsiyet eşitliğine ulaşmanın bir aracı olarak toplu sözleşme/görüşme süreçlerinde eğitim emekçisi kadınların taleplerinin temsil edilmesine özel bir önem vermektedir.

Egemenlerin eski zamanlardan beri kullandıkları yönetme tekniği "böl ve yönet"tir. İnsanı değil kârı merkezine alan kapitalizm; toplumda, evde ve çalışma yaşamında var olan cinsiyetçi, ırkçı, dinsel vb. eşitsizlikleri pekiştirerek kendi iktidarını bu eşitsizlikler üzerine kurmuştur. Kapitalist sistem, erkek egemen ideolojiyi beslemektedir. Karşımıza dinsel inanışlar, gelenek ve görenekler, toplumsal değer yargıları, ahlak normları ve ayrımcı yasalar biçiminde çıkan erkek egemenliği; "Yeni Dünya Düzeni"nin yoksullaştırma ve örgütsüzleştirme politikalarıyla da birleşerek kadın erkek eşitsizliğini derinleştirmektedir. Zaten binlerce yıllık tarihsel bir geçmişe sahip kadının "ikincil" cins konumunu daha da pekiştirmektedir.

Dünya Bankası, IMF ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası finans kurumlarının empoze ettiği ekonomik programlar, dünyanın her yerinde mutlu azınlığı daha çok zenginleştirirken, yoksul ülkeler ve emekçiler giderek yoksullaşıp adeta ekonomik bir yıkıma sürükleniyor. Özelleştirme politikası, sosyal güvenliğin, sağlık ve eğitim hizmetlerinin, tarım destek programlarının tasfiyesi yoksulları daha da yoksullaştırarak, gelir dağılımındaki adaletsizliği had safhaya çıkarıyor. Bugün ülkemizde yoksulluk sınırı 900 milyondur ve eğitim emekçileri yoksulluk sınırının altında bir gelire yaşamını idame ettirmektedir. Küreselleşme dediğimiz süreç, yalnızca zenginle yoksul arasındaki uçurumu derinleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda kadınla erkek arasında var olan eşitsizlikleri de artırıyor. Kadınlar giderek toplumsal statüsü düşük, vasıfsız ve sosyal güvencesi olmayan yarım-zamanlı işlerde yoğunlaşıyor.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

Eğitim-Sen kendisini yeniden yapılandırırken, sendikal hareketin emekçiler arasında varolan eşitsizlikleri gözeterek çalışmalar yürütmektedir. Kadın-erkek eşitliğinin toplu sözleşme/görüşmenin bir parçası olarak güvence altına alınması için kamu çalışanı kadınların taleplerini mücadele programının öncelikleri arasına almaktadır.

7 Aralık pantolon giyme eylemimizle kadınların okullarda pantolon giymesini güvenceye aldık ancak bununla yetinmeyeceğiz.

- Sendikamız, anneliğin korunması için doğum izinlerinin ILO standartlarına uygun hale getirilmesi için doğum izinlerinin doğum öncesi 2 ay, doğum sonrası 1 yıl ücretli izin olarak düzenlenmesi talebini yükseltecektir.
- Çocuk bakımının sadece kadının sorumluluğu olmaktan çıkarılması, bu sorumluluğun toplumsal olarak üstlenilmesi için en az 50 çalışanın olduğu işyerlerinde, küçük il/ilçe ve beldelerde merkezi kreşler açılmasını istiyoruz.
- Yalnızca erkek çalışanlara verilen aile yardımının kadınlara da verilmesini ve bugünün koşullarına uygun olarak iyileştirilmesini istiyoruz.
- Terfi ve atamalarda var olan cinsiyetçi uygulamalara son verilmesi ve kadınların mesleki ilerlemesini engelleyen cam tavanın görünür hale gelmesi için mücadele edeceğiz.
- Dünyada ev içi şiddetin %57,9 en fazla olduğu ülkede yaşadığımızı unutmadan, şiddete uğrayan kadınlara psikolojik ve hukuksal danışma hizmeti verilmesini ve rehabilitasyon merkezleri açılmasını istiyoruz.

Öte yandan siyasi gücünü artıran ırkçı ve milliyetçi akımlar, kadının en temel insan haklarını ve özgürlüklerini doğrudan tehdit etmektedir. Türkiye'de yasalarda varolan kadın-erkek ayrımcılığı başta olmak üzere; toplumsal, siyasal ve ekonomik alanda varlığını sürdüren eşitsizliklerin giderilmesinin önündeki en büyük engeli, muhafazakar ve milliyetçi akımlar oluşturuyor. Saldırganlığın ve erkek egemenliğinin kutsandığı bir dünyada kadınların özgürleşmesinden bahsedilmez. Kadınlar olmadan demokrasi, eşitlik, özgürlük ve barış olmaz. .

Hem iş yaşamında, hem de evde çifte sömürüye maruz kalan biz kadınlar için eşitlik ve özgürlük mücadelesi, bugün her zaman olduğundan daha fazla önem taşımaktadır. 8 Mart'ı yüzyıl önce kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesinin sembolü haline getiren kadınların talepleri ve şiddetsiz bir dünya özlemi bugün hala geçerliliğini koruyor.

**ŞİDDETSİZ VE SÖMÜRÜSÜZ, BARIŞÇIL BİR DÜNYA İÇİN
EĞİTİM EMEKÇİSİ KADINLARI EĞİTİM-SEN'DE BİRLİKTE
MÜCADELEYE ÇAĞIRIYORUZ!
YAŞASIN 8 MART
YAŞASIN KADINLARIN ULUSLARARASI BİRLİK, MÜCADELE VE
DAYANIŞMA GÜNÜ**

8 Mart Basın Açıklaması

8 Mart 1857 tarihinde Newyork'ta dokuma işçisi kadınların; yine 8 Mart 1908 tarihinde ABD'nin Manhattan'lı iplik işçisi kadınların daha iyi çalışma koşulları, ekonomik, siyasal hak talepleri için başlattıkları mücadele ve direniş bugün de devam ediyor.

Çünkü savaşta istihdam edilen, barışta evlerine gönderilen, kriz anında ilk işten atılan kadınlardır ve kadınların emekleri sömürülmeye devam ediyor. Bir yandan ekonomik eşitsizlikler derinleşip, yoksulluk kadınlaşırken, öte yandan siyasi gücünü arttıran ırkçı, militarist zihniyetler kadına yönelik her türlü şiddeti tımandırmaktadır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu ve ona bağlı olarak çıkarılması düşünülen yasalarla sosyal devlet tamamen tasfiye edilerek yerine piyasa devleti getirilecek. Kamu kuruluşları ve onların mal varlıkları "özelleştirme" adı altında bir avuç çıkar grubuna peşkeş çekilecektir. Yerel yönetimler kamu hizmeti sunma özelliğini yitirerek, ihale yapan holdinglere dönüştürülecektir. İç, dış güvenlik, maliye, adalet ve din hizmetleri dışında başta eğitim ve sağlık olmak üzere tüm kamu hizmetleri paralı hale getirilecektir. Varolan anti-demokratik yapı daha da güçlendirilecektir. Düşük ücretli, iş güvencesiz, örgütsüz bir çalışma hayatı oluşturulacaktır. Yoksulluk ve bölgesel eşitsizlik daha da artacak.

Kısacası toplumsal çıkarlar piyasa merkezinde yeniden tanımlanmakta ve yaşama geçirilmektedir. Emekçilerin tarihsel olarak sürdürdükleri insanca yaşam mücadelesi bir kez daha çalışma, iş güvencesi hakkı, sosyal güvenlik, eğitim, sağlık hakları konularında odaklanmış durumdadır. Üretim örgütlenmesini tümünden değiştirecek olan bu süreç biz emekçilerin işlerinde ve çalışma biçimlerinde köklü değişimlere yol açacaktır. Kamu çalışanlarının sözleşmeli hale getirilmesi, performansla bağlı ücret sistemi, esneklik uygulaması, Toplam Kalite Yönetimi ve Norm Kadro Uygulaması gibi unsurları içeren Personel Rejimi Reformu Yasa Tasarısı kamu emekçilerinin çalışma yaşamına yönelik kapsamlı saldırıları içermektedir.

Kuşkusuz toplumun tüm ezilen kesimleri bu süreçten ciddi anlamda olumsuz etkileneceklerdir. Toplumsal cinsiyetçiliğin, cinsiyet eşitsizliğinin çok derin boyutlarda yaşandığı ülkemizde kadınlar bunun en büyük mağduru olacaktır.

Sosyal devletin tasfiyesi, eğitim, sağlık, yaşlı ve çocuk bakımı gibi temel toplumsal hizmetlerin özelleştirilerek paralı hale getirilmesiyle kadınların ev içi yükleri daha da artacak. Bu uygulamalarla birlikte kadınlar bir yandan ücretli işlerini yitirirken, öte yandan evde daha fazla çalışmak zorunda kalarak, sosyal yaşamdan tamamen kopacaklardır. Evle iş arasındaki ilişki ve çelişkiler derinleşecektir. Zaten aile içi geleneksel rolünü devam ettirme, emeğinin kullanımını aile gelirin artırılması olarak kabul edilmesi olgusu, kadına ve kadın işgücüne toplumsal olarak belirli roller ve nitelikler yüklemiştir. "Ev Kadını" genellemesi kadınların yalnızca emeklerinin satın alınmasını değil kolay kontrol edilmesini de beraberinde getirmiştir. Kadın-Erkek eşitsizliği emek piyasasında da varlığını sürdürmektedir. En dezavantajlı emek grubu olarak emek sürecine katılan kadınlar, ucuz, düzensiz ve güvencesiz koşullarda istihdam edilmektedir. İşe alma ve terfilerde yaşanan ayrımcılık bir çok alanda ücretlere de yansımaktadır. Sermayenin azami kar hedefiyle geliştirdiği cinsiyetçi strateji artık, yeni süreçte kamu emekçisi kadınları da çarkın dışınele takmayı hedeflemektedir.

Bu düzenlemelerle birlikte kadınlar;

- Günü, çalışma saati, izni, tatili belli olmayan bir iş düzenine boyun eğmeye zorlanacak,

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Evlilik ve hamile kalma, kadının çalışmasının önünde engel olarak gösterilebilecek,
- Çocuk sahibi olma, işini kaybetme nedeni olabilecek,
- Aile ilişkilerinde yaşanacak olumsuzlukların en büyük mağduru kadın ve çocuklar olacak,
- Kadın çalışanların, zaten kısmi bir şekilde yararlanabildiği mesleki eğitimin tamamen dışında kalmasını ve niteliksiz eleman konumuna düşmesini de beraberinde getirecek,
- Toplumsal, siyasal yaşama katılımı sınırlı olan kadınlar, bütün yoğunluklarını işyeri sorunlarına vererek, bu alanlardan tamamen uzaklaşacaklar,
- Kadınların doğum ve benzeri durumlarda çalışma yaşamlarına verdikleri aralar, değişen teknoloji ve organizasyon biçimlerini takip edememelerini ve edindikleri deneyimlerini unutmalarına neden olacağından, işe dönüşlerinde yeterli etkinliği göstermelerini engelleyecek,
- Objektif kriterler göz önünde bulundurulmadan performans değerlendirilmesine tabi tutulacak kadınların, ücret artışı terfi ve atamalarda ciddi zorunluluklarla karşılaşmaları kaçınılmaz olacak,
- Belirli iş kollarında kalifiyesiz olarak çalıştırılacak kadınların yoğunluğu ve aralarındaki rekabet artacak ve ucuz emek gücü olarak konumlandırılacaklar,
- Meslekte yükselme ve atamalarda kadınlar öncelikli olarak elenecek,
- Düzensiz iş koşullarında aile yaşamını sağlıklı sürdürmesi zorlaşacağından, işten atılma ve işten ayrılma oranları artacak,
- Biz savaşların ve yoksulluğun ortadan kalktığı, barışçıl, eşitlikçi, özgürlükçü bir dünya kurmak için emek hareketinin ön saflarında mücadele veren kadınlar inanıyoruz ki; "Kadınlar özgürleşmeden toplum özgürleşemez."
- Şiddetsiz, sömürsüz bir dünya için mücadelemizi sürdüreceğiz.
- Özelleştirme ve sendikasılaştırmaya hayır.

Biz bu 8 Mart'ta da AKP hükümetine bir kez daha sesleniyoruz;

- Çalışma yaşamında eşitlik, iş güvencesi ve sosyal güvence istiyoruz.
- Dünyada ve ülkemizde kaynakların eşit dağıldığı gücün ve servetin paylaşıldığı, barışçı koşullarda yaşamak istiyoruz.
- İnsan hakları ve kadın hakları ihlallerine yeter diyoruz.
- Cins ayrımcı yasaların ve uygulamaların, yeryüzünden ve zihinlerinden silinmesini istiyoruz.
- Kadın bedeninin teşhirini ve cinsel sömürüyü reddediyoruz.
- Yoksulluğa karşı eşitlik ve özgürlük istiyoruz.
- Doğum izinleri 24 haftaya çıkarılsın!
- Tuzak yasa geri çekilsin!
- Terfi ve atamalarda eşitsizlik giderilsin!
- Toplum siyaset ve çalışma yaşamı da demokratikleştirilmeli!
- Kadınlar 8 Mart'ta ücretli izinli sayılsın!
- İşyerlerinde kreş ve çocuk yuvaları açılsın!

**ÜRETEN BİZİ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ!
EVDE SOKAKTA, İŞYERİNDE CİNSEL ŞİDDETE SON!
YOKSULLUK VE ŞİDDET KADER DEĞİL!**

8 Mart Basın Açıklaması

Üretimde makineleşme teknolojik gelişmelerin yaşandığı ve emek hareketlerinin damgasını vurduğu yirminci yüzyıl başında endüstrileşmiş ülkelerde ortaya çıkan Kadınların Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Gününün gerisindeki itici güç, kadın sorunlarının ve eşitlik hakkının dünyanın gündemine taşınması idi.

20. yüzyıl başında New York'da konfeksiyon ve tekstil fabrikalarında çalışan kadınlar, insanlık dışı çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı örgütlendiler ve eylemler düzenlediler. Çalışma saatlerinin azaltılması, insanca ücret, oy hakkı ve çocuk emeğine son vermek için yaptıkları eylemde "Ekmek ve Güller" sloganını kullandılar; ekmek iş güvenliğinin gül ise daha iyi bir yaşamın sembolüydü.

1910 yılında Kopenhag'da toplanan Sosyalist Enternasyonal Konferansında Kadınlar Günü önerisi ABD'deki konfeksiyon işçilerinin greviden esinlenen Clara Zetkin tarafından yapıldı. Kadın hakları hareketini- özellikle oy hakkını- onurlandırmayı amaçlayan Kadınlar Günü önerisi oy birliğiyle kabul edildi. Böylece 8 Mart, dünyada kadınların yüzyıldır yürüttüğü özgürleşme mücadelesinin kutlandığı ve kadınların güncel taleplerinin ifade edildiği bir gün haline geldi.

Dünya Bankası, IMF ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası finans kurumlarının empoze ettiği ekonomik programlar dünyanın her yerinde mutlu azınlığın daha çok zenginleştirirken, yoksul ülkeler ve emekçiler giderek yoksullaşıp adeta ekonomik bir yıkıma sürükleniyor. Özelleştirme politikası, sosyal güvenliğin, sağlık ve eğitim hizmetlerinin, tarım destek programlarının tasfiyesi yoksulları daha da yoksullaştırarak gelir dağılımındaki adaletsizliği had safhaya çıkarıyor. Bugün ülkemizde eğitim emekçileri yoksulluk sınırının altında bir gelirle yaşamını sürdürmektedir. Küreselleşme dediğimiz süreç yalnızca zenginle yoksul arasındaki uçurumu derinleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda kadınla erkek arasında var olan eşitsizlikleri de artırıyor. Kadınlar giderek toplumsal statüsü düşük, vasıfsız ve sosyal güvencesi olmayan yarım-zamanlı işlerde yoğunlaşıyor.

Biz eğitim emekçisi kadınlar, bütün dünyada kadınların birlik mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanan 8 Mart'ta yaşadığımız cinsiyet ayrımcılığının ve eşitsizliği hatırlatarak kadın erkek eşitliğinin sağlanmasında eğitimci kadınların üstlendiği rolü vurgulamak üzere bir araya geldik. Eğitim-Sen cinsiyet eşitliğine ulaşmanın bir aracı olarak toplu sözleşme/görüşme süreçlerinde eğitim emekçisi kadınların taleplerinin temsil edilmesine özel bir önem vermektedir.

Eğitim-Sen kendisini yeniden yapılandırırken, sendikal hareketin emekçiler arasında varolan eşitsizlikleri gözeterek çalışmalar yürütmektedir. Kadın-erkek eşitliğinin toplu sözleşme/görüşmenin bir parçası olarak güvence altına alınması için kamu emekçisi kadınların taleplerini mücadele programının öncelikleri arasına almaktadır.

Sendikamız;

- Anneliğin korunması temelinde doğum izinlerinin ILO standartlarına uygun hale getirilmesi için doğum izinlerinin doğum öncesi 6 hafta, doğum sonrası 12 hafta olmak üzere toplam 18 haftaya çıkarılması için mücadele veriyor.
- Çocuk bakımının sadece kadının sorumluluğu olmaktan çıkarılması, bu sorumluluğun toplumsal olarak üstlenilmesi için en az 50 çalışanın olduğu işyerlerinde, küçük il/ilçe ve beldelerde merkezi kreşler açılmasını istiyor.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Yalnızca erkek çalışanlara verilen aile yardımının kadınlara da verilmesini ve Terfi ve atamalarda var olan cinsiyetçi uygulamalara son verilmesi ve kadınların mesleki bugünün koşullarına uygun olarak iyileştirilmesini istiyor.
- ilerlemesini engelleyen cam tavanın görünür hale gelmesi için mücadele ediyor.
- Dünyada ev içi şiddetin %57,9 en fazla olduğu ülkede yaşadığımızı unutmadan, şiddete uğrayan kadınlara psikolojik ve hukuksal danışma hizmeti verilmesini ve rehabilitasyon merkezleri açılmasını talep ediyor.

Öte yandan siyasi gücünü artıran ırkçı ve milliyetçi akımlar, kadının en temel insan haklarını ve özgürlüklerini doğrudan tehdit etmektedir. Türkiye’de yasalarda varolan kadın-erkek ayrımcılığı başta olmak üzere, toplumsal, siyasal ve ekonomik alanda varlığını sürdüren eşitsizliklerin giderilmesinin önündeki en büyük engeli muhafazakar ve milliyetçi akımlar oluşturuyor. Saldırganlığın ve erkekliğin kutsandığı bir dünyada kadınların özgürleşmesinden bahsedilmez. Ve kadınlar olmadan demokrasi, eşitlik, özgürlük ve barış olmaz.

ABD, yıllarca desteklediği Saddam rejiminin insanlık dışı uygulamalarını ve aslında ABD şirketleri tarafından satılan kitle imha silahlarını bahane ederek, petrol kaynaklarını kontrol etme uğruna, tüm Ortadoğu halklarını savaşın eşiğine sürüklemektedir. Dünyanın her tarafında savaş karşıtı hareketler çığ gibi büyürken, biz kadınlar, yıllardır çatışmaların ve ekonomik yaptırımların pençesinde mağdur edilen Ortadoğu halkları aleyhine ve ABD’nin çıkarına olacak savaşın karşısında barışı, ölümün karşısında yaşamı savunuyoruz.

Çatışma döneminde kadına yönelik şiddet salgın gibi yayılır.

- Savaşın hedef kitlesi sivillerdir. Erkekler de savaşın mağduru ancak, kadınlar ve kız çocuklar cinsiyete dayalı bu şiddetten daha fazla etkilenir.
- Kadın vücudu, savaşan tarafların üzerinde mücadele ettiği bir savaş alanıdır. Yakını olduğu erkekleri aşışlamak için kadınlara tecavüz edilir.
- Savaşlarda 'düşman' kadınlara tecavüz edilir; çocuk doğurmaya ve kaçırılıp askerlere cinsel köle olarak hizmet vermeye zorlanır.

Silahlı çatışmalar, politik şiddet ve sivil huzursuzluklar her yıl yüz binlerce insanı köklerinden uzaklaştırmaktadır. Sindirme, korkutma, cinayet, cinsel şiddet ve zorla yer değiştirme, insanları evlerinden koparıp, yiyecek, barınma ve sağlık hizmetlerine muhtaç hale getirir. Bu savaşın dolaylı bir sonucu olmaktan ziyade savaşı sürdürenlerin bilinçli bir politikasıdır. BM Genel Sekreteri Kofi Annan raporunda şöyle diyor: “sivil nüfusun yer değiştirmeye zorlanması, savaşın yan ürünü olmaktan ziyade, doğrudan hedefidir.”

Ülkemizde on beş yıl süren çatışma ortamı yüz binlerce insanı göçe zorlayarak yoksullaştırmıştır. Göç eden kadınların geldikleri bölgenin sosyal kültürel yapısı, gelenek göreneklerine uyum sağlama sıkıntısı çektiği bilinmektedir. Psikolojik sorunların yanı sıra barınma, beslenme ve sağlık problemleri yaşayan kadınlar kentlerde istihdam olanaklarından da mahrum kalmaktadır. Göç; ana geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan insanların gittikleri yerlerde geçim araçlarını yitirmelerine yol açmaktadır. Bu durum, kadınların yaşamını daha da zorlaştırmaktadır.

Ambargo ve ekonomik yaptırımlar da sağlık sistemine zarar vermektedir. Irak'ta Körfez Savaşı sonrasında alt yapının zarar görmesi ve gıda ve tıbbi araç gereç dağıtımını etkileyen ekonomik yaptırımlar nedeniyle temel sağlık hizmetleri zayıflamıştır. Küba, Irak, Haiti, Nikaragua, Güney Afrika ve Yugoslavya'da ekonomik yaptırımlara ilişkin yapılan çalışmalar, ekonomik olarak zayıf grupların, özellikle kadınların ve beş yaş altındaki çocukların yaptırımlar nedeniyle kötüleşen sağlık sektöründen daha fazla mağdur olduğunu

göstermektedir. Çatışmaların sona erdiği bölgelerde "savaş sendromu"nun yarattığı ağır travma yaşanmaktadır. İnsan ruhunda yaşanan bu bozukluğun dünyadaki bir örneği Vietnam'da yaşanmıştır. Ülkemizde çatışmaların yoğun yaşandığı illerde, hastane kayıtlarına düşen kadın intiharları sayısı yüzlercedir. Uzmanların yaptığı araştırmalar; göç, kimlik bunalımı, çatışmaların intihar olaylarının en önemli nedeni olduğunu belirlemiştir.

Irkçılığın, neo-nazizmin, gericiliğin ve yabancı düşmanlığının dünya çapında yükseldiği bir çağda, kadın haklarından ve kadınların özgürleşmesinden söz etmek neredeyse imkansızdır. Cinsiyetçilikle birlikte ilerleyen milliyetçilik, ırkçılık ve faşizm gibi zor kullanımını ve şiddeti gerektiren ideolojiler öncelikle kadının bedensel bütünlüğünü ve temel insan haklarını tehdit eder. Tecavüz dün Nazilerin "aşağı" gördüğü ırkların (Yahudi ve Çingenelerin) ortadan kaldırılması için bir araçtı. Bugün de çeşitli savaş ve düşük yoğunluklu çatışmalarda saldırgan milliyetçiliğin hizmetinde bir araç olarak kullanılmaktadır. Çünkü; kadınlar, bir ulusun yalnızca biyolojik yeniden üretimini değil, aynı zamanda kültürel yeniden üretimini de üstlenirler ve değerlerin kuşaklar arasında iletilmesini sağlar. Kadın doğurganlığının bir ulusu zaptetmenin veya yok etmenin aracı olarak kullanılmasına karşı sessiz kalmayacağız..

Hakim sınıfların erkek egemenliğine ve şiddet politikalarına karşı vereceğimiz barış mücadelesi, yaşanabilir bir dünya ve çevre yaratma; kadınların ve beraberinde tüm insanlığın özgürleşme mücadelesinin bir parçası olacaktır.

Erkeklğin ve saldırganlığın bu denli göklere çıkarıldığı, barış, demokrasi, eşitlik ve kardeşlik gibi insani değerlerin yok sayıldığı bir dünyada kadınlara yer olmadığı farkındayız . Bu nedenle **ŞİDDETSİZ VE SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA VE ÜLKE İÇİN MÜCADELE EDECEĞİZ.**

Hem iş yaşamında hem de evde çifte sömürüye maruz kalan biz kadınlar için eşitlik ve özgürlük mücadelesi, bugün her zaman olduğundan daha fazla önem taşımaktadır. 8 Mart'ı yüzyıl önce kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesinin sembolü haline getiren talepleri ve şiddetsiz bir dünya özlemi bugün hala geçerliliğini koruyor.

**SAVASIZ, ŞİDDETSİZ, SÖMÜRÜSÜZ VE BARIŞÇIL BİR DÜNYA İÇİN
EĞİTİM EMEKÇİSİ KADINLARI EĞİTİM-SEN'DE BİRLİKTE
MÜCADELEYE ÇAĞIRIYORUZ!
YAŞASIN 8 MART YAŞASIN KADINLARIN ULUSLARARASI BİRLİK, MÜCADELE VE
DAYANIŞMA GÜNÜ!**

**8 Mart Kadınların Uluslararası Birlik
Dayanışma ve Mücadele Günü**

8 Mart 2005

20. yüzyıl başında New York'da konfeksiyon ve tekstil fabrikalarında çalışan kadınlar insanlık dışı çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı örgütlendiler ve eylemler düzenlediler. Çalışma saatlerinin azaltılması, insanca ücret, oy hakkı ve çocuk emeğine son vermek için yaptıkları eylemde "Ekmek ve Güller" sloganını kullandılar; ekmek iş güvenliğinin, gül ise daha iyi bir yaşamın sembolüydü. 1910 yılında Kopenhag'da toplanan Sosyalist Enternasyonal Konferansında Kadınlar Günü önerisi ABD'deki konfeksiyon işçilerinin grevinden esinlenen Clara Zetkin tarafından 8 Mart "Kadınların Uluslar Arası Birlik Dayanışma Ve Mücadele Günü" olarak ilan edildi. Böylece 8 Mart dünya kadınlarının yüzyıldır yürüttüğü özgürleşme mücadelesinin kutlandığı ve kadınların güncel taleplerinin ifade edildiği bir gün haline geldi.

Kapitalist sistemi besleyerek devamını sağlayan cinsiyetçi ideoloji; eğitim, medya, siyasi partiler, aile, din, hukuk gibi kurumlarda yeniden üretilmektedir. Cinsiyete dayalı işbölümü, kadınları ikincil konuma itmekte ve siyasal yaşamda görünmez kılmaktadır. Kadınlar, işçiler, köylüler, etnik kökenleri farklı olanlar, çocuklar, yaşlılar, gençler.. Her bir grup, toplumsal konumlarındaki farklılıklardan kaynaklanan çeşitli sorunlar yaşıyor. Eğitimsiz, işsiz yoksul, yaşamları hakkında karar vermektan uzak, sürekli ve sistemli bir baskı altında, en temel insan haklarını bile kullanmaktan uzak bir şekilde yaşıyorlar. Eğer demokrasi, belirli bir ülkede yada toplumda yaşayan insanları etkileyen kararların o insanlar tarafından alınmasını sağlayan meşru bir yolsa, bir ülkenin nüfusunun yarısını oluşturan kadınlar olmadan demokrasi gerçekleşemez.

12 Eylül'den bu yana, Kamusal Alanın Tasfiyesi çalışmaları sürdürülmektedir. 58. Hükümetle birlikte Neo liberal politikalar doğrultusunda "Acil Eylem Planı" ile getirilen temel yasalarla (1475 sayılı İş Yasası ki kolaylıkla meclisten geçmiştir, Kamu Yönetimi Yasası, Yerel Yönetimler Yasası, Personel Rejimi Reformu Yasası) uluslararası sermayeyle daha fazla bütünleşme, devleti küçültme, kamu harcamalarını kısma, özelleştirme ve kuralsızlaştırma eğilimleri, kayıtlı işgücü piyasalarını da etkilemiştir. Bu politikalarla emeğin maliyeti düşürülmüş, örgütlenmesi zayıflatılmış, üretimi azaltılmıştır. Nüfusun büyük çoğunluğunda yaşam kalitesi düşmüş, gelirler azalmış, işsizlik artmış, ücretler düşürülmüş, temel tüketim mallarının fiyatları yükselmiş, kamusal ve sosyal hizmetler nicelik ve nitelik olarak kısıtlanmıştır.

Bütün bunlar, kadınların çalışma biçimlerini, koşullarını doğrudan etkilemektedir. Kadınların işgücü piyasalarındaki konumunun geçici olarak görülmesi, bu süreçte işten çıkarılanların çoğunun kadın olmasına yol açmaktadır. İşe girişte, çalışma koşullarında ve aile sorumlulukları konusunda var olan eşitsizlikler daha da keskinleştirmektedir. Kadın emekçiler bir yandan bir önceki dönemde edindikleri haklarını kaybederken, diğer yandan da güvencesiz ve örgütsüz sektörlerde, eşit işe eşit ücret talebini bile geçersizleştiren çalışma koşullarına razı olmak zorunda kalmaktadır. Kadınları yoksulun yoksulu haline getiren sermayenin yeni dönem mantığı, aynı zamanda savaş, çatışma ve göçlerin de asıl mağduru durumuna getirmektedir.

Özellikle eğitimin paralı hale gelmesi, kız çocukları için bilgiye ve mesleğe ulaşmayı lüks hale getirmektedir. Temel insan hakkı olan okur yazar olma konusundaki cinsler arası eşitsizlik ve ayrımcılık, bu süreçte yoksullaşma ile birlikte daha da artmıştır. Okula gönderilemeyen erken evlendirilen kız çocukları, hızlı nüfus artışı çocuk ve anne ölümlerinde artış anlamına gelmektedir. Türkiye'de okur-yazar olmayan nüfusun %66'sını

kadınlar oluşturmaktadır. Öte yandan eğitimsiz kalan kesimin ağırlıklı olarak kadınlardan oluştuğu da bir gerçektir.

Biz mücadelemizle doğum izinlerini 16 haftaya çıkardık, işyerlerinde pantolon giyme hakkını kazandık. Şimdi sıra diğer haklarımızda!

Bugün her zamankinden daha fazla dayanışmaya ve örgütlenmeye ihtiyacımız var. Tüm eğitim emekçisi kadınları; iş yerinde yaşanan cinsiyet ayrımcılığı, işsizlik korkusu, iş güvencesinin olmaması, çalışma saatlerinin uzunluğu; evdeki hasta, çocuk ve yaşlılar için yeterli izin alamama, ücret eşitsizlikleri, kreş ve servis sorunu, mesleki yükselme ve terfilerdeki eşitsizliklere karşı, Eğitim Sen'e, birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz! Bütün farklılıklarımıza rağmen, hem birlikte yaşamak, hem de sorunlarımızı çözmek için ortak kurallar ve çözümler bulmak, mücadeleyi birlikte sürdürmekle olanaklıdır.

Birinci Kadın Kurultayımızda Aldığımız Kararlar Doğrultusundaki Taleplerimiz;

- Çalışma hayatı ile ilgili yasalar konusunda, hükümet uluslararası normlara uymalı, bu politikaları devlet politikası haline getirmelidir.
- Kayıt dışı sektörlerde (eve iş verme, evde hizmetçilik, çocuk bakıcılığı, işyerlerinin temizliği) uygulanan yeni emek kullanımına ilişkin koruyucu yasalar çıkarılmalı, çalışanlar sosyal güvenceye kavuşturulmalıdır.
- Kadın emeğinin ikincil ve geçici emek olarak görülmesini engelleyecek politikalar geliştirilmeli; sözleşmeli personel, esnek çalışma, taşeronlaştırma gibi uygulamalarla düzenli çalışma yaşamı dışına itilen kadınların, demokratik bir planlama ile iş güvenceli istihdamları sağlanmalıdır.
- Kadının ev içi üretimin görünür kılınması yönünde politikalar geliştirilmelidir.
- Kadın istihdamının sağlanması ve artırılması için eşit, parasız ve nitelikli eğitim olanakları hızlandırılmalıdır.
- Kadınların politik yaşama katılmaları, uluslar arası normlar çerçevesinde pozitif destek politikalarıyla yasal güvence altına alınmalıdır.
- Askeri fonlar tasfiye edilip, savaşa ve silahlanmaya ayrılan kaynaklar eğitim, sağlık başta olmak üzere kamusal hizmetlere, kültürel ve çevresel kaynaklara aktarılmalıdır.
- Ülkemizde yaşanan 15 yıllık çatışma ve uygulanan olumsuz tarım politikaları sonucu oluşan kent yönelimli göçten etkilenen kadın ve çocuklara yönelik, rehabilitasyon merkezleri açılmalı; sosyal, kültürel, eğitim ve istihdam imkanlarının sağlanması için politikalar üretilmelidir.
- Cinsel, sınıfsal, dinsel, etnik, kültürel v.b. ayrımcılıkların önlenmesi yönünde politikalar geliştirilmelidir.

8 MARTTA BÜTÜN KADINLARA YASAL TATİL İSTİYORUZ!

SAVASIZ, ŞİDDETSİZ, SÖMÜRÜSÜZ VE BARIŞÇIL BİR DÜNYA İÇİN

EĞİTİM EMEKÇİSİ KADINLARI EĞİTİM-SEN'DE BİRLİKTE MÜCADELEYE

ÇAĞIRIYORUZ!

YAŞASIN 8 MART YAŞASIN KADINLARIN ULUSLARARASI BİRLİK, MÜCADELE VE DAYANIŞMA GÜNÜ!

İNSANLIK İÇİN KÜRESEL KADIN ŞARTI

Giriş

Biz kadınlar, kadınların ezilmişliğini kınamak, bu ezilmişliği ortadan kaldırmak ve adaletsizliği, savaşı, fetihleri ve şiddeti besleyen tahakküme, sömürüye, ben-merkezciliğe ve dizginsiz kâr arayışına son vermek için uzun süredir yürüyoruz.

Bizlerin ve büyükannelerimizin her kıtada yürütmüş oldukları feminist mücadele bizlere, kız ve oğlan çocuklarımıza ve bizden sonra dünyaya gelecek olan bütün kız ve oğlan çocuklarına yeni özgürlükler sağladı.

Bizler hem çeşitliliğin hem de bireyselliğin bir zenginlik kaynağı olarak kabul edildiği, diyalogun yeşerdiği, yazıların ve şarkılarla hayallerin çiçek açabildiği bir dünya kuruyoruz. Kuracağımız bu dünyanın en değerli zenginlik kaynağı insan olacaktır. Eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış da bu dünyanın ilerletici güçleridir. Bizler böyle bir dünyayı yaratacak güçteyiz.

İnsanlığın yarısını biz oluşturuyoruz. Bizler hayat verir, çalışır, sever, yaratır, mücadele eder ve yaşamın tadını çıkarırız. Yaşamın ve insan cinsinin sürdürülebilmesi için temel olan işlerin üstesinden geliriz. Buna karşılık hala toplumdaki yerimiz küçümseiyor.

Bizlerin bir parçasını oluşturduğumuz Dünya Kadın Yürüyüşü; ataerkilliği (patriyarkayı) kadınları ezen bir sistem, kapitalizmi de bir azınlığın, kadın-erkek, büyük çoğunluğu sömürmesine neden olan sistem olarak görür.

Ataerkillik ve kapitalizm birbirini güçlendirmektedir. Her ikisi de ırkçılıktan, cinsiyetçilikten, kadın düşmanlığından, yabancı düşmanlığından, eşcinsel düşmanlığından, sömürgecilikten, emperyalizmden, kölelikten ve angaryadan kaynaklanmakta ve bunlarla el ele yürümektedir. Ayrıca kadınların ve erkeklerin özgürleşmesini engelleyen çeşitli köktencilikleri (fundamentalizmleri) beslemektedir. Yoksulluk ve dışlanma yaratmakta, insan haklarını, özellikle kadınların haklarını çiğnemekte ve insanlık ile gezegenin varlığını tehdit etmektedir.

Böyle bir dünyayı reddediyoruz!

Sömürünün, ezilmenin, hoşgörü eksikliği ile dışlanmanın artık varolmayacağı, bütünlüğün, çeşitliliğin, ve bütün insanların haklarıyla özgürlüklerinin saygı göreceği bir başka dünya kurmayı öneriyoruz.

Bu Şart eşitlik, özgürlük, dayanışma, adalet ve barış değerlerine dayanır.

EŞİTLİK

Bildirim 1. Bütün insanlar ve halklar, yaşamın her alanında ve her toplumda özgürdür. Varlık, toprak, uygun bir işlendirme (istihdam), üretim araçları, yeterli barınma, nitelikli eğitim, meslek öğrenimi, adalet, sağlıklı ve yeterli beslenme, fiziksel ve ruhsal sağlık hizmetleri, yaşlılıkta güvence, sağlıklı bir çevre, mülkiyet, siyasal ve başka tüm karar alma süreçleri, enerji, içme suyu, temiz hava, ulaşım araçları, teknik bilgi ve beceriler, iletişim araçları, eğlence, kültür, dinlenme ile teknoloji ve bilimsel gelişmelerin ürünlerinden eşit yararlanma hakları vardır.

Bildirim 2. Hiçbir insanlık durumu ya da yaşam koşulu ayrımcılığı haklı gösteremez.

Bildirim 3. Hiçbir görenek, gelenek, din, ideoloji, ekonomik sistem, ya da politika hiç kimsenin aşağılanmasını haklı gösteremez, ya da insan onuruna, fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne zarar veren eylemleri zorlayamaz.

Bildirim 4. Kadınlar eş, arkadaş, sevgili, anne ve işçi olmadan önce tam ehliyetli insanlar ve yurttaşlardır.

Bildirim 5. Yaşamın ve toplumun sürekliliğinin sağlanması ile ilgili olan tüm ücretsiz, sözde kadına özgü görevler (ev işleri, çocukların büyütülmesi, yaşlı ve yakınların bakımı vb.) varlık yaratan, değer biçilmesi ve ortaklaşılması gereken ekonomik etkinliklerdir.

Bildirim 6. Ülkeler arasındaki ticaret adil olmalıdır ve halkların kalkınmasına zarar vermemelidir.

Bildirim 7. Herkesin adil bir ücret karşılığı, güvenli ve sağlıklı koşullar altında, onuruna saygı gösterilen bir ortamda iş bulma hakkı vardır.

ÖZGÜRLÜK

Bildirim 1. Bütün insanlar her tür şiddetten uzak yaşar. Hiçbir insan diğerinin mülkü olamaz. Hiç kimse köle olarak alıkonulamaz, evlenmeye zorlanamaz, alınıp satılamaz, angaryaya, cinsel sömürüye tabi kılınmaz.

Bildirim 2. Bütün bireyler insanlık onurunu güvence altına alan ortak ve bireysel özgürlüklerden, özellikle de düşünce, vicdan, inanç ve din özgürlüğünden; fikir ve ifade özgürlüğünden; insanın kendi cinselliğini özgür ve sorumlu bir biçimde ifade etme ve yaşamını paylaşacağı kişiyi seçme özgürlüğünden; seçme, seçilme ve siyasal hayata katılma özgürlüğünden; örgütlenme, sendikalaşma ve gösteri yapma özgürlüğünden; oturma yerini ve medeni durumunu seçme özgürlüğünden; eğitim göreceği alanı ve mesleğini seçme ve seçtiği mesleği uygulama özgürlüğünden; yolculuk yapma ve kişinin kendisiyle mallarını yönetebilme özgürlüğünden; azınlık dillerine ve bir toplumun evde ve işyerinde konuşulan dille ilgili seçimine saygı göstermek koşuluyla, iletişim dilini seçme özgürlüğünden; bilgilenme, öğrenme, tartışma ve bilgi teknolojilerinden yararlanma özgürlüğünden faydalanırlar.

Bildirim 3. Özgürlükler, toplum tarafından demokratik bir biçimde belirlenmiş olan katılımcı bir yapı içinde hoşgörü ve karşılıklı saygı çerçevesinde kullanılır. Özgürlükler topluma yönelik sorumluluk ve yükümlülükler içerir.

Bildirim 4. Kadınlar kendi bedenleri, doğurganlıkları ve cinsellikleri ile ilgili kararları almakta özgürdür. Ayrıca, çocuk sahibi olup olmama konusunda seçim yapma hakları vardır.

Bildirim 5. Demokrasinin kaynağı özgürlük ve eşitliklerdir.

DAYANIŞMA

Bildirim 1. Bireyler ve halklar arasındaki uluslararası dayanışma herhangi bir yönlendirme ya da etkiden uzak olarak desteklenir.

Bildirim 2. Bütün insanlar karşılıklı olarak birbirlerine bağımlıdır. Birlikte yaşama ve paylaşımcı, adil, eşitlikçi ve insan haklarına dayalı bir toplumu kurma sorumluluğunu ve

II. OLAĞAN GENEL KURULU

iradesini paylaşırlar. Bu toplum, ezilmenin, dışlanmanın, ayrımcılığın, hoşgörü eksikliğinin ve şiddetin olmadığı bir toplumdur.

Bildirim 3. Bütün insanların yaşamak için gereksinim duyduğu doğal kaynaklar, mal ve hizmetler, herkesin eşit ve adil olarak yararlanma hakkının olduğu nitelikli kamusal mal ve hizmetlerdir.

Bildirim 4. Doğal kaynaklar, çevreye saygılı ve bu kaynakların korunması ve sürdürülebilmesini sağlayan bir biçimde, o bölgede yaşayan halklar tarafından yönetilir.

Bildirim 5. Bir toplumun ekonomisi o toplumu oluşturmakta olan kadınlar ve erkeklere hizmet eder. Bütün insanlar arasında dağıtılan toplumsal açıdan yararlı servetin, üretilmesi ve değiş tokuş edilmesine dayanır; ortak gereksinimlerin karşılanmasına, yoksulluğun ortadan kaldırılmasına, ortak ve bireysel gereksinimler arasındaki dengenin güvence altına alınmasına öncelik verir. Gıda egemenliğini güvence altına alır. Sınırsız bireysel kâr arayışının toplumsal yarara zarar vermesine, üretim araçlarının, servetin, sermayenin, toprağın ve karar alma gücünün az sayıdaki grup ve bireyin elindeki toplanmasına karşı çıkar.

Bildirim 6. Her bireyin topluma katkısı tanınır. Bu katkı, bireyin yerine getirdiği işleve bakılmaksızın sosyal haklara giden yolu açar.

Bildirim 7. Genetik değişiklikler kontrol altına alınır. Yaşam ya da insan geni üzerinde patent söz konusu olamaz. İnsan klonlama yasaktır.

ADALET

Bildirim 1. Bütün insanlar geldikleri ülkelere, milliyetlerine ve oturdukları yerlerine bakılmaksızın, eşitlikçi, adil ve gerçekten demokratik olan bir sistem içinde, insan haklarından (toplumsal, ekonomik, siyasal, sivil, kültürel, çevresel, cinsel haklar ile üreme hakları) adil ve eşit biçimde yararlanan, tam ehliyetli yurttaşlar olarak kabul edilir.

Bildirim 2. Sosyal adalet, yoksulluğun ortadan kaldırılması, varlık birikiminin sınırlandırılması ve tüm insanların refahını artırmak için gerekli olan ihtiyaçların karşılanması için varlığın eşitlikçi biçimde yeniden dağılımına dayanır.

Bildirim 3. Herkesin fiziksel ve ruhsal bütünlüğü korunur. İşkence ile aşağılayıcı ve küçük düşürücü muamele yasaklanır. Cinsel şiddet, tecavüz, kadın sünneti, kadına yönelik şiddet, seks ticareti ve genel olarak insan ticareti kişiye ve insanlığa karşı işlenmiş suçlar olarak kabul edilir.

Bildirim 4. Ulaşılabilir, eşitlikçi, etkin ve bağımsız bir yargı oluşturulur.

Bildirim 5. Her birey bakım, uygun barınma, eğitim, bilgilenme ve yaşlılıkta güvence hakkını sağlayan sosyal koruma hizmetlerinden yararlanır. Her birey onurlu bir yaşam sürmesine yetecek gelire sahiptir.

Bildirim 6. Sağlık ve sosyal hizmetler kamusal, ulaşılabilir, nitelikli ve parasızdır; bütün dünyayı saran salgın hastalıklarla, özellikle HIV ile ilgili tedavi hizmetlerini kapsar.

BARIŞ

Bildirim 1. Bütün insanlar barışçıl bir dünyada yaşar. Barışa ulaşmak; ilkesel olarak, kadınlar ve erkekler arasındaki eşitliğin; toplumsal, ekonomik, siyasal, yasal ve kültürel eşitliğin, hakların korunma altına alınmasının; yoksulluğun tüm insanların onurlu ve şiddetten arınmış olarak yaşamasını güvence altına alacak biçimde ortadan kaldırılmasının; herkesin bir işi olmasının, beslenme, barınma, giyinme ve kendisini eğitime için yeterli kaynakları olmasının, yaşlılıkta korunmasının ve sağlık hizmetlerinden yararlanmanın sağlanmasıyla elde edilebilir.

Bildirim 2. Hoşgörü, diyalog ve farklılıklara saygı barışın temel taşlarıdır.

Bildirim 3. Bir kimsenin diğeri; bir grubun diğeri bir grup; azınlığın çoğunluk, çoğunluğun azınlık ya da bir ulusun diğeri bir ulus üzerindeki her tür tahakküm, sömürü ve dışlamasına son verilir.

Bildirim 4. Herkesin savaşın ve silahlı çatışmanın; yabancı işgalin ve askeri üslerin olmadığı bir dünyada yaşamaya hakkı vardır. Hiç kimsenin bireylerin ya da halkların yaşaması ya da ölmesi üzerine karar verme hakkı olamaz.

Bildirim 5. Hiçbir gelenek, görenek, ideoloji, din, siyasal ya da ekonomik sistem şiddet kullanımını haklı gösteremez.

Bildirim 6. Ülkeler, toplumlar ve halklar arasındaki silahlı-silahsız çatışmalar; ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde barışçıl, adil ve haklı çözümler ortaya çıkaran görüşmeler yoluyla çözümlenir.

Dünya Kadın Yürüyüşü Nedir?

Dünya Kadın Yürüyüşü çeşitli etnik, kültürel, dinsel, siyasal ve sınıfsal kökenlerden, farklı yaş ve cinsel tercihlerden gelen kadın gruplarının oluşturduğu bir harekettir. Bu çeşitlilik, bizi bölmek yerine daha büyük, daha geniş kapsamlı bir dayanışma içinde birleştirmektedir.

2000 yılında, Dünya Kadın Yürüyüşü'nün bir parçası olarak, bütün dünyada yoksulluğun yok edilmesi, zenginliğin paylaşılması, kadınlara yönelik şiddetin son bulması ve kadınların fiziksel ve ruhsal bütünselliğine saygı gösterilmesine yönelik 17 pratik isteği içeren bir politik alan oluşturduk. Bu istekleri Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletlerin önderlerine ilettik. Tek bir somut yanıt bile alamadık. Bu istekleri aynı zamanda ülkelerimizdeki seçilmiş yetkililere ve liderlere de ilettik.

O zamandan bu yana, isteklerimizi durmaksızın savunmaya devam ediyoruz. Bir başka dünya kurmaya yönelik seçenekler öneriyoruz. Hem dünyadaki toplumsal hareketlerde hem de kendi toplumlarımız içinde etkinlik gösteriyoruz. Biz kadınların dünyada bulunduğumuz ve olmamız gereken yer üzerindeki düşüncesini daha ileriye götürüyoruz.

Bu İnsanlık için Küresel Kadın Şartıyla ve yakın gelecekteki eylemlerimizle, içinde yaşamının gerçekten mutluluk vereceği, umut ve yaşam dolu bir dünyanın mümkün olduğunu yeniden bildiriyoruz. Dünyaya, onun sahip olduğu çeşitliliğe ve güzelliğe olan aşkımızı bir kez daha ifade ediyoruz.

ÇAĞRI

Bu, *İnsanlık İçin Küresel Kadın Şartı*, kadınlarla erkekleri, gezegenin bütün ezilen halklarıyla gruplarını, eşitlik, barış, özgürlük, dayanışma ve adalete dayalı ilişkiler geliştirerek dünyayı dönüştürmek ve toplumsal yapıları radikal bir biçimde değiştirmek için bireysel ve kolektif olarak kendi güçlerini göstermeye çağırıyor.

Bütün toplumsal güçlerle hareketleri, bu Şart tarafından savunulan değerlerin etkin bir biçimde uygulanabilmesi ve siyasal karar alıcılar tarafından bu değerleri hayata geçirecek önlemlerin alınması için eyleme geçmeye çağırıyor.

Bu, dünyayı değiştirmeyi amaçlayan bir eylem çağırısıdır! Durum acildir!

Bu Şart'ın hiçbir bölümü Şart'ın ruhunu ihlal eden görüşlerin ifade edilmesi ya da etkinliklerin yapılması amacıyla yorumlanamaz ya da kullanılamaz. Bu Şart'ta savunulmuş olan değerler bir bütündür. Her biri eşit önemde, karşılıklı olarak bağımlı ve bölünemez niteliktedir ve Şart içindeki sıralamaları değiştirilebilir.

25 Kasım Basın Açıklaması

Yaşamın tüm alanlarında karşı karşıya kaldığımız şiddet; biz kadınları aşağılamak, sindirmek, kişisizleştirmek ve erkek egemenliğini sürdürmek amacıyla çeşitli biçimlerde uygulanmaktadır. Cinsel istismar, taciz, dayak, tecavüz ve ensest bir bütün olarak cinsel şiddet olarak tanımlanmakta ve kadınlarda kalıcı izler bırakmaktadır. Kadın bedeni üzerinde erkek egemenliğini pekiştirmek için kullanılan cinsel şiddet, kadınların ikinci cins olarak tutulmalarının araçlarından birini oluşturuyor. "Kızını dövmeyen dizini döver" sözlerinde ifade edildiği gibi kadınların, bir bütün olarak toplumun eğitiminde de şiddet kullanılmaktadır. En önemlisi ve kaygı verici olanı da bunu kadın eliyle de yapıyor olmasıdır.

1991 yılındaki adli kayıtlara göre, Türkiye'de tecavüze uğrayan kadın sayısı 5835'dir. Peki ya korkudan ve toplum baskısından dolayı bunu söyleyemeyen kadınların sayısı nedir? Cinsel şiddete uğrayan kadınların en önemli sorunu, toplumdaki ahlaki değerlerden yasalardan ve uygulamalardan dolayı şiddete uğradıklarını açıklayamamalarıdır. Aile içinde görülen gizli tecavüz ve ensest ise "kol kırılır yer içinde kalır" anlayışıyla dile getirilememektedir. Yasa, gelenek, görenek, din ve eğitim yoluyla desteklenerek dünyanın her yerinde farklı biçimlerde uygulanan şiddetin suçlusu tahrir edicisi olarak kadını gösteren erkek egemen anlayış hüküm sürmektedir.

25 Kasım 1960'da Sosyal Değişim Hareketinden üç kadına(Mirebal Kardeşlere) Dominik Cumhuriyetinde, Trojilo diktatörlüğü sırasında arabalarından indirilerek önce tecavüz edildi, ardından da öldürüldüler. Bunun üzerine önce Latin Amerikalı Karaipli Kadınlar, daha sonra da tüm dünya kadınları tarafından 25 Kasım "Kadınlara Yönelik Şiddete Son" günü ilan edildi. Yüzyıllardır şiddet kadınları yine de susturamadı.

- Bizler sokakta, okulda, evde şiddete hayır diyor, kadınlara karşı uygulanan şiddete karşı önlemlerin alınmasını, "Cinsiyetçi Şiddet Suçu" kavramı oluşturulmasını istiyoruz.
- Biz savaşlarda cephede ve cephe gerisinde tecavüzü yaşamak istemiyoruz. Biz savaşı değil barışı özlüyoruz.
- Biz yasalarda, yönetmeliklerde kadını aşağılayan, ikincil cins olarak gören maddeler değil, kadını ve erkeği eşit ve özgür bireyler olarak gören uygulamalar istiyoruz.
- Biz fişlerde, kitaplarda vb. bebekle oynayan, çocuk bakan, yemek yapan vb. olmak istemiyoruz. Biz cins ayrımcı eğitime son, diyoruz.
- Biz bekaret kontrolü gibi yasalarda olmasa da, erkek egemen kafalarda olduğu için aşağılayıcı uygulamalara karşı çıkıyor, halan yürürlükte olan Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliğinin bekaret kontrolüne izin veren 16. maddesinin değiştirilmesini istiyoruz.
- Bizler sadece kadın olduğumuz için susturulmaya, aşağılamaya ve şiddete uğruyoruz.

Yine bizler aracılığıyla eğitim yoluyla gelecek kuşaklarında cins ayrımcı uygulamaları ve erkek egemenliğini yaşayan, uygulayan bireyler olmamaları için "cins ayrımcı eğitime hayır" diyen demokratik, laik ve bilimsel eğitim için mücadele eden örgütümüz EĞİTİM SEN' bu yönlü mücadelesini sürdürecektir.

*"Konuştuğumuzda korkarız
Sesimiz duyulmayacak
Sözümüz küçümsenecek diye.
Ama sustuğumuzda da korkarız.
Öyleyse konuşalım daha iyi."*

Audre Lorda.

25 Kasım Basın Açıklaması

25 Kasım 2004

Kadına karşı şiddet dünyada en yaygın olan ancak yasal olarak en az tanımlanan insan hakları sorunudur. Bugün dünyanın her yanında farklı sınıf, statü, etnik, milli, dini gruplardan her yaşta kadını çeşitli biçimlerde baskı altına alarak ikincilleştirmeye ve etkilemeye devam etmektedir. Aile içinde uygulanan duygusal şiddetten, savaşlardaki toplu tecavüzlere kadar uzanan, korkunç bir çeşitlilik arz eden şiddet hala güçlü bir suskunluk perdesi arkasında gizlenmeye devam etmektedir.

Sürekli diğer sömürü, tahakküm ve şiddet mekanizmalarıyla iç içe geçerek kendini yeniden üreten kadına yönelik şiddet olgusu, içinden geçtiğimiz kapitalist küreselleşme döneminde ortaya çıkan savaş ve militarizm, yoksullaşma, zorunlu göç ve ekolojik tahribatlar sonucunda daha da yoğunlaşmıştır. Savaşlarda toplu tecavüzler, kadın ticareti gibi şiddet biçimleri öne çıkmıştır. Özellikle savaş ve etnik çatışmaların yayılmasıyla birlikte, özel ve toplumsal alanda ve devlet eliyle kadına uygulanan şiddet önemli ölçüde artmıştır. Bu ortamlarda sıkça yaşanan toplu tecavüz olgusu belirli bir ulus, etnik grup, mezhepten kadınların bedeni, ait olduğu toplumu aşağılamak ve direncini kırmak için nesneleştirildiğini göstermektedir.

Somali, Ruanda, Afganistan, Filistin ve son olarak Irak örneğinde de en vahşi biçimde sergileyen emperyalizm, kapitalizm, militarizm ve erkek egemenliği her durumda birbirlerini güçlendirerek kadınlar aleyhine işlemektedir.

Savaşların bir sonucu olan göç olgusu, en çok kadınları ve çocukları etkilemektedir. Yıllardır yaşadıkları yerleri terk etmek zorunda kalan kadınlar, gittikleri yerlerde kendilerine tamamen yabancı olan bir yaşam tarzı, sınıfsal yapılanma, kültür ve geleneklerle karşılaşmaktadırlar. Bu durum beraberinde uyum sorununu, çelişkileri, aidiyet duygusunun yitimini, yabancılaşmayı, dışlanmayı getirmektedir. Göç, işsizlik, yoksulluk, eğitimsizlik, fuhuş, uyuşturucu kullanımı gibi pek çok sorunun savaş bitse dahi devamını sağlayan bir olgudur. Kadınlarla birlikte toplumun en masum kesimi olan çocuklar da savaşlarda en fazla zarar gören kesimlerdir.

Güçlü bir erkek egemen toplumsal yapıya sahip olan ülkemizde de 'geleneksel' şiddet biçimlerinin yanı sıra kadına yönelik şiddet, son zamanlarda bazı yeni biçimler olarak güçlenmektedir. Buna rağmen bu konuda hala anlamlı bir ilerleme sağlanamamaktadır. Yoksullaşma, siyasi ve dinsel gericilik, savaş ve militarizm ortamında kadına yönelik her türlü ayrımcılığın yanı sıra fuhuş, aile içi şiddet ve siyasal şiddet gibi konularda yoğunlaşmalar yaşanmaktadır.

Öte yandan ceza yasalarının yetersiz kaldığı ve hızlı bir toplumsal çözülmenin yaşandığı günümüzde hala namus cinayetleri yaygın olarak yaşanmakta ve son yıllarda artan töre cinayetleri biçimini alarak can yakmaya devam etmektedir. Yapılan araştırmalar, Türkiye'de aile içi şiddetin oldukça yaygın olduğunu göstermektedir. Şiddet mağduru kadınlar arasında intihar eğilimi ise %56.4 düzeyindedir. Çünkü kendilerini o konumdan çekip çıkaracak hiçbir kurum yada yol bulamıyorlar. AB standardı, her 7 bin 500 kadın nüfusuna bir kadın sığınağı belirlerken, Türkiye'de ise yaklaşık 30 milyon kadın için sadece 13 tane, o da düşük kapasiteli sığınak yada kadın konukevi bulunmaktadır.

Cinsel taciz sorunu bir çok alanda olduğu gibi eğitim işkolunda da çalışan çok sayıda kadını olumsuz etkilemektedir. Eğitim – Sen'in 2004 yılında yaptığı "Eğitim İşkolunda Çalışan Kadınların Sorunları" araştırmasına göre işyerinde cinsel tacizle karşılaştığını söyleyen

kadınların oranı %15'tir. Taciz şekilleri genellikle "kadın cinselliğiyle ilgili imalı söz ve şakalar", "kadınları aşağılayıp dalga geçme" şeklinde yaşanıyor. Cinsel tacize uğrayan kadınların % 8.4'ü şikayette bulunmuş. Kadınların % 75.2'si yaşadıklarını sadece arkadaşlarıyla paylaşıyor. Kadına yönelik şiddetin çeşitli biçimleri çok sayıda kadının temel insan hakları sorununu oluşturmakta, çalışma yaşamına etkin katılımlarını da olumsuz etkileyebilmektedir. Bu çerçevede,

2-3-4 Temmuz 2004 tarihinde gerçekleştirdiğimiz 1. Eğitim-Sen Kadın Kurultayında, Kadına Yönelik Şiddette ilişkin aldığımız kararlar ve mücadele hedeflerimiz şunlardır.

- Örgütümüzün, aile içi şiddet ve cinsel taciz konusunda duyarlı hale getirilmesine;
- Töre ve namus cinayetleri konusunda bağımsız kadın hareketiyle birlikte politikalar geliştirilmesine ve işbirliği içinde eylem programları hazırlanmasına;
- Şiddete karşı duyarlılık geliştirmek için hizmet içi seminerler düzenlemek amacıyla MEB'e önerilerde bulunmaya ve uygulamaya zorlayıcı olmaya;
- Okulların şiddetten arındırılması için Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılması ve bu konuda eğitim materyallerinin hazırlanmasına,
- Savaş karşı barışı, şovenizme karşı halkların kardeşliğini savunma temelinde dönemsel eylem ve etkinliklerin yapılması, demokratik kitle örgütleriyle savaş karşıtı çevrelerle ortak hareket edilmesi; militarist güçlerin insanlık dışı taciz, tecavüz, işkence ve gözaltı politikalarına karşı ve kadınlara yönelik şiddetin uygulamalarına karşı özellikle Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP)'ne karşı Irak ve Filistinli kadınlarla her türlü dayanışmanın geliştirilmesi için çalışmalar yapılmasına,
- 2005 yılı Dünya Kadın Yürüyüşünün Türkiye ayağına etkin katılmaya karar vermiştir.

Eğitimde Cins Ayrımcılığına Hayırl

18 Kasım 2004

Türkiye'de eğitim sistemi, insanın güçlenip özgürleşebileceği, eşitlikçi özgürlükçü bir toplum yaratma hedefinden uzak, hiyerarşik ve güç ilişkilerini pekiştiren bir yapıdadır. Toplumsal değişim ve dönüşümü sağlamaktan ziyade, geleneksel yapıyı koruyarak, eşitsizliklerin yeniden üretilmesini, varolan egemenlik ilişkilerinin korunmasını sağlamaktadır.

Eğitimde cinsiyet eşitsizliğinin temelinde yatan olgular siyasal, kültürel ve ekonomiktir. Dolayısıyla eğitimin yapısı ve içeriği de cinsiyetçi değer yargılarını, geleneksel cinsiyet rollerini pekiştiren niteliktedir. Genel anlamda eğitimin temel işlevi, toplumun başat değerlerinin yeni nesillere aktarılmasını sağlamaktır. Ancak aynı zamanda iktidar ilişkilerinin sorgulandığı ve dönüştürüldüğü bir zemin olarak da toplumsal değişimde önemli bir rol oynar. Eğitim aile, iş yaşamı ve toplum arasında bir bağlantı noktasıdır. Bu nedenle "eğitimde cinsiyetçilik" konusu çok boyutlu bir sorun olarak ele alınmalıdır. Eğitim politikalarının, öğretmenlerin, okuldaki yaşamın, eğitim materyallerinin ve eğitim ortamlarının yanı sıra ana babaların ve daha geniş kesiminde bu konuda duyarlılığının yükseltilmesini içeren köklü dönüşümler gerekmektedir.

Eğitim sistemimiz, son yıllarda eğitim materyallerinin cinsiyetçilikten arındırılması ve kızların temel eğitimden yararlanması yönünde kimi kazanımlara rağmen, hala cinsiyetler açısından eşit olanak ve fırsatı sağlamaktan uzaktır. Türkiye bugün eğitim sisteminin hiçbir aşamasında kadın erkek eşitliğini sağlayamamıştır. 7.5 milyon okuma yazma bilmeyen kişinin, 6 milyonunu kadınlar oluşturmaktadır. Bu yılki verilere göre 600 bin kız çocuğu okula kaydolmamıştır.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

Uygulanan IMF politikalarıyla eğitime ayrılan payların hissedilir biçimde azalmasıyla artan yoksulluk, varolan toplumsal değerler ve cinsiyetçi tutumlarla birleştiğinde özellikle alt gelir gruplarındaki kadınların ve kız çocuklarının eğitim olanaklarından yararlanmasını iyice zorlaştırmıştır.

Eğitimdeki çarpıcı sayısal eşitsizliğin yanı sıra, eğitimin içeriği, eğitim ortamları ve öğretmen tutumları ile de cinsiyet ayrımcılığı sürdürülmektedir. Okulların ve eğitsel uygulamaların içerikleri toplumdaki cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargıları gizli ya da açık iletilerle öğrencilere taşıdığı gerçeğinden yola çıkarak bizler öğretmen adaylarının, kadın erkek tüm eğitimcilerin toplumsal cinsiyet konusunda duyarlılık kazanmalarını ve öğrendiklerini davranışa dönüştürmelerini hedefliyoruz.

Ders kitapları ve materyalleri de, geleneksel cinsiyet rollerinin genç kuşaklara aktarılmasında önemli işleve sahiptir. Cinsiyetçi ideolojiyi ve güç ilişkilerini körükleyen, kadınlık-erkeklik rollerini pekiştiren siyasal içerikte düzenlenmektedir. Kadınların edilgen ve itaatkar, erkeklerin baskın rolleri ön plana çıkarılmaktadır. Bu araç ve gereçlerin cinsiyetçilikten arındırılması kadınlarla erkekler arasında daha eşit ilişkiler kurulmasına yardım edeceği gibi, daha demokratik, barışçı bir toplumun yaratılmasına da sağlayacaktır.

Kadınların eğitim süreçlerine katılımı ile ilgili sorunların kaynağında, eğitime ayrılan payın düşüklüğü, iç göçler, yoksulluk, toplumsal değerler, cinsiyetçi kalıp yargılar, eğitimin yapısından ve içeriğinden kaynaklı (programlar, öğretmen tutum ve davranışları, ders kitapları ve materyalleri) problemler bulunmaktadır. Eğitimdeki bu tür cinsiyetçi yapılanma genel olarak toplumdaki cinsiyetçi işbölümünü pekiştirmekte, kadınların işgücüne eksik katılımına yada kadınların belli sektörlerde yoğunlaşmalarına yol açmaktadır.

Bugün Eğitim sektöründe çalışanların %44'ü kadındır. Ancak yükselme ve mesleki gelişim olanaklarından yararlanma söz konusu olduğunda, kadınlar yöneticilik düzeyinde %3 oranında temsil edilmektedir. MEB'in 2000 yılı verilerine göre, yönetim mekanizmalarındaki kadroların tablosuna baktığımızda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın merkez örgütündeki müsteşar ve müsteşar yardımcıları arasında hiç kadın bulunmazken, 14 genel müdürden yalnızca 3'ü, 24 genel müdür yardımcısından yalnızca 2'si, 61 daire başkanından yalnızca 12'si kadındır.

Eğitim sisteminde kadın-erkek eşitliğini sağlamak her şeyden önce temel bir anlayış değişikliğini gerektirmektedir. Kadınlar arasında okumaz yazmazlığın tamamen ortadan kaldırılması, bilim ve teknolojiye, meslek eğitimine ulaşmalarını sağlayacak pozitif destek politika ve araçların yaratılması gerekmektedir.

Kısacası eğitim ve okul toplumsal denetim ve baskı mekanizması olabildiği gibi, güçlü bir dönüşüm aracıdır. Tüm iktidar ilişkilerinin yeniden üretiminde kilit rol oynayan eğitim ve okul, cinsiyete dayalı eşitsizliklerin yeniden üretiminde önemli bir rol oynar. Bununla birlikte, özellikle kadınlar gibi ezilen toplumsal gruplar için eğitim güçlenme ve özgürleşme sürecinde etkili bir araçtır.

Eğitim Sen tamda bu nokta da, eğitimde cinsiyetler arasında eşitliğin sağlanması için Kadın Kurultayında alınan karar doğrultusunda bu kampanyayı başlatmaktadır.

Kampanyamızın amaçları şunlardır:

- Milli Eğitim Bakanlığı'nda "Eşitlik Komisyonu" oluşturulmalı. Bu komisyonun görevi, eğitim sistemindeki cinsiyet eşitsizliğini takip etmek, eğitimin her düzeyinin eşitlik temelinde yeniden yapılanması için çalışmalar yapmak olmalıdır.

- o Eğitim Fakültelerinin lisans programlarına ve Toplumsal Cinsiyet” le ilgili zorunlu ders konulmalıdır.
- o Bakanlığın, Hizmet İçi Eğitim Programlarına “Toplumsal Cinsiyet” konusu dahil edilmelidir.
- o Kız çocukları ve kadınların eğitim hakkını kullanmaları yönünde destek ve teşvik politikaları süreklileştirilmelidir.
- o Eğitimin her düzeyinde ve içeriğinde, ders kitapları ve materyalleri cinsiyetçilikten arındırılmalıdır.
- o Eğitimin her aşamasında toplumsal cinsiyetle ilgili konular ve dersler yer almalıdır.
- o Okulların yoğunluklu olarak bulunduğu bölgelerde Okul Öncesi Kurumlar açılmalıdır.

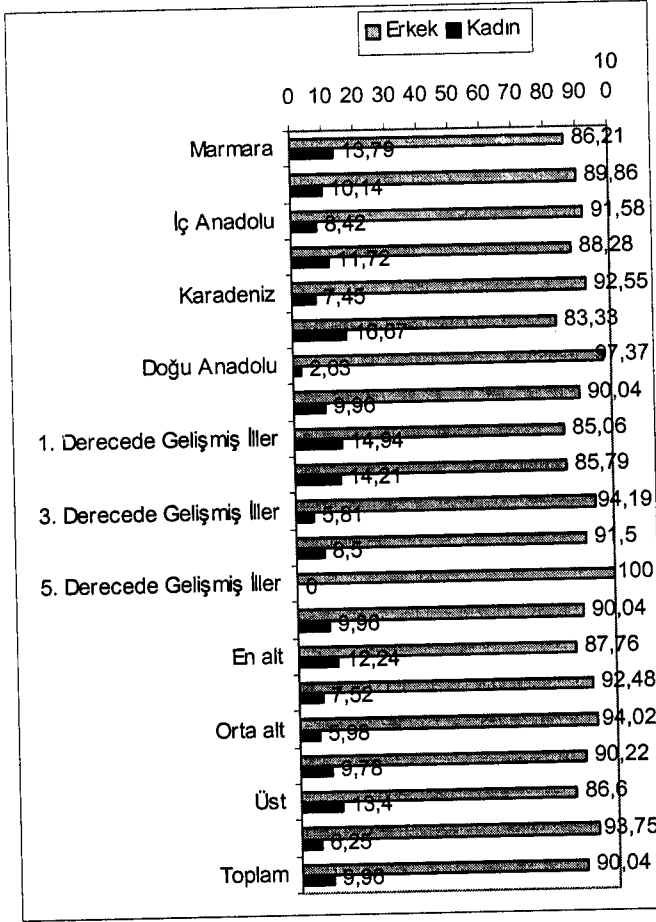
Hedefimiz, örgütlü olduğumuz bütün işyerlerine ulaşarak, tüm eğitim emekçilerinin bu konudaki duyarlılığını artırmak, kamu oyu oluşturmak ve Milli Eğitim Bakanlığının taleplerimizi uygulamasını sağlamaktır.

Yöneticilik Erkek İşi

Şehir merkezlerinde bulunan ilköğretim kurumlarında 5 Eylül - 15 Kasım 2004 tarihleri arasında yapılan bir araştırmanın sonuçları aşağıya çıkarılmıştır. Araştırma, ilköğretim kurumlarındaki müdür, başmüdür yardımcısı ve müdür yardımcılarını kapsamaktadır. Araştırma Türkiye genelinde 7 bölgeden 30 ilde yapılmıştır. Yöneticilik altında müdürlük, müdür başyardımcılığı ve müdür yardımcılıkları kabul edilmektedir. Örnekleme 225 müdür, 98 müdür başyardımcısı ve 450 müdür yardımcısı yer almış olup; 699 erkeğe karşılık sadece 77 kadın yönetici olduğu saptanmıştır. Araştırmada 7 bölge, gelişmişlik düzeyine göre 5 kategoride iller ve toplumun gelir durumuna göre okulların bulunduğu 6 gelir gurubu esas alınmıştır.

	Sayıları			Yüzde	
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bölge					
Marmara	145	125	20	86,21	13,79
Ege	69	62	7	89,86	10,14
İç Anadolu	202	185	17	91,58	8,42
Akdeniz	145	128	17	88,28	11,72
Karadeniz	94	87	7	92,55	7,45
Güneydoğu	42	35	7	83,33	16,67
Doğu Anadolu	76	74	2	97,37	2,63
Toplam	773	696	77	90,04	9,96
1. Derecede Gelişmiş İller	154	131	23	85,06	14,94
2. Derecede Gelişmiş İller	190	163	27	85,79	14,21
3. Derecede Gelişmiş İller	241	227	14	94,19	5,81
4. Derecede Gelişmiş İller	153	140	13	91,50	8,50
5. Derecede Gelişmiş İller	35	35	0	100,00	0,00
Toplam	773	696	77	90,04	9,96
En alt	98	86	12	87,76	12,24
Alt	133	123	10	92,48	7,52
Orta alt	117	110	7	94,02	5,98
Orta	184	166	18	90,22	9,78
Üst	209	181	28	86,60	13,40
En üst	32	30	2	93,75	6,25
Toplam	773	696	77	90,04	9,96

Cinsiyetlere göre ayrılaşma kadın aleyhine Doğu Anadolu ve Karadeniz'de daha da artmakta, gelişmemiş illerde (5. derece gelişmişlerde) müdür yardımcılıkları da dahil olmak üzere hiçbir kadın yöneticiye rastlanmamaktadır.

Müdür, müdür başyardımcısı ve müdür yardımcılıkları ile ilgili detaylar aşağıda verilmektedir.

Müdürlük

Müdürlükler hem branş, hem de cinsiyet açısından bariz şekilde farklılaşmaktadır. Sadece erkek işi değil, aynı zamanda sınıf ve branş öğretmeni işidir.

Branşlara Göre Durum: Alan Ayrımcılığı

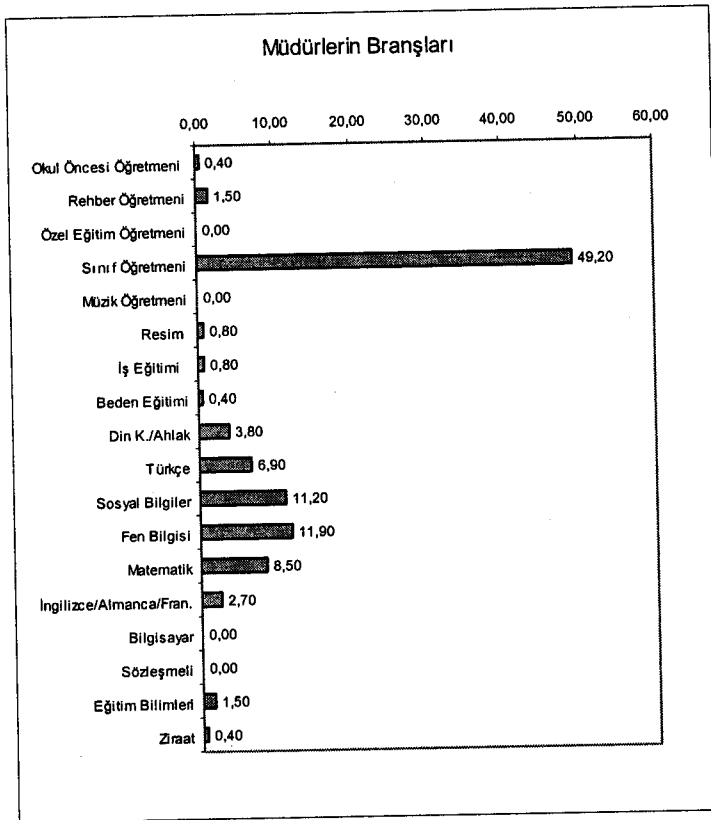
Branşlara göre oranları görebilmek için o branştaki kadın-erkek öğretmen sayıları da verilmiştir ki, normal bir dağılım içinde öğretmen oranlarıyla müdür oranlarının birbiriyle örtüşmesi gerekmektedir. Ama sonuçlar böyle bir örtüşmeyi göstermemekte; aksine branşlara göre önemli ayrımlara işaret etmektedir.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

	Öğretmen Dağılımı						Müdürlükler			
	Sayıları			Bir Okula Düşen			Sayıları			%
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	
Okul Öncesi Öğretmeni	370	25	345	3,46	0,23	3,23	1	0	1	0,4
Rehber Öğretmeni	202	89	113	1,89	0,83	1,06	4	4	0	1,5
Özel Eğitim Öğretmeni	47	22	25	0,44	0,21	0,23	0	0	0	0,0
Sınıf Öğretmeni	4312	2150	2162	40,35	20,12	20,23	128	126	2	49,2
Müzik Öğretmeni	143	49	94	1,34	0,46	0,88	0	0	0	0,0
Resim	227	74	153	2,12	0,69	1,43	2	2	0	0,8
İş Eğitimi	372	96	276	3,48	0,90	2,58	2	2	0	0,8
Beden Eğitimi	307	213	94	2,87	1,99	0,88	1	1	0	0,4
Din K./Ahlak	283	250	33	2,65	2,34	0,31	10	10	0	3,8
Türkçe	762	359	403	7,13	3,36	3,77	18	18	0	6,9
Sosyal Bilgiler	467	279	188	4,37	2,61	1,76	29	29	0	11,2
Fen Bilgisi	501	288	213	4,69	2,70	1,99	31	30	1	11,9
Matematik	553	315	238	5,17	2,95	2,23	22	20	2	8,5
İngilizce/Almanca/Fran.	528	193	335	4,94	1,81	3,13	7	7	0	2,7
Bilgisayar	53	32	21	0,50	0,30	0,20	0	0	0	0,0
Sözleşmeli	45	16	29	0,42	0,15	0,27	0	0	0	0,0
Eğitim Bilimleri							4	4	0	1,5
Ziraat							1	1	0	0,4
Toplam	10686	5543	5143	100	51,87	48,13	260	254	6	100

Müdürlerin branşlara göre dağılımı dikkate alındığında bazı önemli sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- **Eğitim Bilimleri** kökenliler ile **Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmenleri** mevcut kadro durumlarına göre yaklaşık 2-3 kat daha fazla oranda müdür olma şansı yakalamaktadır.
- **Matematik, Din Kültürü ve Ahlâk ile Sınıf Öğretmenleri** de müdürlükte mevcut kadro oranlarından daha yüksek temsil edilmektedir.
- **Müzik, Özel Öğretim ve Bilgisayar Öğretmenleri** müdürlükte hiçbir şansa sahip olmazken, **Okul Öncesi, İş Teknik, Resim ve Beden Öğretmenleri** de çok düşük oranlarda temsil edilmektedir.
- **Özel Öğretim ve Bilgisayar Öğretmenlikleri** görece daha genç yaştaki bir grubu oluşturmakta ise de, **Okul Öncesi, Müzik, Resim, Beden ve İş Teknik** gibi alanların özellikle dezavantajlı olduğu ileri sürülebilir.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

Bölgesel Farklar: Kadın Aleyhine 1/40'lik Oranlar

Müdürlük erkek mesleği olarak öne çıktığı kadar, başka daha derin izleri de yansıtmaktadır. Üç bölgede (Karadeniz, Güneydoğu ve Doğu Anadolu) toplam 42 okuldan hiçbirinde kadın müdüre rastlanmamıştır.

	Toplam Sayısı	Müdürlerin Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı			
		Sayısı		Yüzdesi	
		Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bölge					
Marmara	42	38	4	90,48	9,52
Ege	22	22	0	100,00	0,00
İç Anadolu	61	60	1	98,36	1,64
Akdeniz	38	37	1	97,37	2,63
Karadeniz	28	28	0	100,00	0,00
Güneydoğu	11	11	0	100,00	0,00
Doğu Anadolu	23	23	0	100,00	0,00
İlin Gelişmişlik Derecesi	225	219	6	97,33	2,67
1. Derecede Gelişmiş İller	42	38	4	90,48	9,52
2. Derecede Gelişmiş İller	58	56	2	96,55	3,45
3. Derecede Gelişmiş İller	70	70	0	100,00	0,00
4. Derecede Gelişmiş İller	45	45	0	100,00	0,00
5. Derecede Gelişmiş İller	10	10	0	100,00	0,00
Okulun Konumu	225	219	6	97,33	2,67
En alt	31	30	1	96,77	3,23
Alt	44	43	1	97,73	2,27
Orta alt	36	36	0	100,00	0,00
Orta	56	53	3	94,64	5,36
Üst	52	51	1	98,08	1,92
En üst	6	6	0	100,00	0,00
	225	219	6	97,33	2,67

Cinsiyet gruplarına göre bazı sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

- 226 okuldan 220'sinde erkekler, 6'sında kadınlar müdürlük yapmaktadır.
- Bu sonuçlara göre kadınlar nerdeyse 40'a 1 düzeyinde kalmaktadır (% 2,67).
- Bölgelere göre kadın müdürlerin dağılımları da dengesizdir. 6 kadın müdürden 4'ü Marmara Bölgesinde bulunmaktadır. Üç bölgede (Karadeniz, Güneydoğu ve Doğu Anadolu) örneklemedeki okullarda hiçbir kadın müdüre rastlanmamıştır.
- Müdür olabilen kadınlar ise illerin gelişmişliğine göre 1. ve 2. dereceden üst gruplarda,
- Yine okulun o şehirdeki konumuna göre de orta ve üst konumdaki okullarda yoğunlaşmaktadır.

Müdür Başyardımcısı: Büyüklüğün Göstergesi

- Müdür başyardımcılığı ile ilgili en önemli bulgu, "Batiya" ve "Akdeniz'e" doğru, iller geliştikçe ve "okulun statüsü yükseldikçe" başyardımcılık oranı yükseliyor.

Bazı önemli bulgular şu şekildedir:

- Marmara'da 41 okuldan 20'sinde başyardımcı bulunurken bu oran Karadeniz'de 30'a 8'dir.
- 1. ve 2. derecede gelişmiş illerde okulların % 40'dan fazlasında başyardımcı bulunurken diğerlerinde % 25'in altına düşmektedir.
- Üst ve en üst konumdaki okullarda % 55'lere çıkarken diğerlerinde % 30'lar civarındadır.
- Cinsiyete göre dağılımına bakıldığında erkek ağırlığının yine (müdürlerde olduğu gibi) yüksek olduğu görülmektedir. 88 erkeğe karşılık 10 kadın başyardımcılık yapmaktadır.
- Bu sonuçlara göre kadınlar nerdeyse 9'a 1 düzeyinde kalmaktadır (% 10).
- Cinsiyetler itibariyle müdürlüklerden farklı olarak bölgelere, illerin gelişmişliğine ve okulun o şehirdeki konumuna göre daha dengeli bir dağılım söz konusudur.

	Okul Sayısı	Sayısı			Yüzdesi	
		Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bölge						
Marmara	41	24	20	4	83,33	16,67
Ege	24	10	10	0	100,00	0,00
İç Anadolu	69	23	21	2	91,30	8,70
Akdeniz	43	20	19	1	95,00	5,00
Karadeniz	30	8	8	0	100,00	0,00
Güneydoğu	13	5	3	2	60,00	40,00
Doğu Anadolu	24	8	7	1	87,50	12,50
İlin Gelişmişlik Derecesi	244	98	88	10	89,80	10,20
1. Derecede Gelişmiş İller	44	26	23	3	88,46	11,54
2. Derecede Gelişmiş İller	60	24	20	4	83,33	16,67
3. Derecede Gelişmiş İller	80	31	30	1	96,77	3,23
4. Derecede Gelişmiş İller	49	14	12	2	85,71	14,29
5. Derecede Gelişmiş İller	11	3	3	0	100,00	0,00
Okulun Konumu	244	98	88	10	89,80	10,20
En alt	37	14	12	2	85,71	14,29
Alt	46	12	11	1	91,67	8,33
Orta alt	42	15	14	1	93,33	6,67
Orta	56	22	19	3	86,36	13,64
Üst	56	30	27	3	90,00	10,00
En üst	7	5	5	0	100,00	0,00
Toplam	244	98	88	10	89,80	10,20

Müdür Yardımcıları: Doğu Anadolu Farkı

Müdür yardımcılığı nerdeyse okul başına 2 düzeyinde bir standarta kavuşmuş gözükmektedir. Bazı önemli sonuçlar şu şekildedir:

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Okul başına yaklaşık 2 müdür yardımcısı bulunmaktadır.
- Okullar arasında konumlarına göre bir farklılaşma gözlemlenmektedir. "Üst" konuma doğru yardımcı sayısı artış göstermektedir.
- Müdür yardımcılığı cinsiyetlere göre yaklaşık 7 erkeğe karşılık 1 kadın şeklinde gerçekleşmektedir. 389 erkeğe karşılık 61 kadın müdür yardımcılığı görevi yapmaktadır.
- Diğer bölgelerde kadınların erkeklere oranı % 12-20 arasında değişirken Doğu Anadolu'da kadın müdür yardımcısı sayısı 45 erkeğe karşılık 1 kadın olarak gerçekleşmektedir.
- Cinsiyet dağılımı açısından genel bir eğilime illerin gelişmişlik düzeyinde rastlanmaktadır. İlk üç gelişme grubuna göre gelişmemiş grupta kadın yardımcı oranı düşmektedir.

	Okul Sayısı	Okul Başına Ortalama Sayısı	Sayısı			Yüzde	
			Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bölge							
Marmara	41	1,93	79	67	12	84,81	15,19
Ege	21	1,76	37	30	7	81,08	18,92
İç Anadolu	62	1,90	118	104	14	88,14	11,86
Akdeniz	40	2,18	87	72	15	82,76	17,24
Karadeniz	28	2,07	58	51	7	87,93	12,07
Güneydoğu	12	2,17	26	21	5	80,77	19,23
Doğu Anadolu	24	1,88	45	44	1	97,78	2,22
İlin Gelişmişlik Derecesi	228	1,97	450	389	61	86,44	13,56
1. Derecede Gelişmiş İller	45	1,91	86	70	16	81,40	18,60
2. Derecede Gelişmiş İller	56	1,93	108	87	21	80,56	19,44
3. Derecede Gelişmiş İller	71	1,97	140	127	13	90,71	9,29
4. Derecede Gelişmiş İller	46	2,04	94	83	11	88,30	11,70
5. Derecede Gelişmiş İller	10	2,20	22	22	0	100,00	0,00
Okulun Konumu	228	1,97	450	389	61	86,44	13,56
En alt	30	1,77	53	44	9	83,02	16,98
Alt	47	1,64	77	69	8	89,61	10,39
Orta alt	36	1,83	66	60	6	90,91	9,09
Orta	56	1,89	106	94	12	88,68	11,32
Üst	53	2,40	127	103	24	81,10	18,90
En üst	6	3,50	21	19	2	90,48	9,52
	228	1,97	450	389	61	86,44	13,56

Anneler Günü Basın Açıklaması

Ayaklarımızın altındaki cenneti değil, yeryüzündeki cenneti istiyoruz!

Annelik toplumsal, ekonomik ve siyasal anlamından ve ülkemizde kadın sorunlarından kopararak, tüketimi körüklemenin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Oysa annelik ne ülkenin ekonomik, siyasal ve toplumsal durumundan ne de kadınların yüz yüze kaldığı gerçeklerden ayrı olarak ele alınabilir.

Tarih içinde siyasal sistemlerin değişikliğe uğramasına rağmen; toplumsal cinsiyet ekonomik ve toplumsal yaşamda, değer yargıları, gelenekler, dinler, hukuksal yapı tarafından değişmeden varlığını sürdürmüştür. Son yıllarda küreselleşme olarak tanımlanan gelişmeler bir yandan dünyada ve ülkemizde kadınların durumunu kötüleştirirken, öte yandan tamamen tüketimi amaçlayan ve kadının bedeni gibi sevgiyi de metalaştıran "sevgililer günü" ve "anneler günü" gibi özel günler giderek daha fazla hayatımızın içine girmektedir.

Kadın ticareti ulusal sınırları aşarak uluslar arası düzeyde bir suç haline geldi. Milyonlarca kadın ve kız çocuğu cinsel köleler haline getirerek pazarlamakta ve köleliğin çağdaş biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadın ve çocuk emeği sömürsünün hiçbir sınır tanımadığı bir dünyada bütün sorunlardan arınmış bir "annelik" hali düşünülemez.

IMF ve Dünya Bankası'nın dayatmaları doğrultusunda şekillenen yapısal uyum programlarının sonucu olan özelleştirmeler ve işsizliğin ürettiği ekonomik, siyasal ve toplumsal krizler, gelir dağılımındaki adaletsizliği daha da artırmaktadır. Ülke kaynaklarının militarizasyonu, eğitim, sağlık ve sosyal güvelik hizmetlerinde kesintilere yol açmaktadır ve bu gelişmenin kurbanları da bilindiği gibi kadınlar ve çocuklardır.

Öte yandan, dinsel inanışlar, gelenekler, toplumsal değer yargıları ve bunların hukuksal alandaki yansımaları; kadınların özgürleşmesinin, kimliğini bulmasının ve dünyayı erkeklerle eşit paylaşmasının önünde en önemli engeli oluşturmaktadır. Sonuç kadının ezilen ikinci cins olarak yaşamını devam ettirmesi ve birincil görevinin annelik ve ev kadınlığı olduğunu öğütleyen cinsiyetçi işbölümünün sürmesidir.

Kadının çalışma yaşamına girmesi "ev kadınlığı ve anneliğin" asli görevi olmasını engelleyememiş, sağladığı kısmi gelişmenin yanı sıra çifte yük altında daha fazla ezilmesi ve sömürülmesi sonucunu doğurmuştur.

AB uyum süreci çerçevesinde AKP iktidarı tarafından Anayasa'nın 10. maddesini değiştirmek amacıyla hazırlanan yasa teklifiyle kadın haklarının yasal, anayasal dayanağa kavuşması gerekmektedir.

Değişiklik paketinin ilk halinde bulunan ' kadına pozitif ayrımcılık uygulanır ' şeklindeki hüküm değiştirilmiş ve ' kadın erkek eşit haklara sahiptir ' şekline dönüştürülmüştür. Biz kadın eğitim emekçileri, değişikliğin ilk halinde kalmasını ve TBMM genel kuruluna o haliyle gelmesini istiyoruz. Kadın erkek eşitliğinin Anayasa'da yer alması önemli bir gelişmedir ama kağıt üzerinde kalmaması çok daha önemlidir. Bu nedenle değişiklik teklifi hazırlayan hükümete ve genel kurulda yasa değişikliğini oylayacak bütün milletvekillerine çağrıda bulunuyoruz. Kadın erkek eşitliğinin sağlanması, toplumsal yaşamda kadının rolünün son derece zayıf olması nedeniyle kadına dair pozitif ayrımcılık uygulanması ve bu değişikliğin kağıt üzerinde kalmadan toplumsal yaşama nüfuz etmesini sağlayacak düzenlemeler yapmak elinizdedir. Bu değişiklik ve sonrasında tüm sivil toplum kuruluşlarının takipçiliğiyle birleşince kadınların makus talihi değişecek, kadınlar toplumsal yaşamda hak ettiği yeri elde edecektir.

II. OLAĞAN GENEL KURULU

- Ülkemizde kadınların yüzde 28'i hala okuryazar değildir ve kız çocukların yüzde 12'si hala okula kayıt yaptıramazken,
- Bebeklerin binde 42'si doğumda yaşamını kaybederken,
- Anneler, cezaevleri ve mahkeme önlerinde çocuklarına yapılan işkenceye tanık olurken
- Barış anneleri savaşların yaşandığı topraklarda her türlü şiddetin kurbanı olurken,

Zenginle yoksul arasındaki uçurum çığ gibi büyüdüğü bir ülkede çocuklarının geleceği kaygısını yaşayan annelerimizi "anneler günü"yle avutmak mümkün mü?

Konya İli Milli Eğitim Müdürüne Yönelik Basın Açıklaması

07.08.2004

Konya İli Milli Eğitim Müdürü Vekili'nin 12 Kasım 2003 tarihinde Selçuklu İmam Hatip Lisesinde okul müdürleriyle yaptığı toplantıda, pantolon giyen kadın öğretmenlere yönelik "öğrenci 15 yaşında, karşısında da tüm hatları belirgin bir kadın. Bana o öğretmen, o öğrenciyi tahrik ediyor gibi geliyor. Baş örtüsünü açacaksın, yırtmaçlıya bir şey demeyeceksin" şeklinde konuşmuştu.

Cinsiyetçi zihniyetin kalıplaşmış yaşam tarzını dayatmayı hedefleyen bu yaklaşım, kadın öğretmenleri, erkek öğrencileri tahrik eden cinsel bir obje olarak göstererek, cinsel tacizin sorumlusu olarak toplumun önünde aşağılayarak, küçük düşürmektedir. Bu durum, okullarda kadın öğretmenlere ve kız öğrencilere giyimlerinden dolayı farklı bakılmasına, hatta tacizin sorumluları olarak görülmelerine neden olacaktır. Toplumumuzda zaten yaygın olan cinsiyetçi yaklaşımı daha da körükleyerek, ihlalleri tırmandıracaktır. Bu sözler toplumsal değerlerimize, ahlak, örf ve adetlerimize sığmadığı gibi, eğitim yaşamımızda önemli bir rol üstlenen öğretmenlerimizin itibar ve onurunu zedelemektedir. Konya İli Milli Eğitim Müdürünün bu sözleri, mevzuatın değil, tamamen kendi siyasal görüşü temelinde, benimsemediği tarzda giyinen kadın öğretmenleri hedeflemektedir.

Sendikamız bir eğitim kurumu olmanın sorumluluğundan hareketle, Konya Cumhuriyet Başsavcılığına, Konya İli Milli Eğitim Müdürü Mehmet Özer'in söz konusu açıklaması nedeniyle, hakkında soruşturma açılması ve cezalandırılması için suç duyurusunda bulunmuştu. Yapılan suç duyurusu üzerine, Konya Cumhuriyet Baş Savcılığı adı geçen Milli Eğitim Müdürü hakkında "Kadın öğretmenleri ve başörtüsüz öğretmenleri aşağıladığı gerekçesiyle, TCK'nın 312/1 maddesinde düzenlenen, halkın bir kısmını aşağılamak, hükmü doğrultusunda, hakkında kamu davası açılmasına karar vermiştir. Bu dava Konya 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 2004/613 esas sayılı dosyasından görülecektir. İlk duruşmasında 11.11.2004 tarihinde anılan mahkemede yapılacaktır.

Sendikamızın, Konya İli Milli Eğitim Müdürü'nün bu sözlerine gösterdiği tepki ve açtığı dava üzerine, Konya Şube Kadın Sekreterimiz hakkında, 25 Kasım 2003 tarihinde merkezi düzeyde hazırlayıp bütün şubelere gönderdiğimiz "Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Dayanışma ve Mücadele Gününe" yönelik basın açıklamasını yapmasından dolayı, idari soruşturma başlatıldı. Kadın sekreterimize disiplin cezası verilmiştir.

Eğitim Sen olarak bu davayı takip edeceğiz ve bundan sonra da öğretmenlere karşı gelişebilecek her türlü ayrımcı uygulamalara karşı olmaya devam edeceğiz.

Anayasa Değişikliğinde Pozitif Ayrımcılık Yapılmasına İlişkin Basın Açıklaması

3 Mayıs 2004

Kadına pozitif ayrımcılık tanınmasının çağdaş demokrasilerin ve gelişmiş toplumların gereğidir. Anayasa değişikliğinde pozitif ayrımcılık yer aldığı takdirde, kadın eğitim emekçileri değişikliğin arkasında olacaktır.

AB uyum süreci çerçevesinde AKP iktidarı tarafından Anayasa'nın 10. maddesini değiştirmek amacıyla hazırlanan yasa teklifi ile kadın haklarının yasal, anayasal dayanağa kavuşması gerekmektedir.

"Değişiklik paketinin ilk halinde bulunan 'kadına pozitif ayrımcılık uygulanır' şeklindeki hüküm değiştirilmiş ve 'kadın erkek eşit haklara sahiptir' şekline dönüştürülmüştür. Biz kadın eğitim emekçileri, değişikliğin ilk halinde kalmasını ve TBMM genel kuruluna o haliyle gelmesini istiyoruz. Kadın erkek eşitliğinin Anayasa'da yer alması önemli bir gelişmedir ama kağıt üzerinde kalmaması çok daha önemlidir. Bu nedenle değişiklik teklifi hazırlayan hükümete ve genel kurulda yasa değişikliğini oylayacak bütün milletvekillerine çağrıda bulunuyoruz. Kadın erkek eşitliğinin sağlanması, toplumsal yaşamda kadının rolünün son derece zayıf olması nedeniyle kadına dair pozitif ayrımcılık uygulanması ve bu değişikliğin kağıt üzerinde kalmadan toplumsal yaşama nüfuz etmesini sağlayacak düzenlemeler yapmak elinizdedir. Bu değişiklik ve sonrasında tüm sivil toplum kuruluşlarının takipçiliğiyle birleşince kadınların makus talihi değişecek, kadınlar toplumsal yaşamda hak ettiği yeri elde edecektir.

Değişikliklerin kağıt üzerinde kalmamasının biraz da sendikalara, siyasal partilere, meslek odalarına yani toplumun örgütlü kesimlerine bağlıdır. Buralarda uygulanacak pozitif ayrımcılık örnek teşkil edecektir.

Sözümüzü Örgütlüyoruz Kampanyası Basın Açıklaması

23 Mayıs 2003

"Sözümüzü Örgütlüyoruz" Kampanyası; çalışma yaşamında kadına yönelik ayrımcı uygulamalara karşı eşitlik talebini yükseltirken uluslararası standartlara uygun yasal düzenlemelerin yapılması için baskı oluşturdu. Kampanya ile çalışan kadınlarla sendikal örgütlenme arasındaki engelleri kaldırma doğrultusunda somut bir adım atılmış oldu.

183 sayılı Anneliğin Korunmasına dair ILO Sözleşmesi uyarınca yasal düzenlemelerin yapılması ve doğum izinlerinin doğum öncesi 6, doğum sonrası 18 hafta olmak üzere 24 haftaya çıkarılması taleplerini içeren dilekçelerle ülke çapında imza kampanyası yürütüldü. 7 Mart 2003 tarihinde işyerlerinde "Kadınlar Savaş İstemiyor" yazan kokartlar takıldı. 8 Mart Kadınlar Günü nedeniyle illerde miting, panel, söyleşi vb. etkinlikler düzenlendi. Anneliğin korunmasına ilişkin taleplere dikkat çekmek üzere 3 Nisan'da Türkiye çapında Başbakanlığa faks gönderme eylemi ve 10 Nisan 2003 tarihinde işyerlerine çocuklarla gitme eylemi düzenlendi. Kadın milletvekilleriyle randevu alınarak taleplerimiz iletildi ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için çaba göstermeleri istendi. Topladığımız 25 bin imzayı 18 Nisan 2003 tarihinde Başbakanlığa iletmek üzere illerden gelen üyelerimiz Ankara'da buluştu.

DISK, HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, 28 kadın örgütü, aydın ve sanatçılar, ICFTU ve ETUC Başbakanlığa faks göndererek taleplerimize destek verdi.. Görüştüğümüz kadın milletvekilleri, Oya Araslı başkanlığında bir karar tasarısı hazırlayarak TBMM'nin gündemine

II. OLAĞAN GENEL KURULU

getireceklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca, Başbakanlığın sendikamıza gönderdiği 21 Nisan 2003 tarihli yazıda, görüş ve önerilerimizi içeren dilekçelerin ilgili makamlarla değerlendirilmesi için Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderildiği ifade etmiştir.

Haziran 2003 tarihinde yapılacak Sempozyumla kampanya etkinlikleri sona erecektir. Önümüzdeki dönemde kadın emekçilerin özgün taleplerini dile getirerek, sendikal talepleri zenginleştirmeye ve mücadelemizi güçlendirmeye devam edeceğiz.

Doğum İzinlerine Yönelik Basın Açıklaması

23 Ekim 2004

Kamu Emekçisi Kadınların Kazanımları Büyüyor!

Kamu emekçisi kadınların mücadelesi yeni bir kazanıma daha imza attı. Bugün işyerlerinde pantolon giyebilen kadınlar sosyal haklarında yeni değişikliklerin öncüsü oldular. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, ücretli doğum izni süresinin toplam 9 haftadan 16 haftaya çıkarılmasını kabul etti. Komisyonun bu tutumunda, KESK üyesi sendikalarda örgütlenen kamu emekçisi kadınların mücadelesi belirleyici oldu.

Yakıcı sorunlardan biri olan doğum izinlerinin artırılması talebiyle çeşitli eylem ve etkinlikler örgütledik. Alanlara çıktık, işyerlerine çocuklarımızla gittik, rozetler taktık, basın açıklamaları gerçekleştirdik. Kadın milletvekilleriyle görüştük. Başbakanlığa işyerlerinden topladığımız, taleplerimizi içeren 29.000 imzayı verdik. Talebimiz, ILO'nun 183 Sayılı Annelik Koruması Sözleşmesi'nin onaylanması ve ücretli doğum izni süresinin artırılmasıydı. Mücadelemiz sonucu önce işçi statüsünde çalışan kadınların doğum izinleri 16 haftaya çıkarıldı, şimdi sıra kamu emekçisi kadınlarda.

Ücretli doğum izni süresinin toplam 16 haftaya çıkarılması olumlu bir adım olmakla birlikte, yeterli değildir. ILO'nun 183 sayılı annelik koruması sözleşmesi imzalanmalı, Türkiye şartları dikkate alınarak doğum izinleri 24 haftaya çıkarılmalıdır. Yine ücretsiz doğum izni süreleri artırılmalı, günde 3 saat emzirme izni verilmelidir. Kamu emekçisi kadınların karşılaştığı en önemli sorunlardan biri de çocuk bakımındır. Devlet kadınların haklarını güvence altına almalı; 0-6 yaş grubu çocuklar için en az 50 çalışanın bulunduğu işyerlerinde ve 50'den az çalışanın bulunduğu işyerleri için çalışma alanına yakın, parasız ortak bebek bakım üniteleri ve kreşler açmalıdır.

Kadınlar sadece hamileliklerinde ve çocuk bakımında değil, çalışma yaşamının her alanında sorunlarla karşılaşılıyorlar. Yükselme ve terfilerde, mesleki eğitimlerde kadınlar görmezden geliniyor. Düşük ücretler ve olumsuz çalışma koşullarına ek olarak yaşanan cinsiyet ayrımcılığı, kamu emekçisi kadınların çalışma şartlarını daha da ağırlaştırıyor. Konfederasyonumuz ve Sendikamız kadınların karşı karşıya kaldıkları bu sorunların çözümünü için mücadelesini sürdürmekte kararlıdır.

